

Załącznik do uchwały nr

Rady Gminy Nieporęt z dnia2015 roku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY NIEPORĘT NA LATA 2015-2025

przygotowana na zlecenie Gminy Nieporęt

Gmina Nieporęt
Plac Wolności 1, 05-126 Nieporęt

Wykaz najczęściej używanych skrótów

EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
NSRO	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
MIR/MRR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (dawniej MRR)
MSP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
NSS	Narodowa Strategia Spójności
PARP	Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
PWW	Podstawy Wsparcia Wspólnoty
SIMIK	System Informatycznego Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności
RPO	Regionalny Program Operacyjny
RPO WM	Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego
SWOT	Analiza czynników rozwojowych - mocnych i słabych stron podmiotu analizy oraz szans i zagrożeń wynikających z wpływu otoczenia.
UE	Unia Europejska
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
WOF	Warszawski Obszar Funkcjonalny
PGN	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
OMW	Obszar Metropolitalny Warszawy

SPIS TREŚCI

1. Procedura opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025	4
2. Założenia strategii rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025	5
3. Podstawowy potencjał społeczno-gospodarczy Gminy Nieporęt – analiza ogólnych uwarunkowań rozwoju Gminy Nieporęt	10
3.1. Potencjał położenia geograficznego gminy, środowisko naturalne.....	10
3.2. Potencjał demograficzny	20
3.3. Infrastruktura techniczna	26
3.4. Infrastruktura społeczna	39
3.5. Potencjał rynku pracy	46
3.6. Potencjał gospodarczy	48
3.7. Turystyka i promocja gminy.....	50
3.8. Polityka społeczna i gospodarcza gminy	56
3.9. Podsumowanie najważniejszych problemów rozwojowych Gminy Nieporęt na rok 2015... ..	58
4. Analiza SWOT Gminy Nieporęt.....	61
5. Wizja rozwoju (cel generalny).....	76
6. Cele strategiczne i operacyjne (obszary priorytetowe strategii)	86
7. Programy operacyjne	102
8. Źródła finansowania	119
9. Zgodność ze strategicznymi dokumentami.....	119
10. System wdrażania i monitorowania	132
11. Spis map, tabel, wykresów	138

1. Procedura opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025

Inicjatorem i koordynatorem działań mających na celu opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025 były władze samorządowe Gminy Nieporęt. Opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025 zakładało m.in. spotkania Zespołu Horyzontalnego oraz konsultantów z mieszkańcami gminy oraz przedstawicielami środowisk społecznych i gospodarczych. Zapewnienie odpowiedniej komunikacji pomiędzy podmiotami włączonymi w przygotowanie Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025 oraz aktywna ich partycypacja w pracach nad strategią były możliwe dzięki powołaniu wspomnianego Zespołu Horyzontalnego oraz zaangażowaniu Wójta Gminy Nieporęt i pracowników Urzędu Gminy.

Zarządzeniem Wójta Gminy Nieporęt nr 70/2015 z dnia 10 marca 2015r. powołany został zespół horyzontalny do spraw strategii rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015 – 2025. Praca nad strategią podzielona została na trzy etapy: **etap przygotowania, etap diagnozowania i etap projektowania**. Na każdym etapie, Urząd Gminy, Zespół Horyzontalny oraz konsultanci współpracowali z osobami zainteresowanymi włączeniem odnośnych, własnych projektów do strategii. Urząd Gminy wraz z konsultantami odpowiedzialny był za zarządzanie procesem planowania, którego efektem stało się ostatecznie opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025. W trakcie etapu diagnozowania przeprowadzona została analiza faktograficzna oraz jakościowa aktualnej sytuacji demograficznej, społecznej i gospodarczej w gminie.

W trakcie etapu projektowania strategii, na który złożyły się prace warsztatowe Zespołu Horyzontalnego, konsultantów oraz praca indywidualna p. Alicji Sokołowskiej (Zastępcy Wójta Gminy) wraz z zespołem z Urzędu Gminy kierowanym przez p. Piotra Brysiacza, zebrano, dokonano analizy problemów, celów operacyjnych i strategicznych i w końcu projektów i zadań związanych z dalszym rozwojem gminy. Zapoczątkowany opracowaniem niniejszego dokumentu proces strategicznego planowania rozwoju gminy będzie kontynuowany w przyszłości przy aktywnym udziale podmiotów publicznych oraz partnerów społeczno-gospodarczych rozwoju gminy.

2. Założenia strategii rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025

1. Podokresy programowania: 2014-2020 i 2020-2025

Strategia rozwoju odpowiada kolejnemu okresowi programowania rozwoju na lata 2015-2025 z podziałem na dwa podokresy. Pierwszym podokresem są lata 2014 – 2020. Dla tego podokresu przewiduje się opracowanie szczegółowego wykazu zadań i projektów realizacyjnych. Drugim są lata 2020 – 2025 - tu planuje się ogólniejszy zakres opracowania zadań realizacyjnych „Strategii...” z wyszczególnieniem działań i określeniem instytucji oraz podmiotów realizujących i czasu realizacji.

2. Partnerstwo strategii rozwoju

Przygotowanie strategii rozwoju zaplanowano z udziałem partnerów społecznych. Do jej opracowania zostały zaproszone wszystkie zainteresowane strony – „Partnerzy Strategii”. Proces przygotowania strategii rozwoju charakteryzuje się „elastycznością” doboru i uczestnictwa partnerów społecznych w pracach nad tworzeniem strategii rozwoju - w zależności od potrzeb właściwych poszczególnym etapom prac. Postępy prac nad strategią rozwoju były na bieżąco monitorowane przez członków Zespołu, którzy uczestniczyli we wspólnych spotkaniach roboczych organizowanych przez Urząd Gminy Nieporęt. Na każdym etapie prac nad strategią rozwoju członkowie Zespołu mogli zgłaszać własne uwagi i opinie na temat kierunku prowadzonych prac. Zgłaszane uwagi i wnioski były dyskutowane podczas posiedzeń Zespołu w siedzibie Urzędu Gminy w kwietniu i maju 2015 r.

W ramach konsultacji z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami itd. Urząd Gminy Nieporęt podjął decyzję o przygotowaniu i dystrybucji ankiet tematycznych skierowanych do poszczególnych grup interesariuszy. Ankiety pozwoliły uzyskać opinie mieszkańców gminy na temat najbardziej istotnych problemów, które wymagają rozwiązania w najbliższych latach. Opinie przedsiębiorców i organizacji pozarządowych pozwoliły określić najważniejsze bariery, z którymi na co dzień w swej działalności stykają się na obszarze Gminy Nieporęt. Pozwoliły na wstępną identyfikację pożądanych kierunków działań, które są przedmiotem zapisów celów i operacyjnych i zadań realizacyjnych strategii rozwoju Gminy.

3. Cele strategii rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025

- Opracowanie dokumentu, który będzie służył władzom Gminy oraz partnerom społecznym do realizacji zamierzeń w ramach wyznaczonych celów strategicznych i operacyjnych.

- Uzyskanie akceptacji społecznej dla wykazanych w strategii zamierzeń.
- Umożliwienie aplikacji o środki zewnętrzne – w tym głównie z programów Unii Europejskiej.

4. Zakres strategii

Strategia ma na celu wybór strategicznych i operacyjnych kierunków działań (celów strategicznych i operacyjnych) oraz wskazanie konkretnych zadań/projektów służących realizacji przyjętej długookresowej wizji rozwoju Gminy. Oznacza to, że do programu wpisane będą zadania realizowane nie tylko przez gminę - Gmina Nieporęt, ale i przez inne uczestniczące w programie podmioty (w tym reprezentowane przez partnerów strategii). Dla wyraźnej identyfikacji celów projektów, a później pomiaru osiągniętych rezultatów zakłada się stosowanie wskaźników jak dla zatwierdzonego w lutym 2015 r. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 oraz innych programów operacyjnych.

5. Zasady finansowania strategii:

W części realizacyjnej „Strategii...” zakłada się przyjęcie projektów co do których będzie możliwe określenie sposobu finansowania, a w przypadku założeń współfinansowania zewnętrznego (najczęściej na zasadzie refinansowania kosztów) - zapewnienie wkładu własnego i płynności finansowej. Dotyczy to projektów wnioskowanych przez jednostki budżetowe, partnerów instytucjonalnych i prywatnych. Wszystkie planowane koszty projektów proponowanych do przyjęcia w dokumencie proponuje się wyrażać w formie wartości brutto. Zakłada się wysokość dofinansowania środkami z UE maksymalnie do 85% wartości kosztów kwalifikowanych (w zależności od programu operacyjnego).

6. Otwartość strategii rozwoju:

Przyjęto otwartą formułę przygotowywanej strategii rozwoju tj. z możliwością korekt różnych jej elementów w trakcie realizacji. Wynika to z prawdopodobnej konieczności dokonywania częstej aktualizacji „Strategii...” już po jej przyjęciu ze względu na względnie długi okres programowania i przewidywaną zmienność uwarunkowań na poziomie krajowym, regionalnym a nawet lokalnym.

Działania i zadania przy opracowaniu i wdrażaniu Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt

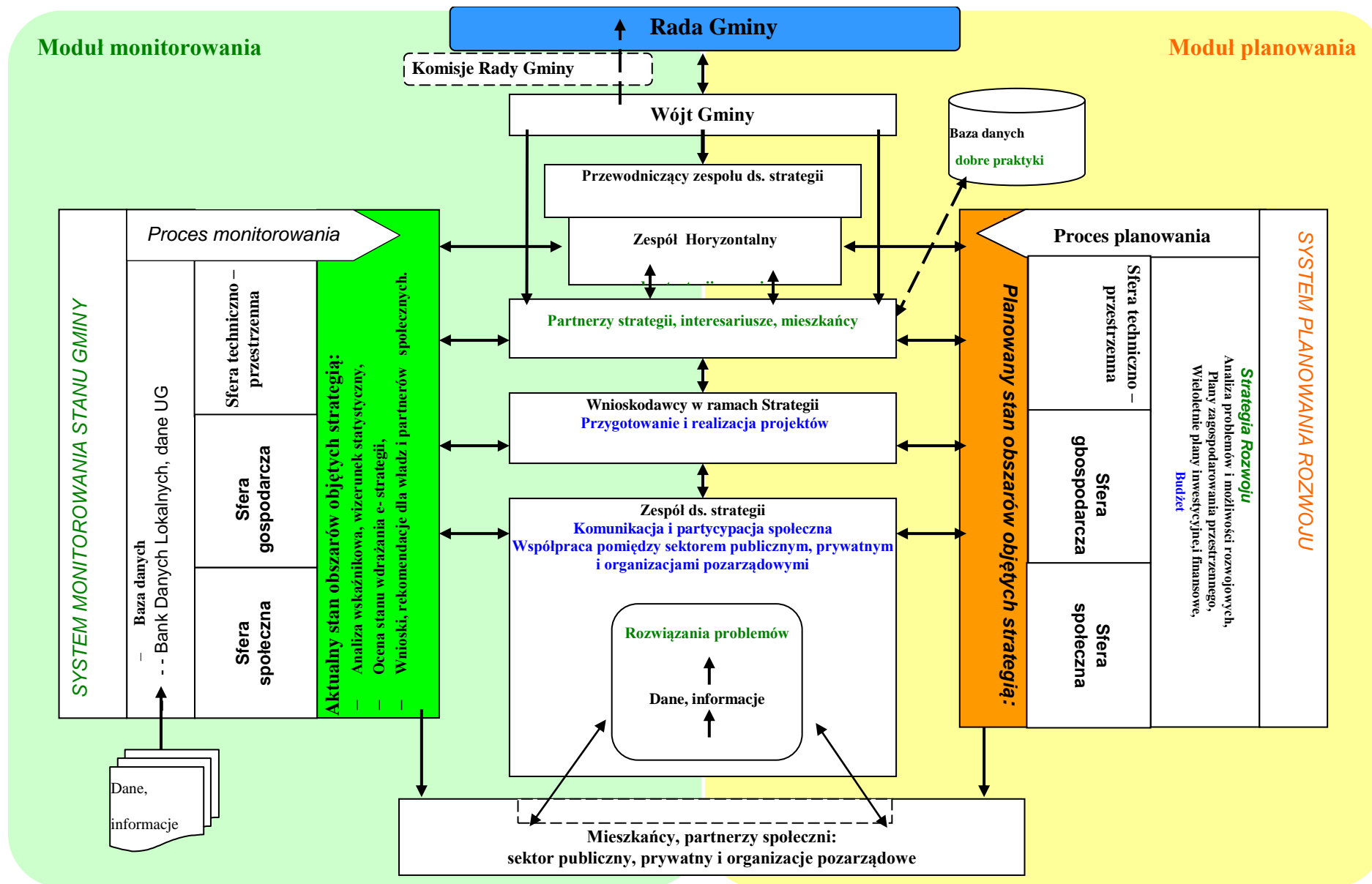
Etapy przygotowania i realizacji Strategii	PROPOZYCJE DZIAŁAŃ WOBEC PRZEDSTAWICIELI PARTNERÓW SPOŁECZNYCH: – sektor biznesu – sektor publiczny – organizacje pozarządowe – pozostali Mieszkańcy	ROLA WŁADZ GMINY		ZADANIA URZĘDU GMINY		SPOSÓB ODDZIAŁYWANIA NA OTOCZENIE
		WÓJT GMINY	Rada Gminy	Odpowiedzialni za komunikację społeczną	Pozostali urzędnicy	
Diagnozowanie stanu GMINY, identyfikowanie problemów. Opracowywane raporty o stanie gminy.	– Dostęp do informacji diagnostycznych o stanie GMINY w formie pisemnych raportów i danych prezentowanych na stronie WWW – Udział w warsztatach diagnostycznych – Udział w zebraniach Zespołu Horizontalnego – Wyrażanie opinii poprzez ankiety	– Wyznaczanie komórek i osób odpowiedzialnych za komunikację społeczną i działania PR – Wyznaczanie celów w zakresie komunikacji społecznej i działań PR – Ustalanie zakresu, form i harmonogramu działań komunikacji społecznej i działań PR – Przygotowywanie projektów uchwał w sprawach zakresu, trybu i terminów opracowywania programu	– Podejmowanie uchwał w sprawach zakresu, trybu i terminów opracowywania Strategii – Akceptowanie raportów – Akceptowanie Strategii	– Prowadzenie bazy danych o partnerach społecznych i realizowanych z ich udziałem działaniach w ramach Strategii – Utrzymywanie i aktualizowanie strony WWW – Utrzymywanie kontaktu drogą internetową z mieszkańcami – Przygotowywanie harmonogramów bieżących działań w zakresie komunikacji	– Współpraca przy opracowywaniu harmonogramów bieżących działań w zakresie komunikacji – Współpraca merytoryczna przy realizacji bieżących działań w zakresie komunikacji zgodnie z zakresem swojej odpowiedzialności – Przygotowywanie informacji i artykułów specjalistycznych oraz prezentacji multimedialnych zgodnie z zakresem swojej odpowiedzialności	– Udostępnianie informacji o stanie GMINY i jego walorach w ofercie na stronie www – Publikacje w prasie lokalnej i ogólnopolskiej – Prezentacja GMINY i jej oferty w zewnętrznych bazach danych i portalach internetowych
Planowanie celów, rezultatów i działań Strategii Aktualizowane Strategii i WPI	– Dostęp do informacji o planach i koncepcjach władz GMINY – Udział w konsultowaniu i opiniowaniu projektów przygotowywanych przez władze GMINY prezentowanych na stronie www – Udział w warsztatach planistycznych – Udział w	– Przyjmowanie raportów – Przyjmowanie i weryfikowanie projektów programu		– Realizacja działań zgodnie z harmonogramem – Zapewnianie warunków technicznych i lokalowych do spotkań – Opracowywanie wyników spotkań i konsultacji – Przygotowywanie materiałów dla mediów – Przygotowywanie i udostępnianie prezentacji		

	zebraniach Forum Partnerów Strategii (opcjonalnie)			multimedialnych		
Przygotowanie projektów i zadań do realizacji Opracowane projekty. Aplikacje o zewnętrzne źródła finansowania, np. UE 2014-2020, PR UE.	– Udział w pracach zespołów projektowych i zadaniowych			– Organizowanie wizyt studialnych		
Realizacja projektów i zadań Zrealizowane zadania i osiągnięte wskaźniki	– Udział w realizacji projektów i zadań			– Inicjowanie wspólnych przedsięwzięć pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi		
Monitorowanie realizacji Strategii Baza danych z danymi zasilającymi, raporty z danymi o osiągniętych wskaźnikach, wnioski i rekomendacje do dalszych działań	– Dostęp na stronie www do raportów i wniosków z możliwością zgłoszenia (w standaryzowanej formie) swoich ocen i opinii, – Publikacje w mediach – Biuletyny – Spotkania z mieszkańcami			– Organizowanie konkursów dla organizacji pozarządowych na realizację programów społecznych zgodnych ze strategią		

System planowania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015- 2025

3. Podstawowy potencjał społeczno-gospodarczy Gminy Nieporęt – analiza ogólnych uwarunkowań rozwoju Gminy Nieporęt

Celem niniejszego rozdziału jest próba uchwycenia najważniejszych problemów rozwoju Gminy Nieporęt na podstawie analizy danych dotyczących wybranych aspektów sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Nieporęt. Rozdział ten nie ma charakteru holistycznego i dotyczy wybranych dziedzin życia gminy. Zamiarem autorów nie było szczegółowe opisanie stanu gminy, lecz ukazanie kluczowych aspektów (trendów) demograficznych, infrastrukturalnych i gospodarczych, które mają wpływ na kształtowanie polityki władz gminy.

3.1. Potencjał położenia geograficznego gminy, środowisko naturalne

Umiejscowienie gminy w województwie i kraju

Gmina Nieporęt jest gminą wiejską, leżącą w powiecie legionowskim, w środkowej części województwa mazowieckiego, w obrębie aglomeracji warszawskiej, na północ od m.st. Warszawa (odległość od centrum Nieporętu do centrum stolicy wynosi ok. 30 km).

Mapa 1: Podział administracyjny – powiat legionowski

Źródło: www.gminy.pl

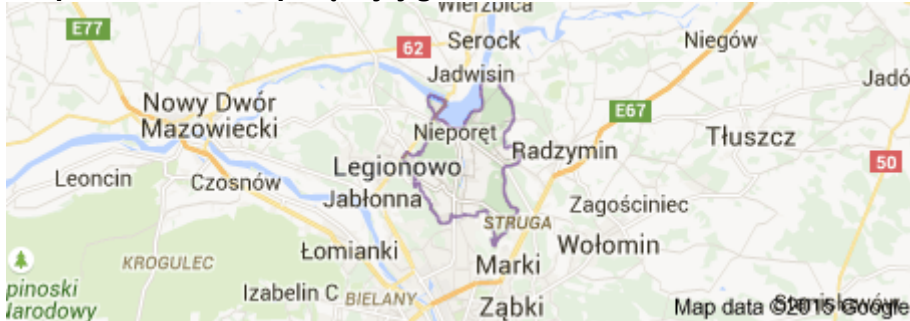
Gmina Nieporęt graniczy:

- od północy z gminą miejsko-wiejską Serock,
- od zachodu z gminami wiejskimi Wieliszew i Jabłonna oraz miastem Legionowo - siedzibą powiatu,

- od wschodu z gminą miejsko-wiejską Radzymin oraz gminą miejską Marki,
- od południa z miastem stołecznym Warszawa.

Mapa 2: Gmina Nieporęt i jej granice

Źródło: <https://www.google.pl/maps/>

Gmina Nieporęt zajmuje powierzchnię 96,03 km², z czego powierzchnia użytków rolnych zajmuje 35% (w tym ponad 60% stanowią grunty orne). Gmina dzieli się na 15 sołectw (obejmujących 15 miejscowości): Aleksandrów, Beniaminów, Białobrzegi, Nieporęt, Józefów, Kąty Węgierskie, Michałów-Grabina, Nieporęt, Rembelszczyzna, Rynia, Stanisławów Drugi, Stanisławów Pierwszy, Wola Aleksandra, Wólka Radzymińska i Zegrze Południowe.

Mapa 3: Plan Gminy Nieporęt

Źródło: Urząd Gminy Nieporęt¹

¹ Z dniem 1 stycznia 2014 roku zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany siedziby władz gminy (Dz. U. z 31.07.2013 r. poz. 869) Gminy Nieporęt i Radzymin zmienia swoje granice. Z gminy Radzymin została wyłączona część miejscowości Łąki. Na tej samej podstawie z terenu gminy została wyłączona m. Michałów-Reginów, która weszła w skład gminy Wieliszew.

Atutem Gminy Nieporęt jest niewątpliwie jej położenie nad brzegiem Jeziora Zegrzyńskiego (pot. Zalew Zegrzyński). Jezioro Zegrzyńskie to przede wszystkim miejsce wypoczynku. Sprzyjają temu jego czyste wody. Dzieje się tak dzięki wybudowaniu w ostatnich latach wielu oczyszczalni nad Narwią, Bugiem i ich dopływami. Po powstaniu jeziora, w jego bezpośrednim otoczeniu powstało wiele ośrodków wypoczynkowych i domków letniskowych. Od wiosny do jesieni, w każdy weekend tysiące warszawiaków przyjeżdża tu szukać odpoczynku i ochłody. Gmina Nieporęt w otoczeniu Jeziora Zegrzyńskiego jest postrzegana jako atrakcyjne miejsce do zamieszkania, uprawiania turystyki pieszej, rowerowej i konnej oraz rekreacji, wypoczynku i uprawiania sportów wodnych nad Jeziorem Zegrzyńskim.

Przez teren Gminy Nieporęt przebiega kilka ważnych szlaków komunikacyjnych. Najważniejszym jest droga krajowa Nr 61 z Warszawy przez Ostrołękę, Łomżę do Augustowa i Suwałk i dalej do państw nadbałtyckich oraz drogi wojewódzkie: nr 631, nr 632 i nr 633.

Opis zasobów naturalnych

Gmina Nieporęt charakteryzuje się znacznymi obszarami o wysokich wartościach przyrodniczych. Przez jej teren przechodzą ważne ciągi przyrodnicze o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym. Obszar Gminy Nieporęt został objęty różnymi formami ochrony przyrody. Na terenie gminy występują: Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu (WOCK), rezerwaty przyrody, obiekty i pomniki przyrody oraz europejskie obszary chronione – Natura 2000. Ponad 80% ogólnej powierzchni Gminy wchodzi w skład WOCK. W jego granicach znajdują się zarówno rozległe, zwarte kompleksy leśne i łąkowe, jak i niewielkie, silnie rozdrobnione lasy i łąki o znacznej różnorodności biologicznej. Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje również tereny rolnicze z luźną zabudową zagrodową oraz tereny zurbanizowane ze zwartą zabudową mieszkaniową. W jego granicach wyodrębniono dodatkowo: strefę szczególnej ochrony ekologicznej oraz strefę zurbanizowaną. Gmina jest też ważnym punktem Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET - POLSKA, gdyż położona jest na styku dwóch korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym: Podwarszawskiego i Dolnej Narwi, łączących obszary węzłowe Środkowej Wisły i Doliny Dolnego Bugu (jest to korytarz o charakterze leśno-łąkowym). Na terenie Gminy zostały utworzone 3 rezerwaty przyrody: Łęgi Czarnej Strugi, Wieliszewskie Łęgi i Puszcza Słupecka. Puszcza Słupecka położona w południowo - wschodniej części Nieporętu, obejmuje swym zasięgiem część lasu państwowego o powierzchni 160,6 ha rozciągającego się po obu stronach rzeki Czarnej. Celem ochrony jest tu zachowanie zróżnicowanych zbiorowisk leśnych: łągowych, grądowych i bukowych z bogatymi stanowiskami rzadko występujących roślin. Puszcza Słupecka jest niewątpliwie jednym z niewielu, tak cennych obszarów leśnych, znajdujących się na Mazowszu. Na południe od

Puszczy Słupeckiej, na powierzchni 39,5 ha rozciąga się rezerwat "Łęgi Czarnej Strugi", w którym największą wartość przyrodniczą ma jego środkowa część rezerwatu. Odnaleźć tam można olszę czarną, wiąz szypułkowy i jesion. Wyrosły drzewostan liczy 80 lat. W bujnym runie występują zioła niezwykle rzadko spotykane w rejonie warszawskim: wawrzynek wilcze łycio i jaskier kosmaty. Rezerwat stał się ostoją dla rzeszy ptaków, w tym także drapieżnych, i miejscem żeru dzików, saren oraz łosi. Rezerwat przyrody Łęgi Czarnej Strugi (39,5 ha) został objęty siecią Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony siedlisk PLH140009 Łęgi Czarnej Strugi, Typ Ostoi B ze względu na występowanie chronionych siedlisk: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Według Standardowego Formularza Danych Natura 2000 rezerwat otwarty jest dla ruchu turystycznego, głównie po drodze biegnącej przez jego część środkową i po drogach wytyczających jego granice. Potencjalne zagrożenie dla wartości przyrodniczych tego obiektu stanowi nasilenie ruchu turystycznego, a także ewentualne zmiany stosunków wodnych. Najmniejszy z rezerwatów "Wieliszewskie Łęgi" obejmujący obszar 18,6 ha, charakteryzuje się dużą zmiennością warunków siedliskowych. Jest jednym z najbogatszych stanowisk storczyków w województwie mazowieckim. Spośród roślin z gatunku narcyzowatych można zobaczyć kruszczyki i listera. Rezerwat ten to także dom i miejsce żeru wielu gatunków ptaków, np. remizów. Wśród zarejestrowanych dwudziestu jeden pomników dominują lipy drobnolistne i sosny zwyczajne. Na terenie Gminy Nieporęt zostało powołanych 21 pomników przyrody ożywionej. Dominują dęby szypułkowe, przy udziale pojedynczych okazów: lipy drobnolistnej, sosny pospolitej. Do innych kategorii obszarów prawnie chronionych należą strefy ochrony ujęć wód powierzchniowych i podziemnych, a także lasy ochronne. Objęte są one opieką przede wszystkim z powodu położenia w odległości 10 km od granic administracyjnych Warszawy. Ponadto lasy pełnią funkcję glebochronne (ochrona zwydmionych obszarów piaszczystych przed erozją) i wodochronne (ochrona wilgotnych siedlisk przed wysychaniem i zanieczyszczeniami). Rozległe treny leśne i łąkowe są podstawowym, zewnętrznym obszarem regeneracji powietrza aglomeracji warszawskiej. Stanowią część osłony ekologicznej Warszawy biegnącej od rozległych kompleksów leśno - łąkowych Kampinoskiego Parku Narodowego, przez lasy i łąki Gminy Nieporęt, położone na wschód i południe od Warszawy, ku lasom Mazowieckiego i Chojnowskiego Parku Krajobrazowego.

Te cenne walory i zasoby środowiska przyrodniczego niewątpliwie wpływają w znacznym stopniu na kształtowanie i sposób zagospodarowania przestrzennego oraz stawiają określone wymagania dalszemu rozwojowi osadnictwa i działalności gospodarczej. Z racji wysokich walorów i zasobów środowiska przyrodniczego, Gmina Nieporęt jest bardzo atrakcyjna pod względem turystycznym i rekreacyjno-wypoczynkowym, a także mieszkaniowym.

Rolnictwo nie odgrywa istotnej roli ze względu na mało korzystne warunki glebowe. Warunki glebowe występujące na terenie Gminy Nieporęt są mało korzystne dla produkcji rolnej. Gmina Nieporęt zajmuje ostatnie miejsce - spośród gmin województwa mazowieckiego - pod względem ogólnego wskaźnika jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Przeważają bowiem gleby V i VI klasy bonitacyjnej, które stanowią 74% ogółu użytków rolnych. Tereny rolne zajmują 35% powierzchni gminy.

Tabela 1. Powierzchnia geodezyjna użytków rolnych według kierunków wykorzystania (stan na 2014 r.)

Użytki rolne	Powierzchnia w ha
użytki rolne ogółem	3356
użytki rolne - grunty orne	1925
użytki rolne - łąki trwałe	889
użytki rolne - pastwiska trwałe	538
użytki rolne - grunty pod rowami	4

Źródło: Na podstawie danych GUS

Grunty w dużej mierze przeznaczone są pod uprawę warzyw - na terenie Gminy jest ok. 11 tys. m² upraw pod osłoną, w tym ok. 8 tys. m² warzyw. Gospodarstwa prowadzące taki typ upraw skupione są głównie w miejscowościach: Nieporęt, Stanisławów Pierwszy.

Gmina charakteryzuje się dużą lesistością - całkowita powierzchnia gruntów leśnych wynosi 4110,92 ha, co stanowi 41,8% jej ogólnej powierzchni. Większość lasów stanowi własność publiczną będącą w zarządzie Lasów Państwowych. Nadzór nad lasami publicznymi położonymi w części:

- zachodniej - pełni Nadleśnictwo Jabłonna,
- wschodniej - pełni Nadleśnictwo Drewnica.

Nadzór nad lasami nie będącymi własnością Skarbu Państwa sprawuje Starosta Powiatowy.

Tabela 2. Leśnictwo wg form własności (stan na 2013 r.)

Forma własności	Powierzchnia [ha]
Grunty leśne ogółem	4110,92
las ogółem	4000,97
grunty leśne publiczne ogółem	3501,92
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	3490,02
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	3454,99
grunty leśne prywatne	609,00

Źródło: Na podstawie danych GUS

Lasy na terenie Gminy Nieporęt podlegają ochronie z mocy ustawy o ochronie przyrody - wchodzi w skład Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, rezerwatów przyrody oraz obszaru Natura 2000.

Procesy rozwojowe w Gminie Nieporęt, w ostatnich kilkunastu latach, charakteryzowały się dużą dynamiką i żywością (jest to charakterystyczna cecha, która występuje we wszystkich gminach tzw. „wianuszka warszawskiego”) i jednocześnie występującymi zaległościami w wyposażaniu terenów w infrastrukturę techniczną (wodociąg, kanalizacja, drogi gminne). Wytworzyła się więc luka infrastrukturalna, która ujemnie wpływa na poziom życia mieszkańców i stan środowiska przyrodniczego.

Opis zasobów kulturowych²

Na obecny stan i zachowanie środowiska kulturowego Gminy Nieporęt miała największy wpływ niełatwa historia minionych epok. Położenie na szlaku do Gdańska, jak również w zasięgu oddziaływania stolicy przyczyniły się do niejednokrotnego zniszczenia tej osady. Działania wojenne pozostawiły swój ślad zrównując z ziemią prawie doszczętnie zabudowę. Ocalały kościół w Nieporęcie (2 poł. XVII) wraz z dzwonnica i cmentarzem są jedynymi obiektami mającymi znamiona zabudowy o wartościach historycznych. Pozostała zabudowa pochodzi z okresu po II wojnie światowej i ma charakter głównie zabudowy związanej z rolnictwem, a ostatnio z mieszkalnictwem jednorodzinym. Świadcami tragicznych wydarzeń są liczne mogiły skrywające poległych żołnierzy.

Pierwszy zapis o Nieporęcie pochodzi z roku 1387, kiedy erygowano parafię w Wieliszewie. Już na przełomie wieku XIV i XV była to znaczna osada bartnicza. Pierwsze dokładniejsze wiadomości o Nieporęcie pochodzą z XV wieku. W okresie tym następował dynamiczny rozwój średniowiecznej osady. W 1484 roku książę mazowiecki Bolesław za znaczną wówczas sumę dwóch tysięcy złotych węgierskich sprzedał Nieporęt braciom Michałowi i Wojciechowi Prażmowski, nadając jednocześnie wsi prawa miejskie. Po śmierci ostatnich książąt mazowieckich Janusza i Stanisława Nieporęt wraz z całym Mazowszem w roku 1526 stał się królewską królewszczyzną.

Kiedy Zygmunt III Waza w roku 1596 przeniósł swą siedzibę z Krakowa do Warszawy, pojawił się problem lokalizacji dworu myśliwskiego. Wybór padł na Nieporęt, leżący w głębokiej puszczy w widłach Wisły i Narwi, a jednocześnie przy szlaku prowadzącym od Warszawy przez Bródno ku przeprawie na Narwi i dalej odgałęzieniem szlaku bursztynowego na Jaćwierz.

² Niniejszy materiał dotyczący zasobów kulturowych i historii Nieporętu opracowano m.in na podstawie informacji zawartych w książce „Dzieje Nieporętu 1387-2009”, pana Włodzimierza Bławdziewicza wydanej w roku 2000.

Puszcza nadnarwiańska obfitowała w liczne ciek wodne, stąd też król Zygmunt III nakazał "zebrać wody z puszczy" i tak powstał Kanał Królewski, w 1963 roku "inkorporowany" do Kanału Żerańskiego.

Jako wotum po zwycięstwie nad Szwedami Jan Kazimierz II Waza kazał wybudować kościół w Nieporęcie, we wnętrzu którego widnieje herb Wazów – snop. Prawdopodobne lata budowy kościoła to 1661 r. - 1667 r. Dnia 8 kwietnia 1668 roku król, w obecności czternastu dostojników Kościoła i Korony, podpisał pełny akt fundacyjny kościoła. Kościół, zorientowany na osi wschód - zachód, wybudowany został w stylu barokowym, na planie krzyża łacińskiego. Elewacja frontowa rozczłonkowana jest pilastrami i niszami oraz zwieńczona trójkątnym szczytem. Pierwotna bryła świątyni została częściowo zmieniona w XVIII w. przez dobudowanie przypór zabezpieczających pękające mury. Wewnątrz wieczernika znajdują się trzy neobarokowe ołtarze. W ołtarzu głównym widnieje obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, a nad nim obraz św. Karola Boromeusza. Z prawej strony ołtarza stoi marmurowa chrzcielnica datowana na 1881 r. Portal z czarnego marmuru, prowadzący do północnej zakrystii, z herbem Wazów w supraporcie, jest widowym znakiem fundacji króla i opieki Wazów nad Nieporętem. Kościół wraz z drzewostanem jest wpisany do rejestru zabytków 12 kwietnia 1962 r. pod numerem 1066/673.

Wkrótce po abdykacji Jana Kazimierza w 1668 roku Nieporęt wrócił do Prażmowskich. Gospodarzyli oni na dobrach nieporęckich do roku 1749, kiedy to August Czartoryski nabył 3/4 Nieporętu. Wkrótce potem, drogą koligacji, właścicielem Nieporętu stali się Lubomirscy. Ostatecznie w roku 1778 w całości stał się on własnością Potockich.

Wojny napoleońskie zaznaczyły się w Nieporęcie lokalizacją rezerwowych magazynów z żywnością dla wojsk francuskich w latach 1806 - 1807. Do znaczących wydarzeń w historii Nieporętu należy nabycie w roku 1881 całości obszarów leśnych przez Berlińskie Towarzystwo Handlu Drewnem. W roku 1882 wieś została zniszczona przez wielki pożar. Przełom XIX i XX w. to czas budowy obronnych obiektów fortyfikacyjnych wchodzących w skład zespołu Twierdzy Zegrze.

W czasie pierwszej wojny światowej koszary w Białobrzegach były miejscem internowania oficerów Legionów Polskich, którzy odmówili przysięgi na wierność cesarzowi niemieckiemu. Wojna polsko-bolszewicka 1920 r. w swej decydującej fazie - bitwie warszawskiej - przetoczyła się przez Nieporęt i jego okolice. Dnia 12 sierpnia Armia Czerwona znalazła się na obszarze gminy. Gdy jej oddziały stanęły na linii Struga - Nieporęt, 29 pp. i dwa baony 28 pp. stanowiące odwód 10 DP gen. L. Żeligowskiego dokonały przeciwuderzenia. W miejscu, gdzie zginęli dowódca 1 batalionu 28 pp. porucznik Stefan Pogonowski (pośmiertnym dekretem mianowany kapitanem, a w 1932 roku odznaczony Krzyżem Niepodległości) oraz ppor.

Benedykt Pęczkowski, dowódca 6 kompanii (dekretom pośmiertnym awansowany do stopnia kapitana, Kawaler Orderu Virtuti Militari V klasy i Krzyża Walecznych) i kilkunastu żołnierzy, w 1924 roku stanął pomnik z piaskowca. Na jego froncie, w centralnej części tablicy widnieje napis: „W uczczeniu zasług Kolegom kpt. Stefanowi Pogonowskiemu d-cy I Baonu, kpt. Benedyktowi Pęczkowskiemu d-cy 6 komp. i 18-tu szeregowym poległym na polu chwały w walce pod Radzyminem d. 15.VIII.1920 r. Korpus Oficerski 28 P.S.K.”. Po bokach wyryte są nazwiska 18-tu poległych żołnierzy.

W okresie międzywojennym Nieporęt z trudem podnosił się z ciężkich warunków czasu zaborów i wojen. Był tu przystanek PKP, remiza strażacka i łaźnia publiczna.

Wrzesień 1939 r. i czas okupacji zahamowały i zniszczyły dorobek społeczności gminnej. Działalność konspiracyjna rozpoczęła się w Nieporęcie wkrótce po kapitulacji. Jej ostateczny kształt organizacyjny stanowił 3 batalion pułku „Legionowo” VII Rejonu „Obroża” AK. Jego dowódcą był Bronisław Tokaj, od 1934 roku kierownik szkoły powszechnej w Nieporęcie.

Ofensywa wojsk radzieckich, która przeszła przez Nieporęt, zniszczyła go prawie doszczętnie. Pozostało tylko kilka domów. Spłonął dom parafialny, budynek gminy.

Dnia 4 lutego 1945 r. powstała pierwsza władza w Nieporęcie - Gminna Rada Narodowa. Pierwszego września rozpoczęła działalność szkoła. W zachowanej Księdze Kontroli i Ruchu Ludności pierwszy zapis z datą 26.07.1947 r. podaje, iż we wsi Nieporęt mieszkały 104 osoby.

Na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych rozpoczęto budowę zapory w Dębem i przygotowanie niecki Jeziora Zegrzyńskiego. W latach siedemdziesiątych rozbudowano szkołę, działał we własnym budynku ośrodek zdrowia i rozpoczęto gazyfikację Nieporętu. Powstało osiedle domów jednorodzinnych "Las" oraz została rozpoczęta budowa osiedla "Głogi".

W latach osiemdziesiątych oddano do użytku budynek Poczty i Centrali Telefonicznej oraz duży pawilon handlowy GS. Rok 1989 otworzył nowy rozdział historii Polski – III Rzeczypospolitej, której małą częścią stanowiła Gmina Nieporęt z jedenastoma tysiącami mieszkańców w 16 sołectwach.

Najcenniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego i miejsca pamięci znajdujące się na terenie Gminy Nieporęt to:

- 1) Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny w Nieporęcie wraz z otaczającym go drzewostanem – wpisane 12 kwietnia 1962 r. do rejestru zabytków,
- 2) Cmentarz parafii rzymsko – katolickiej w Nieporęcie wpisany w 1993 roku do rejestru zabytków,
- 3) Fort murowano - ziemny w Beniaminowie - decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Warszawie w 1991 r. fort w Beniaminowie został wpisany do rejestru

zabytków, jako obiekt zabytkowy w granicach wału fortecznego wraz ze strefą ochronną wokół wału o szerokości 50 metrów,

- 4) Pomnik legionistów marszałka J. Piłsudskiego w Białobrzegach,
- 5) Pomnik 28. Pułku Strzelców Kaniowskich w Wólce Radzymińskiej,
- 6) Mogiła Nieznanego Żołnierza przy ul. Nowolipie w Nieporęcie,
- 7) Miejsca pamięci na Placu Wolności w Nieporęcie,
- 8) Pomnik podchorążych „Alfa” i „Skiby” w Stanisławowie Pierwszym,
- 9) Tablica upamiętniająca działalność Szarych Szeregów,
- 10) Figura św. Jana Chrzciciela,
- 11) Pomnik Łoś w Wólce Radzymińskiej,
- 12) Figura Matki Bożej Pocieszycielki Strapionych w Nieporęcie.

Na terenie Gminy Nieporęt znajduje się sto siedemdziesiąt pięć rozpoznanych stanowisk archeologicznych. Większość z nich to ślady osadnicze, z czego najstarsze, z okresu paleolitu, znajdują się w Nieporęcie i Białobrzegach. Pozostałe stanowiska obejmują okresy począwszy od neolitu, poprzez epokę brązu, okres halsztacki, lateński, wpływów rzymskich, wędrówek ludów, wczesnośredniowieczny, średniowiecze na okresie nowożytnym skończywszy.

Dowodem rozwoju krajobrazu kulturowego Gminy Nieporęt są także licznie wydawane pozycje książkowe opisujące historię gminy i jej mieszkańców. Poza publikacjami książkowymi Gmina Nieporęt wydaje foldery, mapy turystyczne i kalendarze promujące zabytki gminy.

Podsumowanie najważniejszych kierunków działań w zakresie zasobów dziedzictwa kulturowego Gminy Nieporęt:

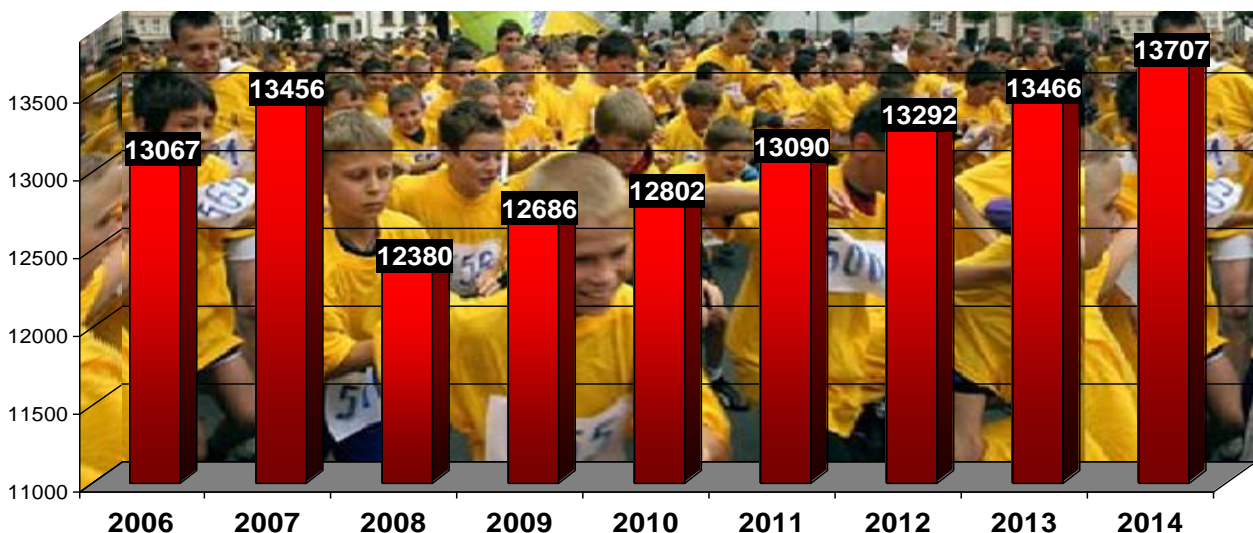
- 1) Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.
- 2) Podejmowanie prób wyeksponowania turystycznego zabytków położonych na terenie gminy.
- 3) Udostępnienie informacji o zabytkach gminy w Internecie.
- 4) Utworzenie gminnego systemu informacji i promocji (bazy danych) środowiska kulturowego opartego o stronę internetową.
- 5) Opracowanie mapy zabytków gminy, jako atrakcyjnej graficznie formy promocji ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego.
- 6) Organizowanie imprez plenerowych promujących zabytki położone na terenie gminy.
- 7) Rozwijanie działalności wystawienniczej powiązanej z zabytkami Gminy Nieporęt i ich historią.
- 8) Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych.

- 9) Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym opracowań historycznych, folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy.
- 10) Wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej poprzez organizację zajęć na temat zabytków, ich roli oraz wartości z punktu widzenia historii i współczesności celem kształtowania regionalnej tożsamości kulturowej.

3.2. Potencjał demograficzny

Według danych GUS (dot. osób zameldowanych) na dzień 31 grudnia 2014 roku w Gminie Nieporęt zamieszkiwało 13 707 osób.

Wykres 1: Liczba mieszkańców Gminy Nieporęt w latach 2006-2014*

* Spadek liczby ludności w roku 2008 wynikał z odłączenia z gminy miejscowości Michałów-Reginów, która została włączona w granice gminy Wieliszew
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

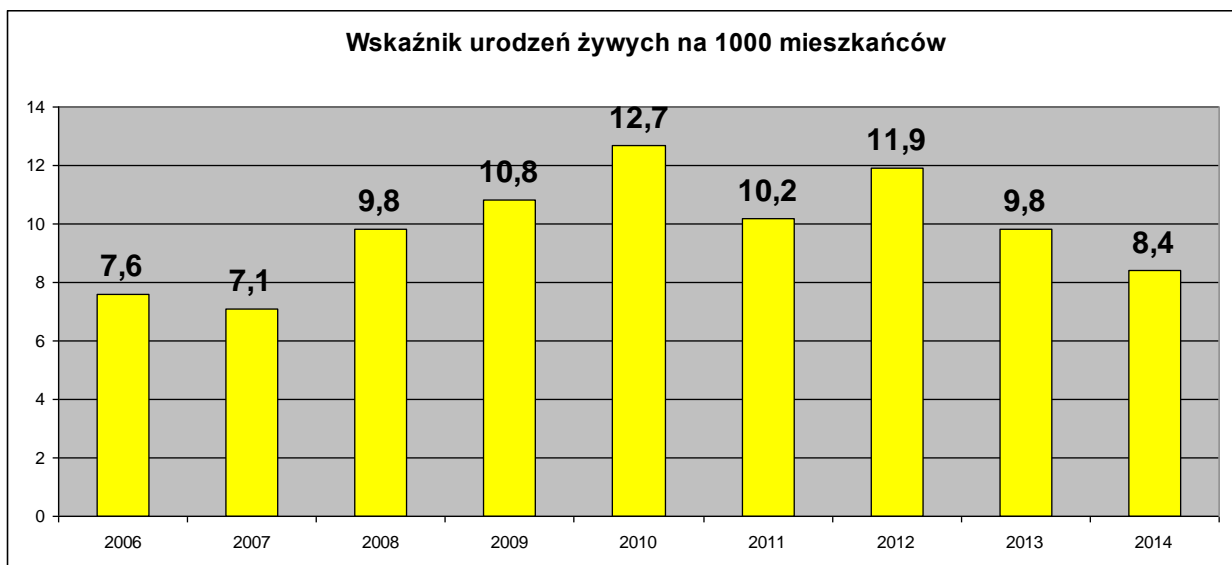
Liczba mieszkańców Gminy Nieporęt w ostatnich kilkunastu latach szybko rosła, a było to szczególnie zauważalne w okresie 2008-2014. W roku 2014 odnotowano, według danych GUS, wzrost liczby mieszkańców do poziomu 13.707 osób. W roku 2014 liczba mieszkańców Gminy Nieporęt była aż o 10,7% wyższa niż w roku 2008. Należy podkreślić, iż dane statystyczne dotyczące liczby mieszkańców Gminy Nieporęt w sposób istotny różnią się od stanu faktycznego. Według szacunkowych danych Komendy Policji na obszarze Gminy Nieporęt mieszkać miałyby ok. 16.000 mieszkańców. Urząd Gminy szacuje liczbę mieszkańców w granicach 14.000 – 15.500 osób i jest to liczba zdecydowanie bardziej prawdopodobna.

Wskazują na to również szacunki oparte o liczbę mieszkań w gminie nawiązujące do wyników NSP. Tak duża rozbieżność pomiędzy danymi GUS a stanem faktycznym wynika z kilku nakładających się na siebie przyczyn. Wymienić tu trzeba przede wszystkim swoistą niechęć, rozpowszechnioną wśród nowych mieszkańców, do meldowania się w Gminie Nieporęt. Zaistniała sytuacja ma poważne konsekwencje dla rozwoju gminy i warunków życia w gminie. Przy takiej skali zjawiska (ok.15-20% faktycznych mieszkańców gminy nie jest tu zameldowanych) następuje zasadniczy ubytek dochodów budżetu gminy z tytułu udziału gminy w podatku od dochodów osób fizycznych. Niemeldujący się tu mieszkańcy zdają się nie być świadomymi związku między wpływami finansowymi do budżetu gminy pochodzącymi z ich podatków, a możliwościami zaspakajania ich podstawowych potrzeb przez lokalne władze samorządowe. Sytuacja ta jest tym bardziej niepokojąca, że potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej i społecznej w Gminie Nieporęt w zasadzie należałoby oceniać biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców oficjalnie zameldowanych. Rozbieżności w tym względzie najlepiej pokazuje fakt, iż spośród ogółu dzieci uczących się w tutejszych szkołach podstawowych ok. 15% nie jest w Gminie Nieporęt zameldowanych.

Wskaźnik urodzeń żywych na 1000 mieszkańców Gminy Nieporęt w roku 2014 jest nieznacznie niższy (lecz wciąż bezwzględnie wysoki) od analogicznych danych z lat wcześniejszych. Biorąc pod uwagę odnotowywane w gminie wzrastające dodatkowo saldo migracji, wysoki wskaźnik przyrostu naturalnego i utrzymujące się zainteresowanie osiedlaniem na obszarze gminy, tendencja ta będzie się utrzymywać. Średnio w 2006 roku na 1000 mieszkańców odnotowano tu 7,6 urodzeń żywych, zaś w 2010 roku 12,7.

Wykres 2: Wskaźnik urodzeń żywych na 1000 mieszkańców Gminy Nieporęt w latach 2006-2014

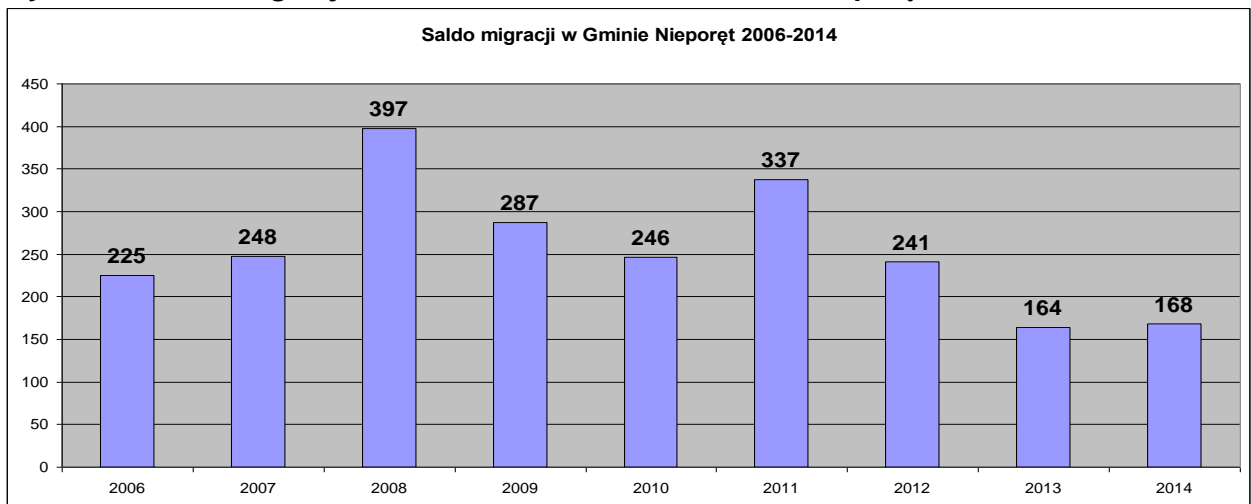

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gminę Nieporęt charakteryzuje korzystne saldo migracji. W latach 2006-2014 gminę charakteryzuje stałe i stabilne tempo dodatniego salda migracji. Jest to zjawisko niezwykle korzystne dla gospodarki gminy. Do gminy przybywają głównie ludzie młodzi, którzy znajdują pracę w Warszawie lub w jej okolicach. Istotnym czynnikiem przyciągającym nowych mieszkańców jest dynamicznie rozwijające się budownictwo mieszkaniowe w Gminie Nieporęt oraz bezpośrednie sąsiedztwo Warszawy. Istotna wydaje się bliskość i dostępność obiektów infrastruktury, w tym dużych centrów handlowych znajdujących się w niewielkiej odległości od Gminy Nieporęt (np. Legionowo, Jabłonna, Radzymin). To znacząco zwiększa atrakcyjność obszaru gminy, szczególnie dla ludzi młodych.

Wykres 3: Saldo migracji na 1000 mieszkańców w Gminie Nieporęt w latach 2006-2014

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

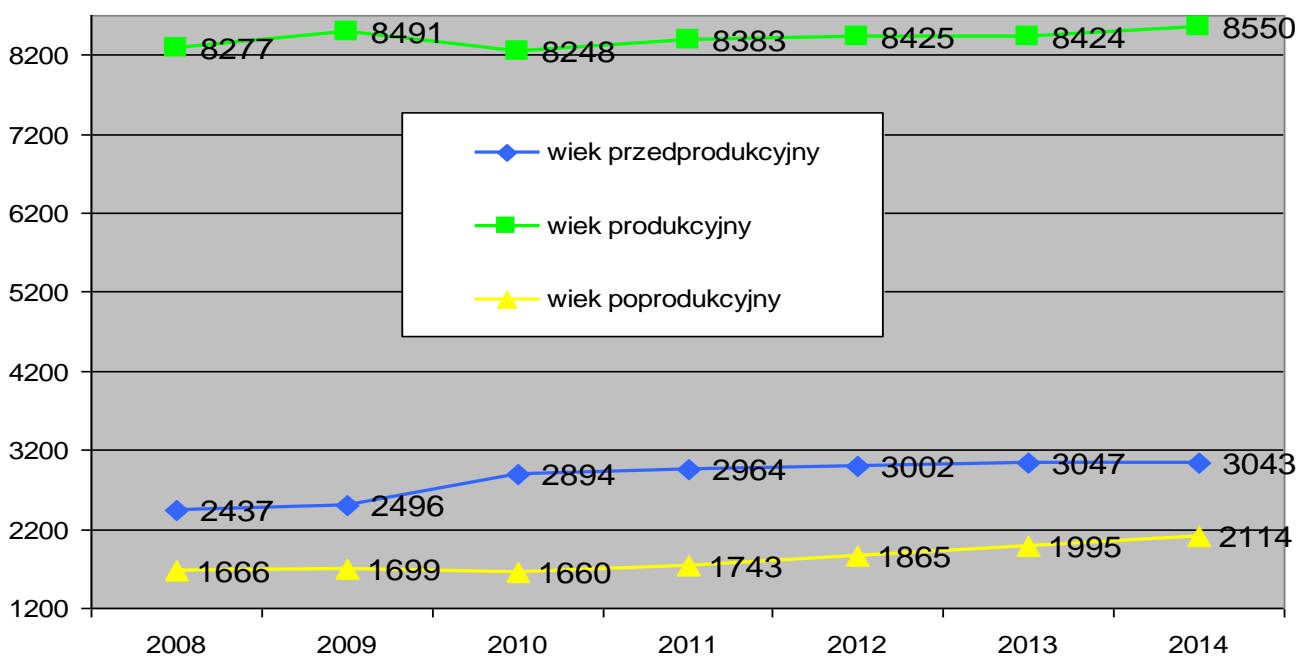
Pod tym względem Gmina Nieporęt prezentuje się bardzo dobrze nawet na tle najważniejszych ośrodków podwarszawskich. Jest to wyraźny sygnał dla władz gminy, które muszą sformułować określoną politykę rozwoju gminy uwzględniającą problemy ludzi młodych, rozpoczynających życie zawodowe i szukających swoich szans życiowych właśnie w okolicy Warszawy.

Jednym z czynników mających wpływ na tak dużą skalę migracji do gminy jest także otwarty i zróżnicowany profil gospodarczy gminy, oparty na potencjale wielu małych i średnich przedsiębiorstw, małych zakładów usługowych i handlowych, które szybko i elastycznie reagują na zmiany na lokalnym i regionalnym rynku pracy. Dużą rolę odgrywa też atrakcyjność turystyczna gminy i rozwój bazy hotelarsko-gastronomicznej. Analizując wskaźniki migracji w Gminie Nieporęt można postawić tezę, iż teren gminy jest bardzo dobrym miejscem do osiedlania się. Zjawisko występowania dużego dodatniego salda migracji jest wspólne dla obszarów wokół Warszawy. W większości innych analizowanych gmin powiatu legionowskiego wskaźniki migracji także są dodatnie. Cały powiat jest atrakcyjnym miejscem do zamieszkania dla osób przybywających do pracy w Warszawie z innych części Polski. Wysoka, dodatnia migracja powoduje jednak inne niebezpieczeństwa związane z rozwojem Gminy Nieporęt.

Chodzi głównie o wspomniane już wyżej niedobory infrastruktury technicznej i społecznej zapewniającej podstawowy standard życia mieszkańców. Większa liczba osób to większy potok ruchu na wszystkich ulicach, większa liczba dzieci objętych obowiązkiem szkolnym to większe problemy z odprowadzaniem ścieków i odpadów stałych. Bez inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej można się spodziewać w najbliższych latach postępującej degradacji środowiska naturalnego oraz znacznego obniżenia standardu życia w gminie. Dane przedstawione poniżej prezentują potencjał Gminy Nieporęt z punktu widzenia struktury ekonomicznych grup wieku mieszkańców w latach 2008-2014.

Wykres 4: Ludność Gminy Nieporęt wg ekonomicznych grup wieku w latach 2008-2014.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 4 pokazuje tendencje demograficzne w tym zakresie. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym rośnie nieznacznie wolniej niż liczba ludności w wieku poprodukcyjnym. Liczba ludności w wieku produkcyjnym utrzymuje się na względnie stałym poziomie, choć odnotowujemy stabilny przyrost począwszy od roku 2008, do poziomu 8.550 osób.

Jak pokazują dane z tabeli 1 udział osób w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym systematycznie rośnie w latach 2008-2014, co jest zjawiskiem korzystnym. Jednak skala tego wzrostu jest tu niewielka i wynika głównie z bezwzględnego wysokiego przyrostu liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 3 Ludność w wieku przedprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym (lata 2008 – 2014)

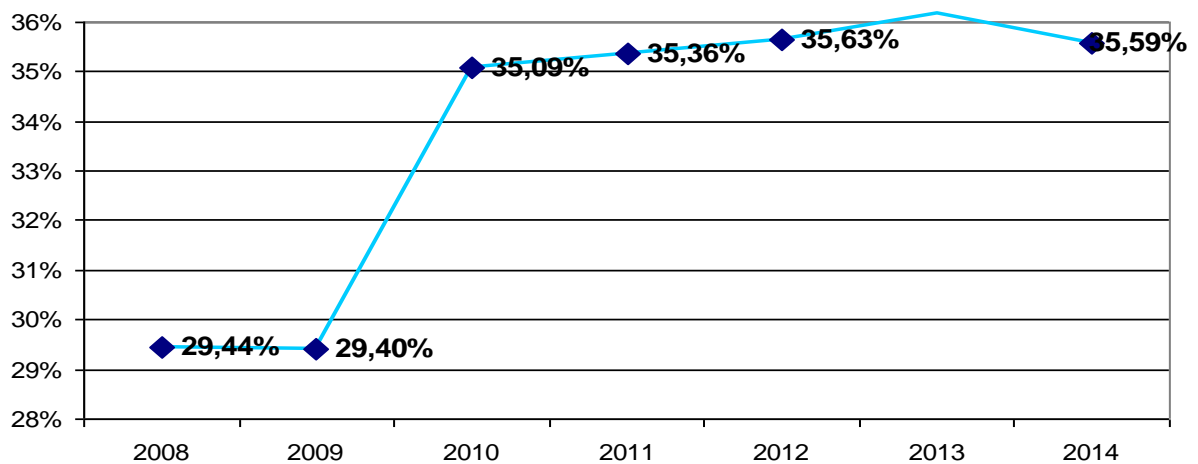

Miara Demograficznej Młodości Gminy Nieporęt							
lata:	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Nieporęt	29,44%	29,40%	35,09%	35,36%	35,63%	36,17%	35,59%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 5 Ludność w wieku przedprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym (lata 2008 - 2014)

Miara demograficznej młodości gminy Nieporęt

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Relacja liczby ludności w wieku poprodukcyjnym do liczby ludności w wieku produkcyjnym (miara demograficznej starości) kształtowała się w Gminie Nieporęt w latach 2008 – 2014 na stałym poziomie. Pomimo, iż bezwzględna liczba osób w wieku poprodukcyjnym rośnie w badanym okresie, to przyrost ten jest niwelowany w całości przyrostem liczby osób w wieku produkcyjnym. Można stwierdzić, że w latach 2008-2014 ludność Gminy Nieporęt postarzała się we względnie umiarkowanym stopniu, co w skali całego kraju i województwa jest zjawiskiem świadczącym o pozytywnych trendach demograficznych i społeczno-gospodarczych w gminie.

Tabela 4: Ludność w wieku poprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym (lata 2008-2014)

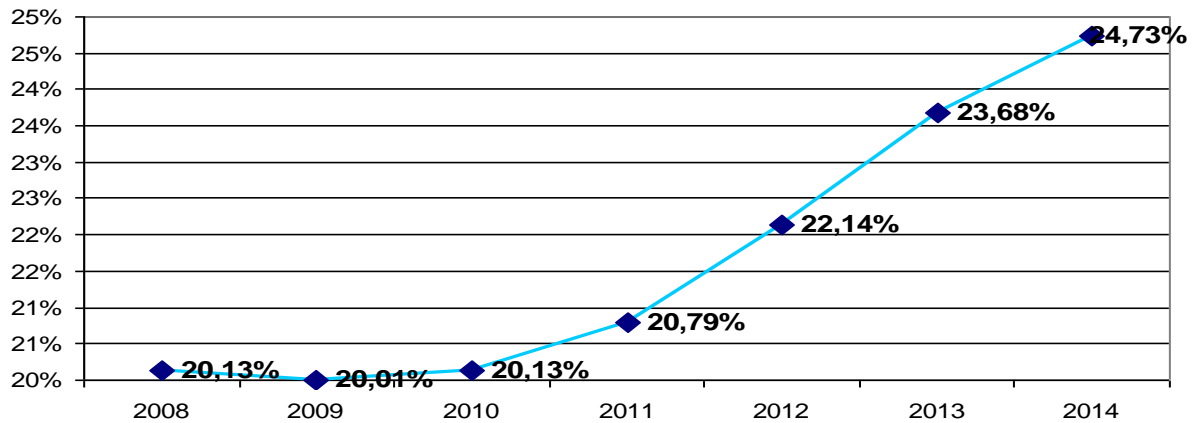
Miara Demograficznej Starości Gminy Nieporęt							
lata:	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Nieporęt	20,13%	20,01%	20,13%	20,79%	22,14%	23,68%	24,73%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 6: Ludność w wieku poprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym (lata 2008 – 2014)

Miara demograficznej starości gminy Nieporęt

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

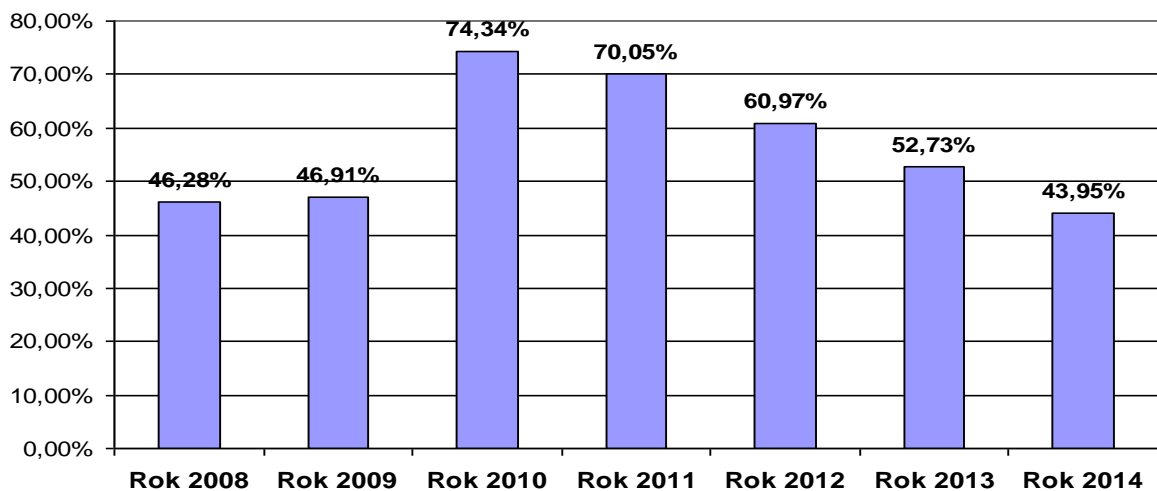
W tabeli 3 przedstawiono wskaźnik perspektywiczności populacji dla Gminy Nieporęt w okresie 2008 - 2014 r.

Tabela 5: Wskaźnik perspektywiczności populacji Gminy Nieporęt (przewaga procentowa ludności w wieku przedprodukcyjnym nad ludnością w wieku poprodukcyjnym w latach 2008-2014)

Wskaźnik perspektywiczności populacji Gminy Nieporęt							
lata:	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Nieporęt	46,28%	46,91%	74,34%	70,05%	60,97%	52,73%	43,95%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 7: Wskaźnik perspektywiczności populacji Gminy Nieporęt

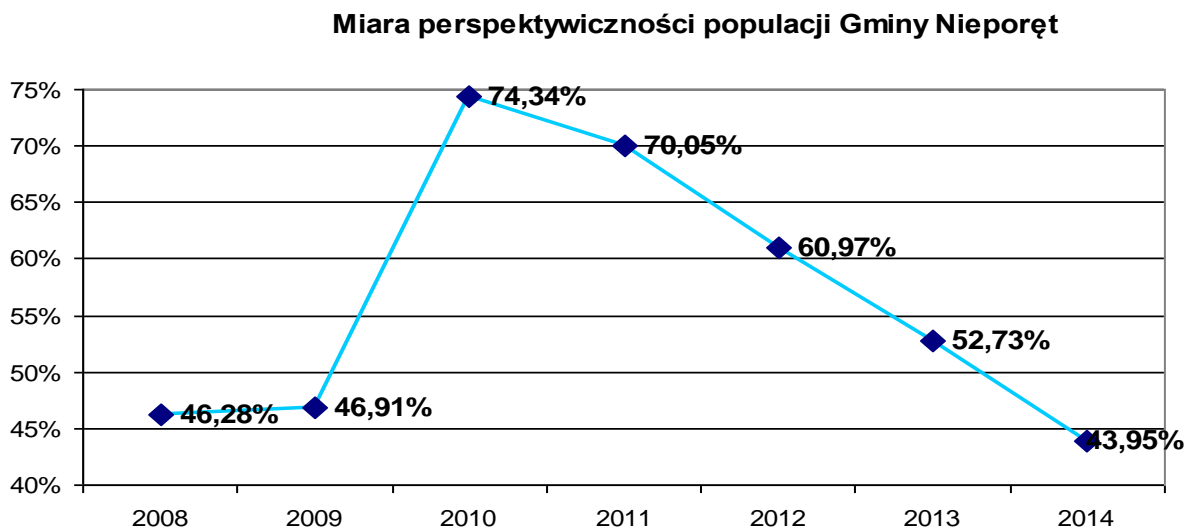
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik perspektywiczności populacji (relacja procentowa ludności w wieku przedprodukcyjnym do ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2008 - 2014) utrzymuje się na

względnie stałym poziomie w latach 2008-2014, w roku 2010 i 2011 bardzo mocno rośnie. Jest to zjawisko korzystne, gdyż pokazuje jak bardzo w ujęciu perspektywicznym może starzeć się populacja Gminy Nieporęt. Stabilizację wskaźnika perspektywiczności populacji dobrze obrazuje wykres 7.

Wykres 8: Wskaźnik perspektywiczności populacji Gminy Nieporęt (relacja procentowa ludności w wieku przedprodukcyjnym do ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2008-2014)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gmina Nieporęt jest wyraźnym liderem pod względem poziomu wskaźników perspektywiczności populacji w powiecie legionowskim. Na tle całego województwa mazowieckiego (gminy wiejskie) Nieporęt również wyróżnia się pozytywnie pod względem struktury demograficznej. Niewątpliwie wpływ na to ma bezpośrednie sąsiedztwo z Warszawą oraz wynikające stąd korzystne uwarunkowania demograficzne (zwłaszcza wysoki dodatni wskaźnik migracji wewnętrznych). Taki stan sprzyjać będzie rozwojowi społecznemu i gospodarczemu gminy. Władze gminy powinny jednak zwrócić uwagę na zapewnienie dostępu nowym mieszkańcom gminy do niezbędnej infrastruktury społecznej (szkoły, przedszkola, biblioteki) oraz technicznej (zwłaszcza kanalizacja, wodociągi i drogi lokalne).

3.3. Infrastruktura techniczna

Sieć drogowa

Sieć drogowa w Gminie Nieporęt składa się z dróg o różnym znaczeniu, a także o zróżnicowanym natężeniu ruchu w zależności od pory dnia (ranne i popołudniowe szczyty) i pory roku (nasilenie ruchu weekendowe w okresie maj-wrzesień). Przez teren Gminy Nieporęt przebiega kilka ważnych szlaków komunikacyjnych. Powiązania komunikacyjne Gminy Nieporęt z otoczeniem odbywają się w stanie istniejącym w oparciu o układ drogi krajowej nr 61 z Warszawy przez Ostrołękę, Łomżę do Augustowa i Suwałk i dalej do państw nadbałtyckich, dróg wojewódzkich: nr 631, nr 632 i nr 633 oraz dróg powiatowych, na który składają się następujące elementy sieci drogowej:

- a) droga krajowa nr 61 (ul. Warszawska), o przebiegu Warszawa – Jabłonna – Legionowo – Serock – Różan – Ostrołęka – Łomża – Grajewo - Augustów, jedna z ważniejszych dróg w kraju, łącząca Warszawę z północno-wschodnią częścią województwa mazowieckiego i kraju. Dla zachodniej części Gminy Nieporęt (Zegrza Południowego i Stanisławowa Drugiego) jest to najważniejsze powiązanie z Warszawą,
- b) droga wojewódzka nr 631 (ciąg ulic Zegrzyńskiej i kpt. Pogonowskiego) o przebiegu Nowy Dwór Mazowiecki – Zegrze – Nieporęt – Marki - Warszawa, zapewniająca powiązania o charakterze obwodowym pomiędzy drogami krajowymi i wojewódzkimi prowadzonymi w kierunku Warszawy oraz pomiędzy miejscowościami położonymi na północny-wschód od niej,
- c) droga wojewódzka nr 632 (ulica Strużańska) o przebiegu Płońsk – Nowe Miasto – Nasielsk – Dębe – Legionowo – Rembelszczyzna – Marki, obsługująca gminy leżące bezpośrednio na północ od Warszawy, Legionowa i Marek,
- d) droga wojewódzka nr 633 (ulica Jana Kazimierza) o przebiegu Warszawa – Rembelszczyzna – Nieporęt, stanowiąca najważniejszą drogę łączącą centralną część gminy z Warszawą.
- e) droga powiatowa nr 1810W (ulice Wolska i Akacyjowa) o przebiegu Stanisławów Drugi – Kąty Węgierskie, wyprowadzająca ruch na drogę krajową nr 61 oraz wojewódzką nr 632,
- f) droga powiatowa nr 1811W (ulica Wczasowa) o przebiegu Białobrzegi – Wolica (przysiółek) – Stare Załubice – Józefów, służąca obsłudze terenów po wschodniej stronie Jeziora Zegrzyńskiego, łącząca gminę Nieporęt z północną częścią gminy Radzymin,
- g) droga powiatowa nr 1812W o przebiegu droga 4303W – Dąbkowizna i 1813W (ulica Szkolna) o przebiegu Wólka Radzymińska - Sieraków – Słupno, zapewniające wraz z odcinkiem drogi wojewódzkiej nr 624, powiązania wschodniej części gminy z gminą Radzymin i wyprowadzające ruch na drogę krajową nr 8,
- h) droga powiatowa nr 1814W (ulica Brukowa) droga 632 – rzeka Czarna – Słupno, łącząca drogi wojewódzkie nr 631 i 632,

- i) droga powiatowa nr 4303W (ulica Wojska Polskiego) o przebiegu Radzymin – Beniaminów – Nieporęt, zapewniająca powiązania z Radzyminem,
- j) droga powiatowa nr 1815W (ulice Izabelińska – Małolecka – Szkolna) o przebiegu droga wojewódzka 633 – droga powiatowa 1814W,
- k) droga powiatowa nr 1816W (ulice Nowolipie – Zwycięstwa – Królewska – Przyszłość) o przebiegu droga wojewódzka 631 – droga wojewódzka 632.

Doprowadzenie ruchu do dróg wojewódzkich i powiatowych odbywa się poprzez drogi/ulice gminne. Nawierzchnię asfaltową posiadają drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe i większość gminnych. Względnie duży odsetek dróg gminnych ma nawierzchnię z kostki brukowej. Pozostałe drogi to drogi gruntowe lub o nawierzchni szutrowej. Stan techniczny dróg gminnych należy ocenić jako średni. Gmina od wielu już lat inwestuje w rozwój własnej infrastruktury drogowej dbając o jej jakość i stan techniczny. Jednak podstawowym problemem jest niedostateczne wyposażenie tych dróg w nawierzchnie twarde oraz zbyt małe szerokości jezdni i pasów drogowych, które utrudnia ich wyposażenie jednocześnie w jezdnie i chodniki. Na terenie gminy organizacja ruchu pieszego i rowerowego jest niewystarczająca (niewiele jest ścieżek rowerowych oraz chodników). Spowodowane jest to przede wszystkim niewystarczającymi środkami finansowymi, jakimi dysponuje gmina w celu utrzymywania bieżącej sieci dróg oraz jej rozwoju.

Tabela 6: Sieć ścieżek rowerowych w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013

	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Długość ścieżek rowerowych								
ścieżki rowerowe ogółem	km	-	-	-	-	2,0	2,0	1,0
będących pod zarządem starostwa	km	-	-	-	-	-	-	1,0
ścieżki rowerowe na 10 tys. km ²	km	-	-	-	-	208,3	208,3	104,2
ścieżki rowerowe na 10 tys. ludności	km	-	-	-	-	1,5	1,5	0,7

Źródło: Na podstawie danych GUS

Do podstawowych problemów funkcjonowania sieci drogowej gminy należą:

- nie w pełni zhierarchizowany układ drogowy – brak rozdzielenia ruchu lokalnego od ruchu o większym zasięgu (o charakterze tranzytowym) oraz ruchu osobowego od ruchu towarowego (samochodów ciężarowych i dostawczych),
- słaby stan części dróg wojewódzkich i powiatowych przebiegających przez teren gminy oraz dróg gminnych,
- niedostateczna liczba dobrych i szybkich połączeń z Warszawą,
- słabo rozwinięte połączenia wewnętrzne (gminne), które z konieczności muszą odbywać się przy pomocy dróg o znaczeniu ponadlokalnym,

- zagrożenie bezpieczeństwa ruchu, wynikające z braku kontroli dostępu do dróg wyższych klas i konfliktów będących skutkiem wspólnego wykorzystywania jezdni przez wszystkich użytkowników, a w szczególności „niechronionych uczestników ruchu” (pieszych i rowerzystów), zmuszonych do korzystania z jezdni ze względu na brak chodników i ścieżek rowerowych,
- braki w wyposażeniu w nawierzchnie ulepszone i twarde części dróg gminnych i fragmentów dróg powiatowych,
- braki w istniejącym systemie drogowym, występowanie „wąskich gardeł” na istniejących ciągach ulic o podstawowym znaczeniu,
- mała przepustowość układu drogowego na kierunkach prowadzących do ścisłego centrum gminy,
- brak systemu transportu rowerowego pełniącego zarówno funkcję transportową jak i rekreacyjno-sportową,
- brak działań ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Komunikacja publiczna

W zakresie komunikacji zbiorowej obsługa gminy opiera się na komunikacji autobusowej. Obsługę autobusową zapewniają przede wszystkim linie podmiejskie organizowane przez Zarząd Transportu Miejskiego w Warszawie, obsługujące połączenia Zegrza Południowego, Ryni, Białobrzegów i Nieporętu z Warszawą. Linie ZTM prowadzone są m.in. wzdłuż ulic Warszawskiej, Zegrzyńskiej, Jana Kazimierza, Wojska Polskiego i Wczasowej.

Autobusy kursują także wzdłuż drogi krajowej nr 61, obsługują tereny Wólki Radzymińskiej, Józefowa i Stanisławowa Pierwszego oraz połączenia z gminą Radzymin. Linie autobusowe zapewniają powiązania wewnętrzne w gminie oraz z Warszawą. Oferta przewozowa dostosowana jest do istniejącego zapotrzebowania.

W zakresie publicznego transportu kolejowego przez gminę Nieporęt przebiegają:

- pierwszorzędna jednotorowa, zelektryfikowana, linia kolejowa o znaczeniu państwowym nr 10 Legionowo – Tłuszcz,
- drugorzędna jednotorowa, nieelektryfikowana linia kolejowa nr 28 Wieliszew – Zegrze.

Sieć wodociągowa

Na terenie gminy sieć wodociągowa realizowana jest sukcesywnie od 1993 r. Długość gminnej sieci wodociągowej wynosi 120,7 km (stan na 31.12.2013 r.), korzysta z niej ponad 7839 osób. Łączna liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 2.784 szt. według stanu na 31.12.2013 r. Ilość dostarczonej wody wynosi łącznie 327,4 dam³ według stanu na 31.12.2013 r.

Tabela 7: Sieć wodociągowa w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013

Jednostka miary		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
URZĄDZENIA SIECIOWE								
Wodociągi								
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	108,2	119,6	126,5	131,1	131,8	119,4	120,7
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	108,2	118,7	126,5	131,1	131,8	119,4	120,7
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy, eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	0,0	0,0	0,0	131,1	131,8	119,4	120,7
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2119	2457	2464	2648	2783	2692	2784
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	332,1	370,5	286,0	324,8	311,3	315,0	327,4
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	6881	6818	6996	7297	7631	7625	7839
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	25,1	30,3	22,8	25,8	24,1	23,8	24,4
korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	%	51,1	55,1	55,1	57,0	58,3	57,4	58,2

Źródło: Na podstawie danych GUS

Z analizy danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że Gmina Nieporęt jest zwodociągowana w sposób niewystarczający. Na koniec 2014 r. ponad 90% mieszkańców obszaru gminy było podłączonych do czynnej sieci rozdzielczej.

Administracją i eksploatacją sieci wodociągowej zajmuje się Gminny Zakład Komunalny w Nieporęcie.

Z uwagi na możliwość dalszego pozyskania środków finansowych z Unii Europejskiej w okresie 2014-2020 planowany jest dalszy rozwój zaopatrzenia w wodę w celu zwiększenia odsetka mieszkańców korzystających z wodociągów do 100% oraz podniesienia jakości dostarczanej wody.

Sieć kanalizacyjna

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej obejmowała w całej gminie w 2013 roku 37,2 km, w tym 6,2 km czynnej sieci rozdzielczej będącej własnością gminy. Sieć kanalizacji sanitarnej w Gminie Nieporęt jest znacznie gorzej rozwinięta od sieci wodociągowej. W 2013 roku tylko 40,5% ludności gminy korzystało z sieci rozdzielczej kanalizacyjnej (przy 58,2% z wodociągów).

Tabela 8: Sieć kanalizacji w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013

	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
URZĄDZENIA SIECIOWE								
Kanalizacja								
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	31,3	34,2	34,7	34,8	35,8	35,8	37,2
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	5,1	5,1	5,1	5,2	6,2	6,2	6,2
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy eksploatowanej przez jednostki gospodarki komunalnej	km	0,0	0,0	0,0	5,2	6,2	6,2	6,2
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	801	1207	793	825	859	889	928
ścieki odprowadzone	dam ³	407,3	375,2	334,6	520	572	505	559,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	4179	4671	4786	4887	5117	5256	5456
korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności	%	31,1	37,7	37,7	38,2	39,1	39,5	40,5

Źródło: Na podstawie danych GUS

Sieć kanalizacji gminnej nie jest wystarczająca, władze gminy czynią jednak starania zmierzające do skanalizowania gminy. Potrzeby w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej na terenie gminy są jeszcze jednak ogromne. Szczególnie w kontekście stałego i dynamicznego rozwoju funkcji turystycznej gminy. Na terenie Gminy Nieporęt funkcjonują 3 oczyszczalnie ścieków.

Tabela 20: Oczyszczanie ścieków w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013

	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW								
Oczyszczalnie komunalne								
biologiczne	szt.	1	1	1	1	1	1	1
z podwyższonym usuwaniem biogenów	szt.	1	1	1	1	1	1	1
Wielkość (przepustowość) oczyszczalni wg projektu								
biologiczne	m ³ /dobę	422	422	422	422	422	422	422
z podwyższonym usuwaniem biogenów	m ³ /dobę	160	160	160	160	160	160	160
z podwyższonym usuwaniem biogenów na 1 mieszkańca	m ³ /dobę	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Równoważna liczba mieszkańców								
ogółem	osoba	2650	2650	2650	2650	2650	2650	2650
Ścieki oczyszczane w ciągu roku								
odprowadzone ogółem	dam ³	407,3	375,2	334,6	520,0	572,0	505,0	559,0
odprowadzane w czasie doby do kanalizacji	dam ³	-	4	4	1	2	1,4	1,5
oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	dam ³	96	112	112	125	146	129	128

oczyszczane razem	dam ³	528	619	534	520	572	505	559
oczyszczane biologicznie	dam ³	64	61	77	91	111	99	98
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam ³	464	558	457	429	461	406	461
oczyszczane biologicznie i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem	%	129,6	165,0	159,6	100,0	100,0	100,0	100,0
Ludność korzystająca z oczyszczalni wg lokalizacji								
ogółem	osoba	6341	6641	6667	6767	6803	7701	7849
na wsi	osoba	6341	6641	6667	6767	6803	7701	7849
Ludność korzystająca z oczyszczalni								
ogółem	osoba	6341	6641	6667	6767	6803	7701	7849
biologiczne	osoba	1041	1041	1041	1041	1077	1153	1153
z podwyższonym usuwaniem biogenów	osoba	5300	5600	5626	5726	5726	6548	6696

Źródło: Na podstawie danych GUS

Na terenie gminy istnieją lokalne oczyszczalnie ścieków wraz z lokalnymi systemami kanalizacyjnymi:

- oczyszczalnia ścieków biologiczna na osiedlu Głogi w Nieporęcie o przepustowości średniej 380 m³/d;
- oczyszczalnia na osiedlu Michałów-Grabina o przepustowości średniej 115 m³/d;
- oczyszczalnia na terenie siedziby Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Oddział w Rembelszczyźnie i osiedla przyzakładowego w Rembelszczyźnie o przepustowości średniej 55 m³/d.

Elementem uzupełniającym system kanalizacji na terenie Gminy Nieporęt jest funkcjonowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Sieć gazowa

Gmina Nieporęt prawie w całości, poza Beniaminowem i częściowo Rynią, została zgazyfikowana. Długość sieci gazowej wynosi 188.118 m, podłączonych jest do niej 4.045 gospodarstw domowych. Przez teren gminy poprowadzone są główne magistrale gazowe wysokiego ciśnienia krajowego układu przesyłowego.

Liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci gazociągowej – 4.045 gospodarstw

Ludność korzystająca z sieci /w odsetkach/ - 81,1 %

Za pośrednictwem 4.122 przyłączy gazowych rocznie zużywa się w Gminie Nieporęt 6.904,6 tys. m³ gazu.

Tabela 20: Sieć gazowa w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013

Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
URZĄDZENIA SIECIOWE							

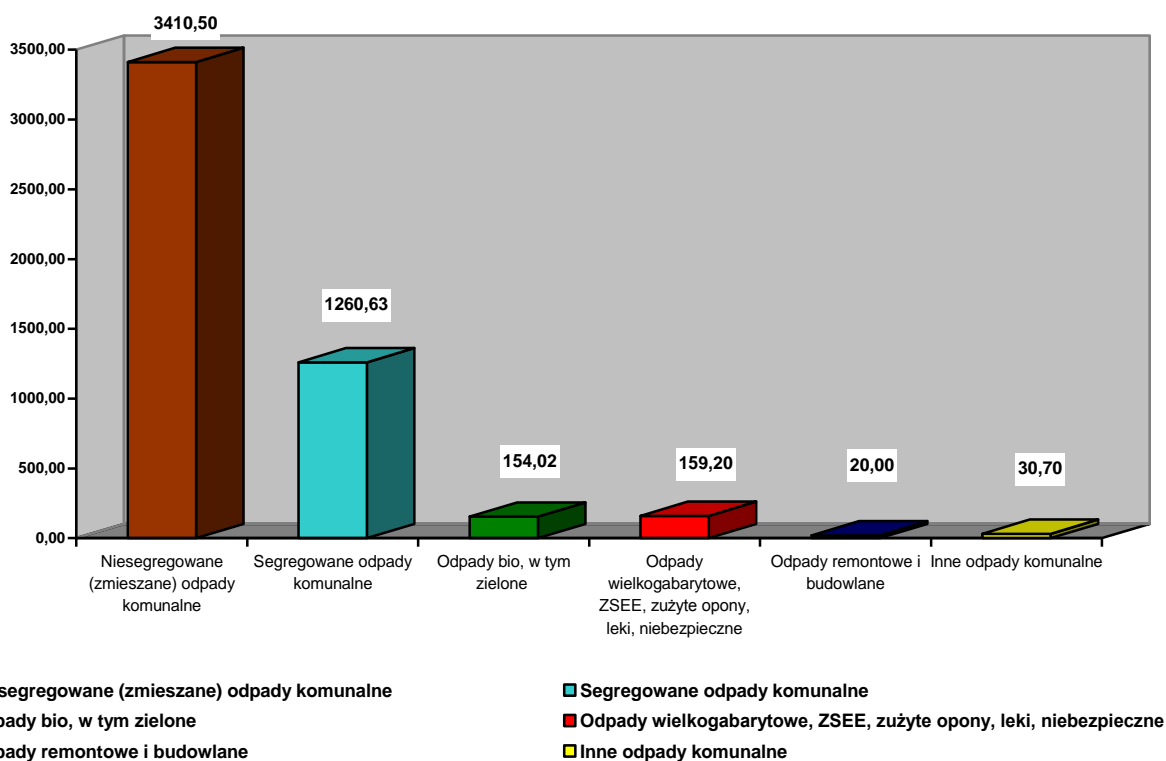
Sieć gazowa								
długość czynnej sieci ogółem w m	m	160029	169770	174982	175775	180368	185168	188118
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	38163	43723	43723	37658	37658	37658	37658
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	121866	126047	131259	138117	142710	147510	150460
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	3300	3421	3618	3762	3919	4026	4122
odbiorcy gazu	gosp.	2820	3139	3315	3475	3636	3752	4045
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	1732	1762	1889	2719	2045	2953	3097
zużycie gazu w tys. m ³	tys. m ³	5074,60	5128,60	5529,60	6101,20	7230,80	6219,9	6904,6
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	tys. m ³	4701,6	4711,6	5002,2	5567,5	6121,4	5651,8	6082,1
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	7274	7233	9647	9869	10254	10205	10922
korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności	%	54,1	58,4	76,0	77,1	78,3	76,8	81,1

Źródło: Na podstawie danych GUS

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy nie ma żadnych zorganizowanych składowisk odpadów oraz instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, nie są one też przewidywane z racji turystycznego charakteru gminy. Odpady odbierane przez przedsiębiorców posiadających wpis do rejestru działalności regulowanej z terenu gminy wywożone są do instalacji znajdujących się poza jej terenem. Na przełomie 2013-2014 roku został utworzony Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, przeznaczony na potrzeby mieszkańców gminy. Według złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi aż 92% wszystkich zadeklarowanych mieszkańców Gminy Nieporęt segreguje odpady. W 2014 r. z terenu gminy Nieporęt odebrano 5 035,05 Mg wszystkich rodzajów odpadów, natomiast w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) zebrano 302,40 Mg wszystkich rodzajów odpadów.

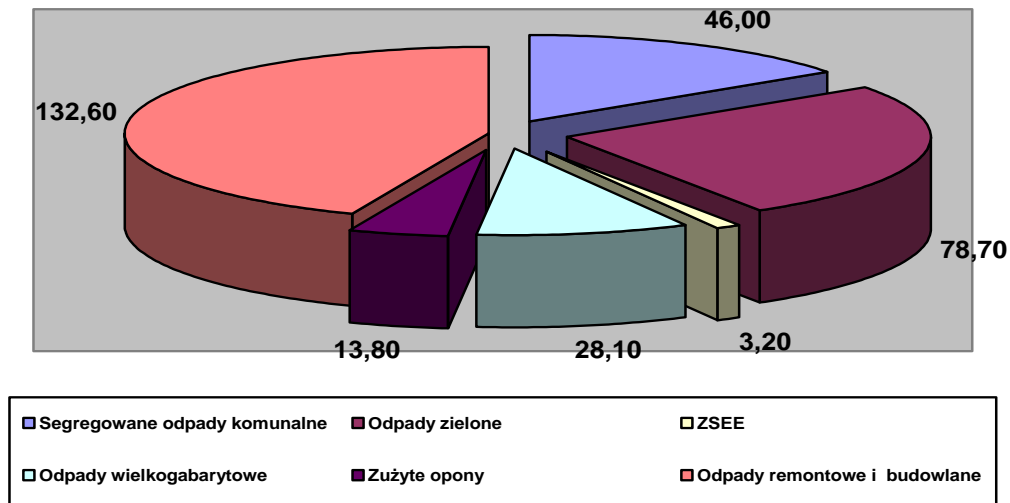
Wykres 9: Odpady komunalne odebrane z terenu gminy Nieporęt w 2014 r. – ogólnie [Mg]

Źródło: Na podstawie danych UG Nieporęt, "ROCZNA ANALIZA STANU GOSPODRAKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY NIEPORĘT ZA 2014 ROK".

Według danych Urzędu Gminy w 2014 r. na terenie PSZOK zebrano 46,00 Mg odpadów segregowanych np. opakowania z papieru i tektury, opakowania z tworzyw sztucznych itp. (15 01 01, 15 01 02, 15 01 06, 15 01 07), 78,70 Mg odpadów zielonych np. trawa, liście itp. (20 02 01), 28,10 Mg odpadów wielkogabarytowych (20 03 07), 3,20 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (20 01 23*, 20 01 35*, 20 01 36), 13,80 Mg zużytych opon (16 01 03), 132,60 Mg odpadów remontowych i budowlanych (17 01 01, 17 09 04).

Wykres 10 Odpady komunalne zebrane na terenie PSZOK-u w 2014 r. [Mg]

Źródło: Na podstawie danych UG Nieporęt

Mieszkalnictwo

Zwarta zabudowa mieszkaniowa występuje głównie w centralnej części Gminy Nieporęt, w okolicach zgrupowanej zabudowy usług publicznych. Ma ona w zdecydowanej większości charakter niskiej zabudowy wolnostojącej. Oddalając się od Nieporętu, zabudowa zmienia swój charakter – przechodząc w zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową poprzecinaną terenami zabudowy usługowej. W północnej części gminy wokół Jeziora Zegrzyńskiego ukształtowała się zabudowa rekreacyjno-wypoczynkowa, w formie dużych ośrodków wypoczynkowych, przemieszana z dość intensywną zabudową jednorodzinną.

W strukturze przestrzennej terenów mieszkaniowych na obszarze gminy można wyróżnić:

- zabudowę mieszkaniowo-usługową ze znaczącym udziałem zabudowy usług publicznych w miejscowości gminnej Nieporęt,
- zwarte osiedla i zespoły zabudowy jednorodzinnej z lat 70-tych (osiedla Las i Głogi w Nieporęciu) oraz 80-tych i 90-tych, o architekturze i zagospodarowaniu charakterystycznym dla okresu swego powstania (Stanisławów Pierwszy),
- wielomieszkaniowe zespoły osiedlowe na terenie Zegrza i Białobrzegów,
- zorganizowane przestrzennie osiedla i zespoły zabudowy jednorodzinnej (Michałów-Grabina, Kąty Węgierskie),
- skupiska zabudowy jednorodzinnej powstałe w wyniku przekształcania się i uzupełniania zabudowy wiejskiej,
- zabudowę rekreacyjno-wypoczynkową wokół Jeziora Zegrzyńskiego w formie dużych ośrodków wypoczynkowych,

- intensywną zabudowę rekreacji indywidualnej (letniskową) w północnej części gminy (Białobrzegi, Beniaminów, Rynia),
- rozproszoną zabudowę jednorodzinną i zagrodową.

Stan zagospodarowania terenów zabudowy mieszkaniowej jest dość zróżnicowany. Rozwiązania architektoniczne i urbanistyczne są charakterystyczne dla okresu powstania poszczególnych zespołów zabudowy i osiedli. Szereg osiedli i zespołów mieszkaniowych, głównie jednorodzinnych pozostających w trakcie realizacji posiada jeszcze znaczne braki w zagospodarowaniu w zakresie ulic dojazdowych i uzbrojenia oraz ogólnodostępnych terenów zieleni. Podobne niedostatki odczuwa również znaczna część zabudowy rozproszonej.

W zagospodarowaniu przestrzennym gminy wyróżnić należy jeszcze zagospodarowanie związane z obsługą mieszkającej tu ludności. Są to wszystkie obiekty związane z realizacją zadań własnych gminy w zakresie szkolnictwa, sportu, kultury, zdrowia i opieki społecznej, targowisk, ogródków działkowych a także w zakresie infrastruktury technicznej. Obiekty te występują w strukturze przestrzennej większości miejscowości.

Na terenie Gminy Nieporęt zasoby mieszkaniowe są w posiadaniu: osób fizycznych, spółdzielni mieszkaniowych, gminy, zakładów pracy oraz pozostałych podmiotów. Na koniec 2013 r. na terenie Gminy Nieporęt znajdowało się 4996 mieszkań (wraz z domami jednorodzinnymi), co daje wskaźnik nasycenia 371 mieszkań na 1000 mieszkańców gminy. Przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę wyniosła w 2013 r. 44,7 m².

Tabela 9: Przeciętna powierzchnia użytkowa w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013

Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
ZASOBY MIESZKANIOWE								
Zasoby mieszkaniowe - wskaźniki								
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	109,1	111,0	113,5	117,1	118,5	119,5	120,5
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	36,8	37,6	39,0	43,1	43,6	44,0	44,7
mieszkania na 1000 mieszkańców	-	337,1	338,9	343,9	367,6	367,6	368,1	371,0

Źródło: Na podstawie danych GUS

Na zasoby mieszkaniowe Gminy Nieporęt składają się 4996 mieszkania o łącznej powierzchni 602.221 m² (2013 r.). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego 4816 mieszkań (96% ogółu) zaopatrzonych jest w wodociąg, 4701 mieszkań (94%) posiada łazienkę z wanną bądź prysznicem (z odpływem wody), 4794 mieszkania (96%) posiada ustęp splukiwany, 4212 mieszkań (84%) ma instalację centralnego ogrzewania a 3670 mieszkań (73%) posiada gaz sieciowy.

Analizując potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej należy stwierdzić, że zakres inwestycji, jakie muszą być przeprowadzone w najbliższym czasie, jest dość znaczny. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna wymaga dalszej rozbudowy, choć już nie w takim podstawowym zakresie jak 10-15 lat temu. Sieć drogowa także nie zaspokaja potrzeb mieszkańców gminy i dodatkowo nie jest w stanie obsłużyć zwiększającego się ruchu turystycznego. Najważniejsze kierunki działań w zakresie poprawy infrastruktury technicznej:

- 1) Dalsza budowa sieci kanalizacyjnych i wodociągowych służących likwidacji niedoborów w tym zakresie.
- 2) Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, w tym głównie przy wsparciu środków UE i środków pochodzących z NFOŚiGW (lub WFOŚiGW).
- 3) Likwidacja źródeł zanieczyszczenia wód podziemnych (likwidacja niekontrolowanych wysypisk śmieci, likwidacja nieszczelnych zbiorników bezodpływowych).
- 4) Poprawa czystości wód powierzchniowych, w tym Jeziora Zegrzyńskiego.
- 5) Skuteczne zahamowanie degradacji środowiska w otoczeniu Jeziora Zegrzyńskiego
- 6) Modernizacja dróg wojewódzkich i powiatowych wraz z budową urządzeń zapewniających wzrost bezpieczeństwa ruchu pieszych, rowerzystów i samochodów.
- 7) Poprawa standardu gminnego układu drogowego i obsługi transportem publicznym.
- 8) Budowa nowych i modernizacja istniejących dróg gminnych, w tym w pierwszej kolejności dróg zbiorczych (strategicznym).
- 9) Budowa i modernizacja urządzeń infrastrukturalnych zapewniających poprawę bezpieczeństwa ruchu samochodowego i pieszych - chodniki, utwardzone pobocza, oświetlenie uliczne, ścieżki rowerowe, sygnalizacja świetlna, przejścia dla pieszych, „spowalniacze ruchu”, znaki drogowe (pionowe i poziome).
- 10) Rozwój transportu i komunikacji poprzez wykorzystanie Kanału Żerańskiego i Jeziora Zegrzyńskiego.

Podsumowanie najważniejszych problemów w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i infrastruktury drogowej:

Przyczyny:

- ✓ wciąż niepełne wyposażenie obszaru gminy w sieć kanalizacyjną i wodociągową, w szczególności najbardziej zurbanizowanych i zaludnionych obszarów Gminy Nieporęt (pomimo bardzo aktywnej polityki inwestycyjnej w tym zakresie w ostatnich 10 latach i pozyskania znacznych środków zewnętrznych np. na budowę kanalizacji w Ryni i zachodniej części gminy,

- ✓ relatywnie niski, w stosunku do potrzeb mieszkańców, poziom uzbrojenia terenu gminy w infrastrukturę techniczną z zakresu kanalizacji,
- ✓ niewystarczające środki na inwestycje modernizacyjne w zakresie sieci dróg lokalnych,
- ✓ ograniczoność budżetu Gminy Nieporęt.

Problemy:

- ✓ niższa niż potencjalna atrakcyjność obszaru Gminy Nieporęt jako miejsca zamieszkania oraz lokalizacji działalności gospodarczej,
- ✓ rosnąca presja urbanizacyjna za strony nowych mieszkańców gminy,
- ✓ przedostawanie się do wód i gleby nieczyszczonych ścieków sanitarnych z terenu nie objętego siecią kanalizacji sanitarnej,
- ✓ konieczność poboru wody ze studni głębinowych,
- ✓ ograniczona dostępność komunikacyjna wewnętrzna i zewnętrzna obszaru gminy ze względu na zły stan dróg.
- ✓ nieuporządkowany obszar wokół J. Zegrzyńskiego, chaos przestrzenny.

Skutki:

- ✓ postępująca degradacja środowiska naturalnego gminy, zwłaszcza w sąsiedztwie J. Zegrzyńskiego,
- ✓ zbyt niska w stosunku do oczekiwań nowych i potencjalnych mieszkańców atrakcyjność osiedleńcza,
- ✓ wzrastające zanieczyszczenie wód powierzchniowych w gminie,
- ✓ zwiększona wypadkowość na drogach lokalnych,
- ✓ niewykorzystany potencjał turystyczny gminy, niekorzystny wizerunek gminy w sezonie turystycznym (pomimo jej unikalnych walorów) – wrażenie nieporządku, tłoku i chaosu przestrzennego.

Niezmiernie istotnym czynnikiem rozwoju Gminy Nieporęt będzie stan środowiska naturalnego - głównie w kontekście dalszego wykorzystania walorów Jeziora Zegrzyńskiego oraz Kanału Żerańskiego. Oczekuje się, że zapewnienie odpowiedniego wsparcia finansowego (w tym ze strony RPO Województwa Mazowieckiego 2014-2020, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 i środków PROW 2014-2020) umożliwi dalsze wsparcie działań na rzecz ochrony środowiska na newralgicznym obszarze podwarszawskim, w tym na terenie Gminy Nieporęt. Realizacja planów inwestycyjnych Gminy Nieporęt ma na celu stopniowe rozwiązanie problemów i niedoborów gminy w zakresie podstawowych inwestycji infrastrukturalnych, przy wsparciu ze środków zewnętrznych, pozabudżetowych. Ogólnym celem władz gminy powinno

być tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju Gminy Nieporęt przy uwzględnieniu zasad ochrony środowiska naturalnego.

3.4. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura edukacyjna

W Gminie Nieporęt funkcjonuje łącznie 5 szkół podstawowych oraz 1 gimnazjum. W roku szkolnym 2013/2014 do szkół prowadzonych przez gminę Nieporęt uczęszczało łącznie średnio 1.503 uczniów, z tego: 1.157 uczniów uczyło się w pięciu szkołach podstawowych zorganizowanych w 56 oddziałach (w tym 215 uczniów w 9 oddziałach przedszkolnych przy SP), przy średniej liczbie uczniów w oddziale wynoszącej 21 uczniów oraz 346 uczniów chodziło do gimnazjum zorganizowanego w 13 oddziałach, przy średniej na oddział wynoszącej 27 uczniów.

Tabela 10: Wykaz placówek oświatowych w Gminie Nieporęt (stan na 30 września 2014 r.)

Lp.	Nazwa szkoły, placówki	Uczniowie	w tym		Oddziały	Etaty	
			uczniowie SP	uczniowie w oddziałach przedszk.		nauczycieli	adm.-obsł.
1	Szkoła Podstawowa im. Bronisława Tokaja w Nieporęcie	320	270	50	14	31,07	7,5
2	Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Białobrzegach	177	130	47	8	14,84	4,75
3	Szkoła Podstawowa im. I Batalionu Saperów Kościuszkowskich w Izabelinie	226	176	50	10	18,62	5,3
4	Szkoła Podstawowa im. Wandy Chotomskiej w Józefowie	365	297	68	18	35,45	8,5
5	Zespół Szkolno - Przedszkolny w Wólce Radzymańskiej	69	69	0	6	11,85	2,5
6	Gimnazjum im. Bohaterów Bitwy Warszawskiej 1920 r. w Stanisławowie Pierwszym	346	346	0	13	35,30	5,5

Źródło: Na podstawie danych SIO z 31.03.2014 r. oraz z arkuszy organizacji

W Gminie Nieporęt funkcjonuje łącznie 7 przedszkoli, w tym 4 publiczne. W roku szkolnym 2013/2014 do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych prowadzonych przez Gminę Nieporęt uczęszczało ogółem 560 dzieci, w tym: 345 do przedszkoli i 215 do oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (dane uśrednione z Systemu Informacji Oświatowej wg stanu na dzień 31.03.2014 r.). Dzieci uczęszczały do 24 oddziałów przedszkolnych, w tym do 9 oddziałów

przy szkołach podstawowych. Średnia liczba dzieci w oddziale w przedszkolu wynosiła 23 dzieci, w oddziale przy szkole podstawowej – 24 dzieci.

Liczba miejsc przedszkolnych nie w pełni zaspokajała potrzeby mieszkańców w tym zakresie. Z edukacji przedszkolnej na terenie Gminy Nieporęt w przedszkolach prowadzonych przez inne podmioty korzystało 129 dzieci, w tym 94 mieszkańców gminy (dane uśrednione z SIO wg stanu na dzień 31.03.2014 r.).

Tabela 8: Wykaz przedszkoli publicznych w Gminie Nieporęt (stan na 30 września 2014 r.)

Lp.	Nazwa	Wychowankowie	Oddziały	Etaty	
				nauczycieli	adm.-obsł.
1	Gminne Przedszkole w Nieporęciu	145	6	11,96	10,3
2	Gminne Przedszkole w Białobrzegach	72	3	6,24	8,00
3	Gminne Przedszkole "Akademia Małych Odkrywców" w Zegrzu Południowym	68	3	6,90	6,50
4	Zespół Szkolno - Przedszkolny w Wólce Radzywińskiej	60	3	3,63	4,30

Źródło: Na podstawie danych SIO z 31.03.2014 r.

Wszystkie placówki dydaktyczne są zadbane i systematycznie modernizowane. Szkoły wyposażone są w pracownie komputerowe, sale sportowe, siłownie, korty tenisowe oraz jedną halę sportową. Według stanu na 2012 r. 80% szkół podstawowych i 100% gimnazjalnych posiada pracownie komputerowe z dostępem do Internetu. Średnio na jeden komputer przypada łącznie blisko 42,2 uczniów. Są to jednak wskaźniki znacznie odbiegające od tego co jest notowane w innych regionach Unii Europejskiej. W szkołach podstawowych oraz w gimnazjum uczniowie korzystają z kół zainteresowań prowadzonych przez nauczycieli w ramach godzin do dyspozycji dla dyrektora, godzin dodatkowo przyznanych ze środków gminy oraz tzw. "godzin karcianych" (wynikających z Karty Nauczyciela). W roku szkolnym 2013-2014 były to koła: informatyczne, przedmiotowe, artystyczne, sportowe, językowe i inne. W szkołach podstawowych uczestniczyło w nich ok. 986 uczniów w ok. 52 grupach zajęciowych (w tym niektórzy w kilku rodzajach zajęć). W gimnazjum prowadzonych było 16 kół zainteresowań dla ok. 135 uczniów. Szkoły realizowały też innowacje i programy mające wpływ na kształtowanie postaw i rozwijanie zainteresowań uczniów. W roku szkolnym 2013/2014 wszyscy uczniowie klas I-VI szkół podstawowych i klas I -III gimnazjum, którzy nie mieli przeciwwskazań lekarskich – w ramach zajęć wychowania fizycznego – korzystali z bezpłatnej nauki pływania w Aquaparku „Fala” w Stanisławowie Pierwszym. Uczniowie korzystali też z zajęć sportowych organizowanych przez działające na terenie Gminy Nieporęt kluby sportowe: UKS „Pilawa”, UKS „Dębina”, UKS „Pogoń” Józefów oraz LKS „Rotavia”. Z opieki w świetlicach szkolnych korzystało 659 uczniów, w tym 98 w gimnazjum, w SPI – 75, w SPJ – 166, w SPN – 131, w SPB – 120, a w ZSPW – 69 uczniów. W Gminie Nieporęt cyklicznie, od wielu lat organizowane są konkursy przedmiotowe:

języka polskiego, matematyczny, przyrodniczy, języka angielskiego, konkurs „Mądra Głowa” dla uczniów klas III szkół podstawowych a także artystyczne, kulinarne (przedszkolaki) i sportowe stwarzające uczniom możliwość twórczej rywalizacji.

Opieka medyczna jest najsłabszym elementem gminnego systemu opiekuńczo-wychowawczego. Opieka lekarska i stomatologiczna nie jest w ogóle dostępna w szkołach dla uczniów. Natomiast opieka pielęgniarska istnieje tylko w szkołach podstawowych i to w niewystarczającym zakresie. Bardzo dotkliwy jest brak jakiegokolwiek opieki medycznej w gimnazjum, gdzie ze względu na wiek rozwojowy uczniów, byłaby ona szczególnie pożądana.

Jednym z priorytetów proponowanej strategii jest dalsze doskonalenie jakości kształcenia i wychowania oraz poszerzenie zakresu usług edukacyjnych, stała poprawa standardu bazy materialnej w gminnych placówkach oświatowych, zwiększania możliwości i warunków spędzania wolnego czasu. W tym celu będzie służyć realizacja przedsięwzięć z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, polegających na podniesieniu u uczniów kompetencji kluczowych, właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia. Kolejnym istotnym elementem rozwoju Gminy Nieporęt będzie zapewnienie powszechnej opieki przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat oraz wspieranie rozwoju przedszkoli niepublicznych poprzez realizację przedsięwzięć z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 polegających na tworzeniu miejsc edukacji przedszkolnej, prowadzeniu zajęć dodatkowych oraz wsparciu nauczycieli edukacji przedszkolnej.

Infrastruktura sportowa

Jednostką organizacyjną Gminy Nieporęt, która zajmuje się sportem i rekreacją jest Ośrodek Sportu i Rekreacji Gminy Nieporęt. Przedmiotem działalności Ośrodka jest wykonywanie zadań własnych gminy w zakresie kultury fizycznej i urządzeń sportowych na bazie gminnej pływalni sportowej w Stanisławowie Pierwszym, w tym:

- 1) udostępnianie materialnej bazy sportowej, rekreacyjnej i szkoleniowej w postaci gminnej pływalni sportowej w Stanisławowie Pierwszym do organizacji imprez sportowych, rekreacyjnych i nauki pływania stanowiącej podstawę upowszechniania kultury fizycznej;
- 2) zaspakajanie potrzeb i rozwijanie usług w zakresie kultury fizycznej, w tym sportu i rekreacji na bazie gminnej pływalni sportowej, dla mieszkańców Gminy Nieporęt ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych;
- 3) eksploatacja i administrowanie gminną pływalnią sportową w Stanisławowie Pierwszym.

Istotną rolę w działalności na rzecz rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej oraz sportu w Gminie Nieporęt spełniają również szkoły i stowarzyszenia. Podstawowym celem działalności prowadzonej w zakresie wychowania fizycznego przez wymienione instytucje jest upowszechnianie sportu, rekreacji oraz aktywnego wypoczynku, prowadzenie klubów sportowych i organizowanie imprez oraz obozów wypoczynkowych i sportowych.

Podstawowymi barierami upowszechniania sportu i rekreacji w Gminie Nieporęt są:

- mimo pozytywnych zmian w ostatnich latach wciąż nie w pełni satysfakcjonujący mieszkańców stan techniczny niektórych obiektów sportowych,
- zbyt mała liczba obiektów pozwalających na organizację dużych imprez sportowych,
- pomimo funkcjonowania ogólnie atrakcyjnej bazy sportowej i rekreacyjnej (np. dzika plaża, teren portów) wciąż w skali całej gminy zbyt mała liczba obiektów służących rekreacji i turystyce, w tym ścieżek rowerowych,
- niewystarczająca promocja sportu wśród mieszkańców,
- zbyt mała liczba programów rekreacji ruchowej dla osób starszych i niepełnosprawnych

Najważniejsze kierunki działań w zakresie rozwoju sportu i rekreacji w Gminie Nieporęt:

- poprawa jakości życia mieszkańców dzięki rozwojowi bazy infrastrukturalnej,
- możliwość organizacji zajęć sportowych poza siedzibą szkół,
- zwiększenie liczby organizowanych imprez sportowych,
- wzbogacenie oferty zajęć sportowych,
- stworzenie warunków do prowadzenia zajęć sportowo - rekreacyjnych zgodnie z obowiązującymi standardami,
- przystosowanie infrastruktury sportowej do potrzeb użytkowników,
- podniesienie poziomu motywacji wśród dzieci i młodzieży do propagowania postaw prosportowych i organizacji ciekawych zajęć pozalekcyjnych,
- podniesienie poziomu aktywności ruchowej,
- ograniczenie patologii społecznych wśród młodzieży w wyniku zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Infrastruktura kulturalna

Jednostką organizacyjną Gminy Nieporęt, która zajmuje się upowszechnianiem kultury i edukacji kulturalnej, ochroną oraz tworzeniem warunków i rozwojem aktywnego uczestnictwa w kulturze mieszkańców, jest Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Nieporęcie. Ośrodek wykonuje swoje zadania w siedzibie w Nieporęcie oraz w filiach: w Beniaminowie, w Stanisławowie Drugim,

Wólce Radzywińskiej, Zegrzu Południowym i w Kątach Węgierskich. Ośrodek realizuje swoje cele i zadania poprzez:

- 1) organizowanie festynów, spektakli, koncertów, turniejów, wystaw, w tym wystaw twórczości artystycznej oraz odczytów i spotkań;
- 2) organizowanie imprez rozrywkowych, rekreacyjnych i turystycznych oraz innych imprez kulturalnych;
- 3) prowadzenie działalności klubowej i impresaryjnej;
- 4) prowadzenie „kawiarenki internetowej” dla dzieci i młodzieży;
- 5) organizowanie nauki języków obcych;
- 6) prowadzenie kursów tańca, śpiewu i nauki gry na instrumentach;
- 7) zajęcia, ogniska i warsztaty artystyczne.

Jednostką organizacyjną Gminy Nieporęt, która zajmuje się organizowaniem działalności kulturalnej polegającej na zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa Gminy Nieporęt oraz uczestniczenia w upowszechnianiu wiedzy i kultury, jest Biblioteka Publiczna Gminy Nieporęt (wraz z jej filiami).

Głównym problemem związanym z upowszechnianiem kultury i edukacji kulturalnej jest stosunkowo niska aktywność kulturalna lokalnej społeczności oraz, pomimo dość szerokiej i zróżnicowanej oferty GOK oraz jego filii, niepełne niedopasowanie jakości infrastruktury kulturalnej do aktualnych potrzeb mieszkańców Gminy Nieporęt.

W chwili obecnej mieszkańcy z terenu Gminy Nieporęt mają ograniczone możliwości zaspokajania potrzeb społecznych, w tym kulturalnych, integracyjnych i artystycznych. Brakuje miejsc do wspólnych spotkań, wymiany poglądów i doświadczeń, miejsc w których mieszkańcy mogliby integrować się dzieląc się wspólnymi zainteresowaniami. W bezpośrednim otoczeniu Gminy Nieporęt jest zbyt mało takich instytucji jak teatry czy muzea, zaś obecna baza lokalowa kultury i sztuki jest zdecydowanie niedopasowana do potrzeb lokalnej społeczności gminy. Nie w pełni satysfakcjonujący mieszkańców stan infrastruktury społecznej w gminie ma niekorzystny wpływ na integrację społeczeństwa.

Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Na terenie gminy znajdują się 2 placówki opieki zdrowotnej.

- 1) Centrum Medyczne Nieporęt,
- 2) Praktyka Lekarzy Rodzinnych w Nieporęcie.

Opieka lekarska nie ogranicza się wyłącznie do publicznych i zakładowych obiektów lecznictwa, ale sprawowana jest także poprzez prywatne przychodnie, gabinety lekarskie i stomatologiczne.

Jednostką organizacyjną w zakresie pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Nieporęt jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej³, który realizuje zadania własne gminy, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania związane z pomocą społeczną, w szczególności w zakresie: przyznawania i wypłacania przewidzianych przepisami prawa świadczeń, pracy socjalnej, rozwijania nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb, prowadzenia i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej. Ośrodek realizuje swoje działania przy współpracy z istniejącymi instytucjami, organizacjami społecznymi, osobami fizycznymi, osobami prawnymi, kościołami oraz zakładami pracy.

Priorytetowym zadaniem gminy jest poprawa funkcjonowania placówek służby zdrowia i systemu pomocy społecznej oraz rozszerzenie współpracy ze stowarzyszeniami i organizacjami działającymi na rzecz rozwoju społecznego gminy. Należy podkreślić, że podniesienie jakości życia mieszkańców na terenie Gminy Nieporęt przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy, a tym samym do zmniejszania bezrobocia oraz spadku liczby osób bezrobotnych korzystających obecnie z pomocy społecznej. Do realizacji tych zadań przyczyni się:

- zapewnienie mieszkańcom dostępu do służby zdrowia, szczególnie do opieki specjalistycznej, co wiąże się z modernizacją i adaptacją budynków na cele służby zdrowia,
- promocja zdrowia i zdrowego stylu życia,
- poprawa warunków bazy lokalowej w placówkach ochrony zdrowia,
- objęcie opieką stomatologiczną dzieci w wieku szkolnym.
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwoju Gminy Nieporęt,
- zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym gminy, poprzez likwidację m.in. barier architektonicznych, technicznych i transportowych,
- wypracowanie nowoczesnego systemu zarządzania i monitoringu jakości usług w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej,
- systematyczne działania w zakresie profilaktyki uzależnień i edukacji rodzin dotkniętych tym problemem,
- budowa mieszkań socjalnych,
- realizacja przedsięwzięć w obszarze wykluczenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

³ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieporęcie jest jednostką organizacyjną Gminy Nieporęt. Został utworzony na mocy Zarządzenia nr 4/90 Naczelnika Gminy Nieporęt z dnia 15 maja 1990 r., zatwierdzonego Uchwałą Nr 9/XI/91 Rady Gminy Nieporęt z dnia 22 lutego 1991 r. jednostka została utworzona w celu realizacji zadań własnych i zleconych Gminie w zakresie pomocy społecznej. Zadania własne Ośrodek realizuje ze środków finansowych Gminy, a zadania zlecone ze środków budżetu Państwa.

Bezpieczeństwo

Nad bezpieczeństwem mieszkańców Gminy Nieporęt czuwają funkcjonariusze policji w Komisariacie Policji w Nieporęcie oraz Straży Gminnej Nieporęt pozostającej w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy Nieporęt. Nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym czuwają Ochotnicze Straże Pożarne w: Nieporęcie, Kątach Węgierskich i Wólce Radzywińskiej. Poczucie bezpieczeństwa ma ogromne znaczenie zarówno dla mieszkańców Gminy Nieporęt jak i turystów. Ten kierunek będzie realizowany przede wszystkim poprzez wspieranie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, w szczególności poprzez:

- wspieranie działań na rzecz coraz lepszego współdziałania Straży Gminnej, Policji, rad sołeckich i mieszkańców na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa publicznego,
- zakupy sprzętu i wyposażenia dla potrzeb Straży Gminnej i Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym w szczególności doposażenie w sprzęt jednostek OSP realizujących zadania w zakresie ochrony przeciwpowodziowej,
- budowę systemów wczesnego ostrzegania przed zjawiskami katastrofalnymi,
- poprawę stanu etatowego Komisariatu Policji w Nieporęcie i Straży Gminnej,
- budowę systemu monitoringu wizyjnego miejsc najbardziej zagrożonych przestępczością.

Podsumowanie najważniejszych problemów w zakresie infrastruktury społecznej:

Przyczyny trudności

- ✓ Zbyt małe w stosunku do potrzeb środki finansowe przeznaczane na rozwój infrastruktury społecznej, w tym zwłaszcza sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej.
- ✓ Zaległości w remontach i pracach modernizacyjnych istniejących obiektów infrastruktury społecznej.
- ✓ Pomimo aktywnej polityki Urzędu Gminy i jednostek gminnych wciąż zbyt mała liczba tzw. „działań miękkich” tj. ofert adresowanych dla dzieci i młodzieży, inicjowanych przez lokalny sektor pozarządowy.

Występujące problemy

- ✓ Występujące braki w podstawowej infrastrukturze społecznej.
- ✓ Nieodpowiedni (choć w wielu obszarach dobry i bardzo dobry) do skali potrzeb standard infrastruktury społecznej w Gminie Nieporęt.
- ✓ Brak żłobków, zbyt małe wsparcie dla rodzin wielodzietnych.
- ✓ Zbyt mała oferta klubów sportowych i ośrodka kultury wraz z jego filiami.

- ✓ Zbyt mała oferta dla seniorów, obecnie funkcjonujący dom dziennego pobytu w Stanisławowie Drugim (Rodzinny Dom Opieki "Stokrotka") nie zaspokaja potrzeb wszystkich zainteresowanych.
- ✓ Niewystarczające warunki lokalowe istniejących ośrodków zdrowia, brak usług specjalistycznych.
- ✓ Występujące problemy zdrowotne dzieci i młodzieży
- ✓ Zbyt małe (mimo wysokiego potencjału) zainteresowanie gminą jako ośrodkiem kultury, rekreacji i wypoczynku.

Skutki

- ✓ Zagrożenie marginalizacją Gminy Nieporęt, skutkującą ograniczeniami w zakresie rozwoju kultury, sportu i rekreacji oraz niewielkim zainteresowaniem ze strony turystów.
- ✓ Niewystarczający poziom wykorzystania infrastruktury sportowej przez kluby sportowe i sekcje.
- ✓ Niepełne wykorzystanie potencjału społecznego Gminy Nieporęt.
- ✓ Pogarszający się stan zdrowotności społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży.
- ✓ Niedostateczny poziom atrakcyjności inwestycyjnej gminy wywołany niedorozwojem funkcji społecznych.

Oczekuje się, że zapewnienie odpowiedniego zewnętrznego wsparcia finansowego (w tym ze środków w ramach polityki strukturalnej Unii Europejskiej i MFEOG/NMF) umożliwi wzmocnienie infrastruktury społecznej w Gminie Nieporęt, w tym modernizację i rozbudowę ośrodków kultury, stadionów, ośrodków sportu i rekreacji odpowiadających wymaganiom lokalnej społeczności, zwłaszcza dzieci i młodzieży. Końcowym efektem dobrze prowadzonej polityki inwestycyjnej gminy w tej dziedzinie będzie stworzenie odpowiedniego zaplecza infrastrukturalnego dla mieszkańców Gminy Nieporęt, przedsiębiorców i turystów odwiedzających gminę.

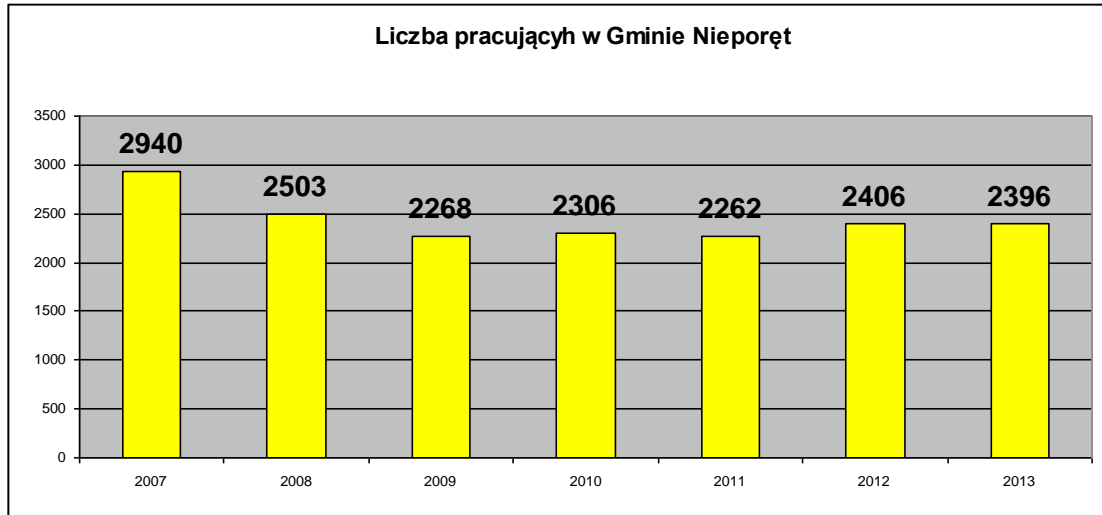
3.5. Potencjał rynku pracy

Struktura bazy ekonomicznej gminy powoduje, że rynek pracy w Gminie Nieporęt zdominowany jest przez osoby pracujące w Warszawie lub małych i średnich firmach zlokalizowanych na obszarze gminy. Poniżej przedstawiono wybrane wskaźniki, które obrazują ekonomiczną stronę rynku pracy w gminie.

Tabela 11: Pracujący* ogółem w Gminie Nieporęt w latach 2006-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Gmina Nieporęt	2940	2503	2268	2306	2262	2406	2396

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 11: Pracujący ogółem w Gminie Nieporęt w latach 2006-2014

Dane te dotyczą bardzo specyficznego ujęcia pracujących stosowanego w GUS tj. tzw. osób deklarujących pracę w głównym miejscu zameldowania. Z oczywistych względów nie są to wszyscy pracujący w gminie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba pracujących (wg tego ujęcia GUS) w Gminie Nieporęt systematycznie maleje w latach 2007 – 2013. W 2013 liczba pracujących w gminie była o 6% niższa niż w roku 2007 - świadczy o malejącej i niekorzystnej dynamice przyrostu lokalnej gospodarki. Powyższe dane sugerują również, że duża część osób mieszkających w Gminie Nieporęt nie pracuje na obszarze gminy. Jest to sytuacja typowa dla wszystkich miejscowości podwarszawskich. Udział pracujących ogółem w liczbie ludności w latach 2006-2014 malał o ok. 2% rocznie. Problemem gminy jest mały udział dużych zakładów pracy, obecnie funkcjonuje strefa przemysłowa tylko w jednej miejscowości – Stanisławowie Pierwszym.

Bezrobocie w Gminie Nieporęt nie ma charakteru strukturalnego. W roku 2014 zarejestrowano jedynie 469 bezrobotnych mieszkańców. Liczba bezrobotnych w gminie w ostatnich kilku latach systematycznie maleje. Należy podkreślić jednak, iż wartość analityczna wskaźnika liczby osób bezrobotnych traci w ostatnim czasie na znaczeniu. Duża część rejestrowanego obecnie bezrobocia nie wynika bezpośrednio z rzeczywistego braku miejsc pracy, ale z nowego trendu w gospodarce, który charakteryzuje się brakiem zainteresowania osób w wieku produkcyjnym

określonymi rodzajami niskopłatnych etatów lub zwyczajnie brakiem odpowiednich kwalifikacji (najczęściej w ramach zawodów technicznych).

Tabela 12: Bezrobocie na terenie Gminy Nieporęt w latach 2003 - 2006

	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
BEZROBOCIE REJESTROWANE									
Bezrobotni zarejestrowani wg płci									
ogółem	osoba	336	252	400	336	415	466	480	469
mężczyźni	osoba	165	112	207	167	204	236	261	232
kobiety	osoba	171	140	193	169	211	230	219	237

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.6. Potencjał gospodarczy

Tereny działalności gospodarczej zajmują w Gminie Nieporęt niewielkie przestrzenie, głównie tereny w Stanisławowie Pierwszym. Pozostałe mniejsze tereny aktywności gospodarczej zlokalizowane są: w Nieporęcie, w Wólce Radzymińskiej i Kątach Węgierskich.

Wójt Gminy Nieporęt corocznie organizuje spotkania władz samorządowych z przedsiębiorcami, podczas których przyznawana jest odznaka Firmy Przyjaznej Gminie Nieporęt oraz wyróżnienia przedsiębiorcom, których działalność wykracza poza schematy i którzy aktywnie uczestniczą w życiu gminy wspierając ją na różne sposoby. Spotkania z przedsiębiorcami są okazją do przekazania przedstawicielom firm gratulacji oraz podziękowań za działalność, którą przyczyniają się do rozwoju gminy. Wszystkich łączy zaangażowanie w życie społeczne gminy, wspieranie lokalnych inicjatyw kulturalnych, oświatowych i sportowych.

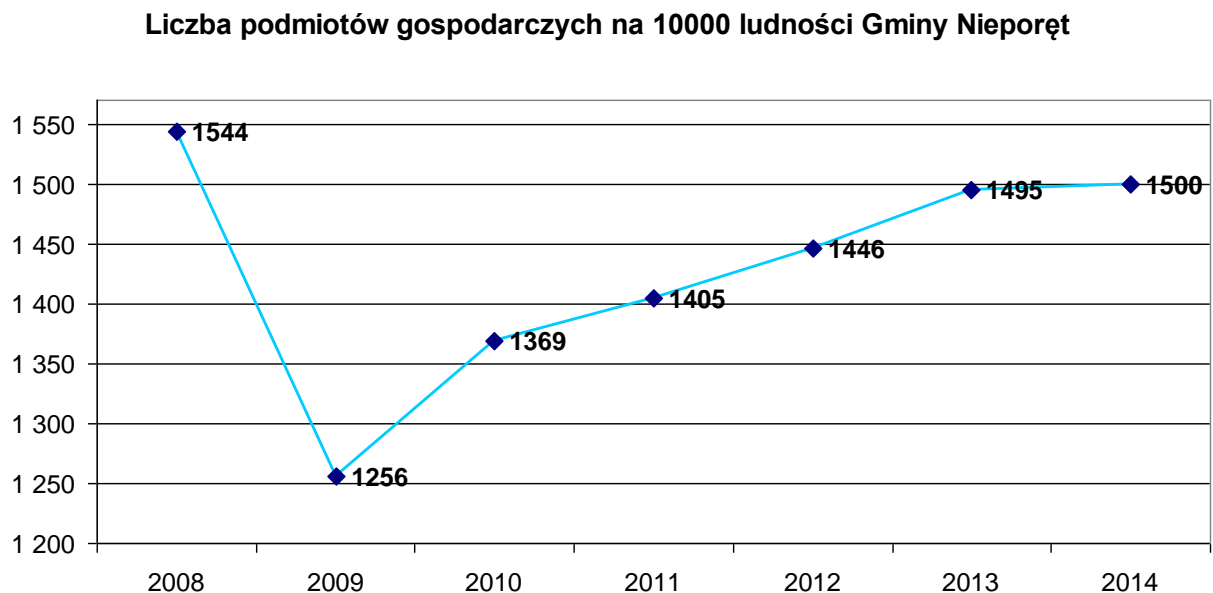
W 2015 roku pamiątkową statuetkę Firmy Przyjaznej Gminie Nieporęt otrzymał GAZ_SYSTEM S.A oddział w Rembelszczyźnie. Firma dofinansowuje działalność kulturalną na terenie gminy, wyposaża pierwszoklasistów w wyprawkę szkolną, ma także swój wkład w zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego – współfinansowała zakup nowego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla jednostki OSP w Kątach Węgierskich. Dyplom gratulacyjny z okazji 20-lecia działalności otrzymała firma Bericap Polska, mająca siedzibę w Stanisławowie Pierwszym. Firmy, po raz pierwszy uczestniczące w uroczystości, uhonorowane zostały odznaką Firma Przyjazna Gminie Nieporęt. Otrzymali ją: Centrum Medyczne Nieporęt, UKS „Dębina”, Hurtownia Zabawek „KRIS”, Mazurkas Travel, firma „Laguna – Rejsy dla Ciebie”. Honorową statuetką, przedstawiającą gminne symbole – łódź ze snopem Wazów i żaglem w kształcie litery N - za szczególne zasługi dla Gminy Nieporęt w 2014 r. wyróżniony został Pan Józef Wojtunik, dyrektor generalny Stal Service Sp. z o.o. w Stanisławowie Pierwszym. Spółka Stal-Service powstała w 1997 roku. Rok później rozpoczęła działalność w zakresie przetwórstwa stali zbrojeniowej i produkcji zbrojeń budowlanych. Był to wówczas pierwszy w swojej branży, w pełni zautomatyzowany zakład produkcyjny w Polsce. W początkowym okresie firma wytwarzała miesięcznie ok. 1000 ton wyrobów zbrojarskich, ale wkrótce podwoiła produkcję. Obecnie firma,

dzięki kolejnym inwestycjom w automatyczne i w pełni skomputeryzowane linie produkcyjne, należy do liderów swojej branży w Polsce, ze zdolnościami produkcyjnymi wynoszącymi ok. 70.000 ton rocznie. Stal Service od lat angażuje się w życie społeczne gminy, wspierając m.in. organizację uroczystości kulturalnych.

Według danych statystycznych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, w dniu 31 grudnia 2014 r. w Gminie Nieporęt zarejestrowane były 2056 podmioty gospodarki narodowej. Zdecydowaną większość tych podmiotów stanowią jednostki prywatne – 98 %. 942 podmioty to były tzw. zakłady osób fizycznych. Taki stan rzeczy po części odzwierciedla ogólne tendencje panujące w gospodarce, gdzie najbardziej konkurencyjnymi i wytwarzającymi znaczącą część Produktu Krajowego Brutto podmiotami są właśnie najmniejsze przedsiębiorstwa, które jednocześnie najbardziej elastycznie potrafią reagować na zmiany zachodzące na rynku. Wśród pozostałych zarejestrowanych tu firm, stwierdzono m.in.: 192 spółki prawa handlowego, 29 spółek z udziałem kapitału zagranicznego. Na terenie Gminy Nieporęt działa ponadto 32 stowarzyszenia, 8 fundacji i 4 spółdzielnie.

Wykres 12: Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 10000 mieszkańców Gminy Nieporęt

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę branże, w których funkcjonują przedsiębiorstwa zlokalizowane na terenie Gminy Nieporęt, zauważyć można zdecydowaną przewagę sektora hotelarsko-gastronomicznego oraz handlu i napraw (ok. 36 %). Kolejnymi, najczęściej występującymi działami w gospodarce Gminy Nieporęt jest przemysł oraz budownictwo. Świadczy to o dużych

możliwościach rozwojowych Gminy, gdyż obok zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców poprzez działalność handlowo-usługową, wciąż efektywne pozostają tradycyjne gałęzie działalności gospodarczej prowadzonej w gminie. Ważnym segmentem bazy ekonomicznej gminy, będącym w dużej części odpowiedzią na potrzeby rynkowe i pozwalającym na obsługę innych podmiotów, są tu usługi transportowe. W zakresie handlu na terenie gminy i w jego bezpośrednim sąsiedztwie działają zarówno małe punkty handlowe jak i handel wielkopowierzchniowy.

Na stan bazy ekonomicznej Gminy Nieporęt decydujący, bezpośredni wpływ ma koniunktura w Warszawie oraz pośrednio czynniki zewnętrzne: krajowe i światowe oddziałujące na gminę. Gmina Nieporęt musi się przygotować na dalszy napływ nowych mieszkańców, który ma związek ze stałym wzrostem cen mieszkań i nieruchomości w Warszawie oraz znaczną różnicą w cenach mieszkań pomiędzy gminą a Stolicą. Oddziaływanie na gospodarkę Gminy Nieporęt innych większych aglomeracji, poza Warszawą w zasadzie nie jest odczuwalne. Można pokusić się o stwierdzenie, iż Nieporęt jest w praktyce włączony w organizm gospodarczy Warszawy i Obszaru Metropolitalnego Warszawy.

Jednym z podstawowych wskaźników ilustrujących stan lokalnej gospodarki jest poziom aktywizacji gospodarczej wyrażany liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przypadających na 10 tys. mieszkańców. Pokazuje on skłonność danej populacji do podejmowania działalności gospodarczej, jak również zaufanie do sytuacji na rynkach zbytu towarów i usług. Z porównania dynamiki zmian liczby ludności oraz liczby podmiotów gospodarczych niestety wynika, że osoby, które w ostatnich latach zameldowały się w Gminie Nieporęt nie podejmują działalności gospodarczej, gdyż najczęściej pracują na terenie Warszawy. Wydaje się jednak, iż większość z nich to osoby młode zdobywające doświadczenie, które w przyszłości będą mogły wykorzystać podejmując działalność gospodarczą na własny rachunek.

3.7. Turystyka i promocja gminy

Gmina Nieporęt położona jest nad brzegiem Jeziorau Zegrzyńskiego w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy. Ziemie leżące przy historycznym szlaku kupieckim wiodącym z Warszawy przez Pułtusk na Litwę mogą poszczycić się ponad pięćsetletnią tradycją i przepięknymi krajobrazami. Swoje piękno zawdzięczają bogatym terenom leśnym i, przede wszystkim, powstałemu przed blisko 50 laty, w wyniku spiętrzenia wód Narwi i Bugu, akwenowi. Sztuczne jezioro, powstałe w 1963 roku, stanowi największą atrakcję turystyczną gminy. Zakres usług turystyczno - rekreacyjnych nad J. Zegrzyńskim obejmuje m.in.: wypoczynek weekendowy, wczasy i kolonie, konferencje i szkolenia, żeglarstwo i rekreację wodną oraz wędkarstwo. „Dzika

Plaża” w Nieporęcie, położona przy południowym wybrzeżu Jeziora Zegrzyńskiego, to najchętniej odwiedzane przez turystów i mieszkańców miejsce. Zagospodarowanie całości terenu rozpoczęło się w 2009 roku. Wybudowany został budynek socjalno-techniczny z sanitariatami i pomieszczeniami dla ratowników. Powstały ścieżki spacerowe, a wzdłuż nich stanęły ławeczki dla spragnionych chwili odpoczynku. Dzięki oświetleniu miło spędzić czas można także wieczorami. Sama plaża została powiększona, poprzez dosypanie piasku. Z myślą o najmłodszych powstał plac zabaw z kolorowymi zestawami sprawnościowymi. Również rodzice nie będą się nudzić. Nie spuszczając z oka swoich pociech, mogą skorzystać ze znajdującej się tuż obok placu zabaw urządzeń siłowni na świeżym powietrzu. Powstanie mola, którego budowę zakończono w czerwcu 2010 r. stanowiło dopełnienie prac związanych z zagospodarowaniem terenu, jakie od 2009 r. były systematycznie prowadzone na „Dzkiej Plaży”. Molo o konstrukcji żelbetowo-drewnianej, spełniające funkcję ciągu spacerowego, miejsca imprez rekreacyjnych ma 30 metrów długości i 6 metrów szerokości. Dzięki specjalnemu podjazdowi jest przyjazne dla osób niepełnosprawnych. Pięknie zagospodarowane tereny zielone, nasadzone rośliny i krzewy ozdobne oraz zachowane wspaniałe stare drzewa dopełniają urody całemu obiektu. To doskonałe miejsce do rodzinnych spacerów i rekreacji nad wodą zarówno dla mieszkańców gminy, jak i odwiedzających nas gości. Do ciekawostek należy fakt, że „Dzka Plaża” została ujęta jako jeden z przystanków na odtwarzanym historycznym Szlaku wodnym Króla Stefana Batorego – z udziałem mola jako przystani. Szlak ten, o znaczeniu międzynarodowym, urasta do roli jednego z najważniejszych wodniackich przedsięwzięć turystycznych na terenie kraju. W sierpniu 2010 r. Gmina Nieporęt została finalistą Ogólnopolskiego Konkursu „Modernizacja Roku 2009” za rewitalizację części wybrzeża Jeziora Zegrzyńskiego pn. Dzka Plaża w Nieporęcie. Jury Konkursu doceniło warunki stworzone w tym miejscu dla wypoczynku i rekreacji. Z końcem czerwca 2011 r. na „Dzkiej Plaży” uruchomiono wypożyczalnię rowerów, która powstała w ramach partnerstwa Gminy Nieporęt z Miastem Legionowo, w ramach realizacji programu „Aktywne Legionowo”. Teren rekreacyjno – wypoczynkowy „Dzka Plaża” jest szczególnym miejscem na mapie Gminy Nieporęt, a także całego powiatu legionowskiego.

Na terenie Gminy Nieporęt istnieje rozbudowana sieć szlaków turystycznych. Część z nich jest fragmentami szlaków ponadregionalnych. Poniżej przedstawiono najważniejsze szlaki w podziale na turystykę pieszą i rowerową.

Turystyka piesza:

- szlak niebieski: PKP Warszawa Choszczówka – Nieporęt, długości 54,5 km, od niego łącznik do Kałuszyna długości 1,8 km. Jeden z najciekawszych szlaków podwarszawskich. Prowadzi przez trzy kompleksy leśne (Lasy Chotomowskie, Lasy Legionowskie i Lasy

Nieporęckie). Na trasie warte zobaczenia rezerwaty przyrody i ostaje rzadkich ptaków, zabytki w Jabłonie, forty na przedpolu Twierdzy Modlin, pejzaż Łąk Krubińskich, zapora wodna w Dębem, Jezioro Zegrzyńskie i Narew;

- szlak żółty: Jadwisin – Dębe, długości 26,2 km. Na trasie zespół pałacowo-parkowy w Jadwisinie, rezerwat „Jadwisin”, zespół przyrodniczo-krajobrazowy Dębe, zapora wodna w Dębem;
- szlak żółty: PKP Warszawa Choszczówka – Nieporęt, długości 12,6 km. Prowadzi przez Lasy Legionowskie i Lasy Nieporęckie;
- szlak czerwony: fragment Obwodnicy Turystycznej Warszawy, w granicach powiatu legionowskiego od Wólki Górskiej do osady Zamostki Wólczyńskie, długości 36,2 km, z łącznikiem do PKP Janówek długości 1,0 km. Prowadzi przez wszystkie kompleksy leśne powiatu legionowskiego. Na trasie warte zobaczenia pejzaże nadwiślańskie, pomniki przyrody, zabytki architektury w Nieporęciu.

Turystyka rowerowa

- Trasa Liwecka, znaki niebieskie: Nieporęt – Białostrzegi – Rynia – most na Rządzy (Siwek), długości 8,7 km. Znaczna część prowadzi wałem nad Jeziorem Zegrzyńskim, fragmentami przez lasy. Na trasie warte zobaczenia pomniki przyrody w Białostrzegach, Cmentarz Żołnierzy Radzieckich;
- Trasa Narwiańska, znaki czerwone: Kobiałka – Nieporęt (odcinek I), Zegrze Południowe – Borowa Góra – Serock – Łacha – Gąsiorowo (odcinek II), długości 8,5 km i 16,5 km. Trasa związana jest z akwenami wodnymi: Kanałem Żerańskim, Jeziorem Zegrzyńskim i Narwią. Znaczna część prowadzi wzdłuż dróg krajowych (nr 61 i 62) przez dwa najokazalsze mosty tego regionu (w Zegrzu i Wierzbicy). Warte zobaczenia zabytki architektury w Serocku i (tamże) gład narzutowy (granitognejs);
- Szlak Nieporęcki, znaki żółte: Nieporęt, Plac Wolności – Białostrzegi – Rynia – Siwek – Beniaminów – Dąbkowizna – Wólka Radzymińska – Nieporęt – Zamostki Wólczyńskie – Lasy Drewnickie – wał wzdłuż Czarnej ul. Graniczna, Klonowa, Przyszłość – os. Dębina – Lasy Nieporęckie – Nieporęt, długości 42,4 km. O krętym przebiegu, prowadzi wzdłuż wału nad J. Zegrzyńskim, później przez łąki i lasy. Warte zobaczenia Fort Beniaminów, pomnik Przyrody – dąb „Jan Kazimierz”. Można zboczyć do pomnika Strzelców Kaniowskich, upamiętniającego epizod wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku;
- Szlak Południowy, znaki zielone: PKP Legionowo – Wola Aleksandra – Nieporęt – Wólka Radzymińska – Zamostki Wólczyńskie – Kobiałka – Stanisławów Pierwszy – Michałów Grabina – Józefów – PKP Warszawa Choszczówka – Jabłonna – Rajszew – Chotomów – Legionowo, długości 58,7 km. Najdłuższy szlak rowerowy w rejonie Jeziora Zegrzyńskiego.

Prowadzi przez ciekawe zakątki gmin Nieporęt i Jabłonna. Warto zobaczyć zespół pałacowo-parkowy w Jabłonie, pomnik poświęcony Strzelcom Kaniowskim w Zamostkach Wólczyńskich, rezerwy „Puszcza Słupecka” i „Jabłonna”;

Na podstawie oceny walorów turystycznych Gminy Nieporęt możliwe do realizacji są następujące formy turystyki:

- turystyka piesza,
- turystyka rowerowa,
- turystyka kwalifikowana (żeglarstwo, windsurfing), realizowana na bazie akwenu wodnego Jeziora Zegrzyńskiego,
- turystyka konna,
- agroturystyka.

Tabela 13: Turystyka w gminie

	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
TURYSTYCZNE OBIEKTY NOCLEGOWE								
Turystyczne obiekty noclegowe wg rodzajów								
ogółem								
obiekty ogółem VII	ob.	4	4	4	5	5	6	6
obiekty całoroczne VII	ob.	4	4	4	5	5	6	6
miejsca noclegowe ogółem VII	msc.	777	867	862	824	829	849	832
miejsca noclegowe całoroczne VII	msc.	777	867	662	760	784	804	787
korzystający z noclegów ogółem I-XII	osoba	5948	5674	4690	5782	5379	5025	4656
		5	1	7	8	0	3	3
korzystający z noclegów turyści zagraniczni I-XII	osoba	2884	1136	677	914	1135	2365	1674
wynajęte pokoje ogółem I-XII w obiektach hotelowych	-	1176	1517	1128	1187	1570	1646	1386
		9	2	4	7	0	0	4
wynajęte pokoje turystom zagranicznym I-XII w obiektach hotelowych	-	623	603	986	1099	1676	3487	2013
udzielone noclegi ogółem I-XII	-	8996	9874	7585	8393	7849	7984	7836
		0	7	6	7	9	2	8
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII	-	3723	3524	1692	2557	3198	6322	3978

Źródło: Na podstawie danych GUS

Spadek liczby turystów krajowych i zagranicznych wynika głównie z niskiej jakości usług turystycznych bądź braku atrakcyjnej oferty. Turystyka jest zjawiskiem dynamicznym i ważne jest, aby w odpowiednim momencie uwzględniać te zmiany i umiejętnie dostosowywać ofertę turystyczną do nowych potrzeb rynku. Ze względu na walory krajobrazowe i historyczne Gmina Nieporęt powinna wykorzystać swoje atuty w celu rozwoju turystyki na dużą skalę. Władze Gminy Nieporęt winny podjąć kompleksowe i wszechstronne działania planistyczne, organizacyjne i inwestycyjne w celu stworzenia programu rozwoju turystyki. Rozwój Gminy

Nieporęt w dużej mierze będzie uzależniony od zwiększenia atrakcyjności i jakości życia mieszkańców oraz rozwoju oferty turystycznej i rekreacyjnej. Bogactwo naturalne gminy, w szczególności duże powierzchnie leśne i bogata sieć wód powierzchniowych, a także istniejąca już oferta rekreacyjna (stadniny koni, obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe, obiekty sportowe, obiekty gastronomiczne, szlaki turystyczne) sprzyjają szczególnie rozwojowi turystyki i rekreacji weekendowej. Nie bez znaczenia pozostaje tu zasięg oddziaływania Warszawy, ponieważ główny napływ turystów odbywa się i nadal będzie się odbywał właśnie z tego kierunku.

Najważniejsze kierunki działań w zakresie rozwoju turystyki w Gminie Nieporęt:

1. Dalsza promocja i zwiększanie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej regionu w oparciu o walory środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.
2. Ugruntowanie znaczenia gminy, jako turystycznego ośrodka ponadlokalnego w północnej części aglomeracji warszawskiej.
3. Dalszy rozwój jakości obsługi turystyki i wypoczynku w gminie.
4. Rozwój terenów usług turystyki wokół Jeziora Zegrzyńskiego.
5. Utworzenie spójnego systemu informacji turystycznej.
6. Wspieranie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej w Gminie.
7. Wyznaczenie nowych i modernizacja istniejących szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych i konnych - budowa infrastruktury towarzyszącej.
8. Właściwe oznakowanie miejsc atrakcyjnych turystycznie.
9. Opracowanie wspólnie z innymi zainteresowanymi podmiotami kompleksowego programu zagospodarowania rejonu Jeziora i przyciągnięcie inwestorów.
10. Intensywna współpraca z innymi zainteresowanymi podmiotami w zakresie podejmowania wspólnych działań na rzecz rozwoju zagospodarowania turystyczno-wypoczynkowego Jeziora Zegrzyńskiego oraz podnoszenie atrakcyjności przyrodniczej terenu.

W zakresie tego ostatniego punktu należy podkreślić zamierzenia gminy dotyczące utworzenia **Centrum Kształcenia i Badań Rozwojowych Ratownictwa Wodnego w obszarze Kompleksu Rekreacyjno-Wypoczynkowego Nieporęt-Pilawa.**

Kierując się celami statutowymi oraz działając w ramach wyspecjalizowania regionu w infrastrukturę sfery B+R opartą o najnowszą technologię z zakresu systemów ratownictwa wodnego, Szkoła Główna Służby Pożarniczej i Gmina Nieporęt podjęły współpracę w celu utworzenia Centrum Kształcenia i Badań Rozwojowych Ratownictwa Wodnego na terenie gminnego obiektu Kompleksu Rekreacyjno - Wypoczynkowego Nieporęt-Pilawa w Nieporęcie nad Jeziorem Zegrzyńskim. Przedsięwzięcie obejmujące m.in. wsparcie infrastruktury

badawczo-rozwojowej Szkoły Głównej Służby Pożarniczej ma na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa, rozwoju i wzrostu konkurencyjności Mazowsza. Innowacja przedsięwzięcia polega na elemencie krajowego systemu wykrywania i zapobiegania zagrożeniom w powiązaniu z działaniem na rzecz ochrony środowiska poprzez wdrożenie innowacyjnych rozwiązań służących rozwojowi walorów wypoczynkowo-rekreacyjnych tego obszaru. Ideą przedsięwzięcia jest także wzmocnienie konkurencyjności regionu poprzez nawiązanie współpracy i dzielenie się wiedzą z zakresu ratownictwa wodnego, a także wdrożenie innowacyjnych rozwiązań. Wytworzona infrastruktura sfery B+R wzmocni zdolności rozwojowe województwa do uzyskiwania wyników badań w dziedzinach kluczowych dla inteligentnej specjalizacji regionu Mazowsza. Strony będą współpracowały na zasadach wzajemności i równych praw, zwracając szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

1) realizacja projektów badawczo-rozwojowych mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa w rejonie Mazowsza w zakresie ratownictwa wodnego i lotniczego w ramach awaryjnego lądowania na wodzie dla lotniska Modlin w Nowym Dworze Mazowieckim, w tym ćwiczeń:

- akcji ratowniczej w sytuacji awaryjnego lądowania samolotów na Jeziorze Zegrzyńskim, polegających m. in. na ćwiczeniach na ruchomym kadłubie samolotu pasażerskiego,
- pływania i związanej z nimi budowy basenu zewnętrznego o głębokości dostosowanej do ćwiczeń pływania,
- sprawnego zabezpieczania terenu przed powodzią, m.in. ze sprawnego rozkładania i pompowania specjalnego rękawa, będącego szczelną barierą dla wezbranej wody,
- sprawnego zabezpieczania i doskonalenia technik sprawiania – rozkładania zapór przeciwolejujących i separatorów olejowych mających na celu ochronę ekologiczną akwenu wodnego przed skażeniem środowiska naturalnego.

2) stworzenie warunków dla rozwoju obszarów wypoczynku i rekreacji poprzez wykorzystanie innowacyjnych metod ochrony środowiska, w celu ograniczenia negatywnego oddziaływania ruchu turystycznego, pod hasłem „Rozwój rekreacji i wypoczynku drogą do ochrony środowiska”. W celu realizacji tego przedsięwzięcia planowane jest przede wszystkim przejście na gospodarkę niskoemisyjną, w tym m. in.:

- budowa infrastruktury służącej do wytwarzania i dystrybucji energii odnawialnej,
- energooszczędne oświetlenie terenu Kompleksu Rekreacyjno-Wypoczynkowego Nieporęt-Pilawa.

- 3) stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku i rekreacji w Kompleksie Rekreacyjno-Wypoczynkowym Nieporęt-Pilawa poprzez wprowadzenie systemów wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami, w tym m. in.:
- budowa masztów alarmujących o zagrożeniach i wysyłających sygnały o zagrożeniach na Jeziorze Zegrzyńskim,
 - budowa stacji meteorologicznej.

Wykaz ważniejszych źródeł informacji:

- 1) Główny Urząd Statystyczny, *Bank danych regionalnych*.
- 2) Oficjalny serwis informacyjny Gminy Nieporęt <http://www.nieporet.pl/>
- 3) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nieporęt*.
- 4) *Strategia rozwoju turystyki i promocji regionu dla obszaru działania Związku Stowarzyszeń Partnerstwo Zalewu Zegrzyńskiego (gminy: Jabłonna, Nieporęt, Serock, Wieliszew)*.
- 5) *Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2012-2015 Gminy Nieporęt*.
- 6) *Plan Rozwoju Lokalnego dla obszaru Gminy Nieporęt*.

3.8. Polityka społeczna i gospodarcza gminy

Działania podejmowane przez lokalny samorząd powinny wzmocnić uczestnictwo mieszkańców wspólnoty w poszczególnych sferach aktywności życia społecznego i wspierać aktywizację ekonomiczną. Na tym poziomie odnosić się należy do następujących rodzajów działań dostępnych dla samorządu:

1. komunikacja i partycypacja społeczna.
2. wspieranie oddolnych inicjatyw obywateli.
3. współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Mówiąc o partycypacji społecznej należy poruszyć kwestie komunikacji społecznej, jako narzędzia współpracy władz lokalnych, w tym Urzędu Gminy ze społecznością Gminy Nieporęt. W tym zakresie ocenie podlega nie sama aktywność samorządu, lecz formy komunikowania się z mieszkańcami. W procesie komunikowania bardzo ważną rolę odgrywa portal internetowy. Współcześnie zaczyna on pełnić rolę ważnego pośrednika między administracją publiczną a mieszkańcami wspólnoty lokalnej. Strona „www.nieporet.pl”, wykorzystywana jako kanał komunikacji społecznej, jest stroną wyjątkowo aktywną.

Oceniając formę aktywności Urzędu Gminy pod kątem stymulowania rozwoju społecznego mieszkańców Gminy Nieporęt należy podkreślić, iż:

1. samorząd poddaje konsultacjom społecznym kwestie ważne dla życia wspólnoty samorządowej.
2. samorząd opracował trwały program współpracy oraz powołał organ realizujący zadania programu.
3. samorząd informuje o najważniejszych kwestiach dotyczących spraw wspólnoty,
4. samorząd realizuje wspólnie z organizacjami pozarządowymi założenia polityki społecznej w oparciu o szczegółowo opracowane programy.
5. samorząd prowadzi system obsługi skarg i wniosków mieszkańców.
6. samorząd wykorzystuje szerokie spektrum narzędzi informowania mieszkańców wspólnoty samorządowej.
 - a. tablice informacyjne.
 - b. gminny portal internetowy www.nieporet.pl, fan page gminy na portalu Facebook,
 - c. biuletyn informacji publicznej.
 - d. współpraca z mediami lokalnymi i regionalnymi.
 - e. katalog usług urzędu.
7. samorząd wykorzystuje różne narzędzia pozyskiwania opinii mieszkańców wspólnoty samorządowej.
 - a. badania opinii mieszkańców.
 - b. bezpośredni kontakt władz z mieszkańcami wspólnoty samorządowej,
 - c. system e-puap.
 - d. lokalna gazeta "Wieści nieporęckie".
 - e. internetowy sondaż opinii społecznej.

3.9. Podsumowanie najważniejszych problemów rozwojowych Gminy Nieporęt na rok 2015

Poniżej zaprezentowano wyniki warsztatów strategicznych, które zostały przeprowadzone w Urzędzie Gminy Nieporęt w maju 2015 r. Uczestnicy warsztatów przeprowadzili analizę najważniejszych problemów gminy według stanu na rok 2015.

Najważniejsze problemy GMINY NIEPORĘT na rok 2015

(czynniki ograniczające i hamujące jej dalszy rozwój jako całości i poszczególnych dziedzin życia społeczno-gospodarczego)

- BRAK ODPOWIEDNIEJ JAKOŚCI RÓWNOLEGLYCH POŁĄCZEŃ DO DROGI ZBIORCZEJ 633 I DK61, WCIĄŻ NIEODPOWIEDNI **STAN DRÓG GMINNYCH**
- NIEDOSTATECZNE **SKOMUNIKOWANIE GMINY** Z WARSZAWĄ (NP. BRAK SKM);
- BRAK **ŚCIEŻEK ROWEROWYCH**, W TYM W KIERUNKU LEGIONOWA, RADZYMINA I WARSZAWY;
- WCIĄŻ ISTOTNE BRAKI W WYPOSAŻENIU W **SIEĆ WOD-KAN**;
- WYCZERPUJĄCE SIĘ MOŻLIWOŚCI PRODUKCYJNE ISTNIEJĄCYCH **STACJI UZDATNIANIA WODY**;
- **ROZDROBNIENIE SIECI OSADNICZEJ** – WYŻSZA KAPITAŁOCHŁONNOŚĆ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ;
- DUŻY ODSETEK **GRUNTÓW** Z NIEUREGULOWANYM **STANEM PRAWNYM**;
- SŁABA **INFRASTRUKTURA TELEINFORMATYCZNA** (BRAK RÓWNOMIERNEGO DOSTĘPU DO USŁUG, PROBLEM Z ODBIOREM RADIOWYM, PROBLEM Z SIECIĄ TELEFONII KOMÓRKOWEJ, BRAK SIECI ŚWIATŁOWODOWEJ, NISKI POZIOM ROZWOJU E-USŁUG W URZĘDZIE GMINY);
- BRAK ODPOWIEDNIEGO WYPOSAŻENIA PLACÓWEK OŚWIATOWYCH W SPRZĘT INFORMATYCZNY;
- NIEDOSKONAŁOŚCI **SYSTEMU OŚWIATOWEGO**: WYSOKIE DOPLATY Z BUDŻETU GMINY, ZBYT MAŁO ZAJĘĆ DODATKOWYCH DLA DZIECI UZDOLNIONYCH, NIERÓWNOMIERNY LICZBA DZIECI W MIEJSCOWOŚCIACH, BRAK LICEUM/SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, NIEWYSTARCZAJĄCA LICZBA MIEJSC PRZEDSZKOLNYCH;

- BRAK DZIENNEGO OŚRODKA WSPARCIA DLA DZIECI, BRAK ŚWIETLICY SOCJOTERAPEUTYCZNEJ;
- NIEWYSTARCZAJĄCA LICZBA PSYCHOLOGÓW I TERAPEUTÓW DLA RODZIN Z PROBLEMAMI;
- SŁABE WARUNKI LOKALOWE **BIBLIOTEKI GMINNEJ**;
- BRAK **INFRASTRUKTURY NISKOEMISYJNEJ**;
- WCIĄŻ ISTOTNY PROBLEM **OPALANIA ŚMIECIAMI I WEGLEM**;
- BRAK PEŁNEGO WYKORZYSTANIA **WALORÓW TURYSTYCZNYCH** GMINY – BRAK PEŁNEJ INWENTARYZACJI PRZYRODNICZEJ GMINY;
- ZAGROŻENIE **DEGRADACJĄ PRZYRODNICZĄ JEZIORA ZEGRZYŃSKIEGO I KANAŁU ŻERAŃSKIEGO**;
- DUŻE **KONTRASTY SPOŁECZNE** (ENKLAWY ZAMOŻNYCH MIESZKAŃCÓW WS. STREFY UBÓSTWA, WYSTĘPOWANIE STREF Z NASILENIEM PATOLOGII SPOŁECZNYCH);
- DUŻE **ZRÓŻNICOWANIE POTRZEB** SPOŁECZNYCH W POSZCZEGÓLNYCH MIEJSCOWOŚCIACH I OSIEDLACH;
- BRAK **MIESZKAŃ SOCJALNYCH**;
- BRAK **ŻŁOBKÓW**;
- BRAK PEŁNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ DLA UCZNIÓW W SZKOŁACH;
- WCIĄŻ NIEODPOWIADAJĄCA POTRZEB WSZYSTKICH MIESZKAŃCÓW **INFRASTRUKTURA SPORTOWA** WOKÓŁ SZKÓŁ, BRAK BOISKA PEŁNOWYMIAROWEGO W GMINIE;
- DUŻA LICZBA OSÓB WYNAJMUJĄCYCH NIERUCHOMOŚCI - OSÓB **PRACUJĄCYCH „NA CZARNO”**, DUŻA ROSZCZENIOWOŚĆ TEJ GRUPY;
- BRAK **INTEGRACJI SPOŁECZNEJ**, DUŻA ANONIMOWOŚĆ MIESZKAŃCÓW, BRAK WIĘZI SPOŁECZNYCH, BRAK INICJATYW ODDOLNYCH (SĄSIEDZKICH), BRAK ZAINTERESOWANIA MIESZKAŃCÓW INTEGRACJĄ SPOŁECZNĄ;
- BRAK MOŻLIWOŚCI KONKUROWANIA Z OFERTĄ SPOŁECZNĄ (KULTURALNĄ, SPORTOWĄ, REKREACYJNĄ) WARSZAWY – **MŁODZI LUDZIE WOLA SPEDZAĆ WOLNY CZAS W WARSZAWIE**;
- ZBYT MAŁE ZAANGAŻOWANIE OSÓB PEŁNIĄCYCH FUNKCJE SPOŁECZNE W KREOWANIU INICJATYW LOKALNYCH;

- DUŻA LICZBA NOWYCH MIESZKAŃCÓW NIE ZWIĄZANYCH EMOCJONALNIE Z PROBLEMAMI GMINY;
- BRAK WYSTARCZAJĄCEJ LICZBY MIEJSC DO INTEGRACJI SPOŁECZNEJ
BRAK NP. MAŁYCH PLACÓW, ŚWIETLIC
- ZBYT SŁABY POZIOM BEZPIECZEŃSTWA W ZWIĄZKU Z BRAKAMI LOKALOWYMI I TECHNICZNYMI KOMISARIATU POLICJI;
- BRAK ŁADU PRZESTRZENNEGO GMINY – ARCHITEKTURA NOWOCZESNA MIESZA SIĘ ZE STARĄ ZABUDOWĄ, BRAK ZACHOWANIA JEDNOLITEGO STYLU ZABUDOWY);
- PROBLEM PODTOPIEŃ – BRAK EFEKTYWNEGO SYSTEMU MELIORACJI, BRAK ZBIORNIKÓW RETENCYJNYCH, CZĘSTA ZABUDOWA NA TERENACH PODMOKŁYCH);
- NIEODPOWIADAJĄCA POTRZEBOM MIESZKAŃCÓW JAKOŚĆ USŁUG ZDROWOTNYCH, BRAK USŁUG SPECJALISTYCZNYCH, WYSTĘPUJĄCE BARIERY W KONTRAKCIE NFZ DLA SPECJALISTÓW;
- ISTOTNE ZAGROŻENIE ZE STRONY ZWIERZĄT (PSÓW) WYPUSZCZANYCH PRZEZ MIESZKAŃCÓW, BEZDOMNE PSY, BRAK KULTURY SPRZĄTANIA PRZEZ WŁAŚCICIELI;
- SŁABA INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA - CZĘSTE PRZERWY W DOSTAWACH PRĄDU.

4. Analiza SWOT Gminy Nieporęt

1. Położenie geograficzne, środowisko naturalne, układ przestrzenny

Potencjał położenia geograficznego			
SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe
• Dostęp do ok. 2,5 mln rynku zbytu Warszawy i aglomeracji;• Bliskość warszawskiego i aglomeracyjnego rynku pracy;• Dostęp do warszawskiego i aglomeracyjnego rynku towarów i usług rynkowych i nierynkowych;• Dostęp do infrastruktury technicznej i społecznej Warszawy;• Bliskość ew. powiązań kooperacyjnych dla lokalnych przedsiębiorców;• Atrakcyjne, bo graniczące z Warszawą, położenie dla potencjalnych inwestorów gospodarczych oraz mieszkaniowych;• Bezpośredni przebieg trasy DK 61 na terenie gminy - głównej drogi wyjazdowej z Warszawy w kierunku Augustowa	Bezpośrednia granica z Warszawą, położenie w centrum stołecznego obszaru metropolitalnego, położenie w ramach Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF) Możliwość korzystania z udogodnień obszaru metropolitalnego (w tym instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych ZIT, instrumentów wspólnej polityki gminnej w okresie 2014-2020).	Położenie w Obszarze Metropolitalnym Warszawy i w ramach obszaru metropolitalnego (Warszawski Obszar Funkcjonalny)	• Konkurencja dla lokalnych firm ze strony warszawskiego i aglomeracyjnego rynku pracy, handlu i usług;• Zagrożenie tożsamości społeczności lokalnej i lokalnych powiązań społecznych wobec szybkiego napływu nowych mieszkańców początkowo związanych z gminą tylko miejscem zamieszkania.• Możliwość niekontrolowanego, szybkiego napływu i rozprzestrzeniania się różnego rodzaju zagrożeń (patologie społeczne, uzależnienia, przestępczość itp.)
• Istniejąca sieć dróg w ramach warszawskiego węzła komunikacyjno-transportowego – w szczególności bezpośrednie połączenia drogowe z Warszawą i Legionowem• Dobrze rozwinięta (ilościowo) sieć dróg gminnych i powiatowych	Potencjalnie bardzo dobra zewnętrzna dostępność komunikacyjna drogowa.	Okresowo bardzo duże utrudnienia komunikacyjne w zewnętrznym ruchu drogowym (zwłaszcza w sezonie letnim), nieodpowiedni standard komunikacji pasażerskiej Słabo rozwinięta sieć dróg dojazdowych do DK61, DW631, kolizyjne skrzyżowania w ciągach dróg wojewódzkich i DK61. Brak połączenia kolejowego w kierunku Warszawy i Legionowa (brak SKM)	• Sieć drogowa rangi powiatowej, wojewódzkiej i krajowej (DK61, DW631, 632 i 633) niedostosowana jakościowo i ilościowo do współczesnego natężenia ruchu;• Połączenia transportowe o niedostatecznej częstotliwości, bezpieczeństwie i komforcie;• Wciąż zbyt mało efektywne i zróżnicowane formy powiązań komunikacyjnych z Warszawą i Legionowem;• Brak ścieżek rowerowych o charakterze komunikacyjnym - głównie w kierunku Legionowa i Radzymina i Warszawy• Brak dróg rowerowych o charakterze turystycznym wokół Jeziora Zegrzyńskiego
• Jezioro Zegrzyńskie - miejsce rekreacji dla mieszkańców całej aglomeracji• Korzystne dla rozwoju turystyki weekendowej, pobytów agroturystycznych,	Korzystne przestrzenne otoczenie zewnętrzne gminy	Duże, a okresowo bardzo duże, obciążenie niektórych obszarów gminy ruchem tranzytowym „do” i „z” Warszawy, głównie w ciągu DK61 i	• Zasadnicze utrudnienia w ruchu wewnątrzgminnym;• Rozbijanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy• Negatywny wpływ na warunki życia (hałas, spaliny, zagrożenie wypadkami drogowymi itp.)

rekreacji ruchowej (biegi, piesze wycieczki, jazda na rowerze, jazda konna) walory środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.		DW 633 i 631.	Ogromne utrudnienia w komunikacji wewnętrznej podczas sezonu turystycznego (często mieszkańcy oczekują w korku na wyjazd z własnych posesji, wjazd do nich, przejazd z miejscowości do miejscowości na terenie gminy itp.).
Srodowisko naturalne			
SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe
Bliskość i dostępność mało przekształconych przestrzeni otwartych ze względu na położenie oraz skalę wielkości gminy;Ok. 41,8% powierzchni gminy stanowią lasy (dla porównania: średnia lesistość w województwie mazowieckim wynosi 22%, a w kraju - 28%).Stosunkowo duża atrakcyjność gminy pod kątem wykorzystania walorów otoczenia J. Zegrzyńskiego oraz potencjału agroturystykiWarszawski Obszar Chronionego Krajobrazu (WOCK) obejmuje ponad 80% powierzchni gminy.Drugą grupę przyrodniczych obszarów chronionych stanowią trzy rezerwy: Puszcza Słupecka, Łęgi Czarnej Strugi, Wieliszewskie Łęgi.	Urozmaicony krajobraz, zróżnicowanie przyrodnicze i przestrzenne Rozległe tereny leśne i łąkowe są podstawowym, zewnętrznym obszarem regeneracji powietrza aglomeracji warszawskiej. Stanowią część osłony ekologicznej Warszawy biegnącej od rozległych kompleksów leśno - łąkowych Kampinoskiego Parku Narodowego, przez lasy i łąki Gminy Nieporęt, położone na wschód i południe od Warszawy, ku lasom Mazowieckiego i Chojnowskiego Parku Krajobrazowego. Środkowa część Gminy rozciągająca się w kierunku Warszawy, od Jeziora Zegrzyńskiego wzdłuż Kanału Żerańskiego, jest fragmentem ważnego klina nawietrzniającego, doprowadzającego czyste i wilgotne powietrze do wnętrza Warszawy przy północnych wiatrach.	Niezadowolające wykorzystanie walorów przyrodniczych środowiska Problemy wynikające z nieregulowanych stosunków wodnych w gminie Brak pełnej inwentaryzacji przyrodniczej obszaru Gminy Nieporęt Niezadowolający stan jakości wód powierzchniowych na terenie Gminy - najczęściej w wodzie występują ponadnormatywne ilości związków azotu i fosforu, których głównym źródłem są ścieki komunalne. Występuje więc zjawisko nielegalnego odprowadzania ścieków bytowych do wód gruntowych, cieków wodnych i rowów. Zagrożenie degradacją przyrodniczą Jeziora Zegrzyńskiego i Kanału Żerańskiego - brak okresowego pogłębiania jeziora.	Nieuporządkowane przestrzenie publiczne oraz niska estetyka niektórych stref zabudowy gminyIstotne braki w zakresie infrastruktury uniemożliwiającej wykorzystanie walorów lokalnego środowiska przyrodniczego (ścieżki rowerowe, trasy spacerowo-rekreacyjne itp);Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego ze strony niskich emitorów - kotłowni, palenisk domowych pojazdów samochodowych.Zbyt słabe wykorzystanie potencjału otoczenia Jeziora ZegrzyńskiegoNierozwiązany problem włączenia w system rekreacji i wypoczynku znaczących obszarów leśnych gminy (ochrona, zagospodarowanie);Niezadowolający poziom retencji oraz stan urządzeń przeciwpowodziowych,Zabudowywanie obszarów zalewowychNiewystarczający stopień odwodnienia gminy
Bliskość lasów i przestrzeni otwartych wynikających z położenia oraz brak dużych uciążliwych zakładów przemysłowych na terenach atrakcyjnych przyrodniczo	Względnie niski poziom przemysłowych i (okresowo) energetycznych zanieczyszczeń powietrza	Okresowo wzrastające zagrożenie „niską emisją spalin” w sezonach grzewczych; strefowo intensywne komunikacyjne zanieczyszczenia powietrza	Brak wykorzystania potencjału transportu niskoemisyjnego (drogi rowerowe, parkingi park and ride)Przeciążenie ruchem drogowym niektórych ciągów ulicznych, zwłaszcza w ciągach dojazdowych do DK61, DW631 w kierunku Warszawy i Legionowa, co generuje znaczną emisję spalin i CO2

Działania w ramach programów określonych w dokumentach: Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy NieporętStudium uwarunkowań i kierunków przestrzennego zagospodarowania gminyPlan gospodarki odpadami dla Gminy NieporętPlan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Nieporęt	Systemowa działalność władz samorządowych w zakresie ochrony środowiska Wykorzystanie dofinansowania zewnętrznego na wsparcie programów ochrony środowiska w gminie	Niedobór środków własnych oraz ze źródeł zewnętrznych na pełną realizację zamierzeń w zakresie ochrony środowiska	Wciąż zbyt wysoki udział węglowych źródeł ogrzewania Niechęć wielu mieszkańców do finansowania i instalacji urządzeń służących wykorzystaniu OZE Dość niska świadomość ekologiczna mieszkańców
Charakterystyka przestrzeni układu architektoniczno-urbanistycznego			
SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe
Dobrze rozwinięta (ilościowo) sieć dróg gminnychDuża część dróg gminnych znajduje się w dość dobrym stanie technicznym, wyjątkiem są niektóre odcinki oraz odcinki dróg powiatowych oraz odcinki dróg wojewódzkich 631, 632 i 633	Potencjalnie bardzo dobra wewnętrzna dostępność komunikacyjna i drogowa Zapewniony transport między miejscowościami (gminna komunikacja autobusowa) Dogodny transport autobusowy w kierunku Legionowa i Warszawy: ☐ Linia podmiejska 705☐ Linia podmiejska 735☐ Linia podmiejska 736☐ Linia L-8 - Trasa PKP Dąbkowizna – PKP Legionowo☐ Linia Beniaminów - Białobrzegi - Radzymin	Utrudnienia w komunikacji wewnętrznej gminy (braki w wyposażeniu w ciągi pieszo-rowerowe). Zły stan techniczny części dróg powiatowych oraz słaby stan techniczny niektórych odcinków dróg wojewódzkich Zły stan nawierzchni części dróg gminnych Brak komunikacji szynowej z aglomeracją warszawską (planowana jest trasa SKM) Duża liczba nowych budynków mieszkalnych zlokalizowanych na terenach peryferyjnych gminy.	Zły stan nawierzchni części dróg powiatowych na terenie gminy;Zły stan lub wyraźne braki w ciągach ruchu pieszego.Brak dróg rowerowych, w tym tych o charakterze turystycznym wokół J. Zegrzyńskiego i komunikacyjnym (w dojeździe do węzłów w kierunku Legionowa)Duże rozdrobnienie osadnicze gminy, co utrudnia zwiększenie jakości i wydajności systemu komunikacyjnego, zwłaszcza w kontekście transportu między sołectwami
Porządkujące ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;	Czytelna, historycznie ukształtowana, struktura funkcjonalno-przestrzenna głównej miejscowości gminy - Nieporętu (stworzenie swoistego centrum gminy na terenie wokół Urzędu Gminy - planowana w latach 2015-2016 rozbudowa)	Brak wyraźnego centrum handlowo-usługowego oraz administracyjno-kulturalnego gminy Konieczność aktualizacji MPZP gminy - w związku z intensywną zabudową nowych terenów Konieczność zapewnienia odpowiedniej infrastruktury w rejonach intensywnych podziałów nieruchomości (w związku z zabudową mieszkalną) - np.	Dominująca ilościowo rozproszona niska zabudowa;Zagrożenie defragmentacją przestrzeni gminnej zamkniętymi osiedlami deweloperskimi, zwłaszcza w sołectwach położonych w południowej i zachodniej części gminy;Zagrożenie brakiem identyfikacji z miejscem zamieszkania,Ograniczenie popytu na towary i usługi realizowanego lokalnie

		budowa dróg poprzecznych między działkami i sieci wod-kan.	
Układ urbanistyczny tworzący tożsamość kulturową gminy wokół J. Zegrzyńskiego – potencjalnie atrakcyjnie dla mieszkańców oraz turystów	Przejrzysty układ architektoniczno-urbanistyczny głównej miejscowości - Nieporętu	Brak jednolitej i w pełni zagospodarowanej przestrzeni wypoczynkowo-rekreacyjnej wokół J. Zegrzyńskiego - chaos przestrzenny	Obszar objęty ograniczeniami użytkowania i przekształceń – ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego; Dekapitalizacja części starej zabudowy
Małe różnice poziomów, stabilne podłoże; Potencjalna dostępność terenów uzbrojonych;	Dogodne warunki fizjograficzne dla wszelkiego rodzaju działalności budowlanej, dostępność terenów Ogólnie korzystne postrzeganie gminy na zewnątrz, korzystny wizerunek gminy		Przemieszczenie funkcjonalne różnych typów zabudowy; Nieuporządkowane, niedostatecznie rozwinięte i zagospodarowane przestrzenie publiczne gminy; Niedostatecznie uregulowane zasady utrzymania ładu i porządku na terenie posesji prywatnych, zwłaszcza we fragmentach przylegających do przestrzeni publicznych;

2. Sfera społeczna

Potencjał demograficzny;			
SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe
Duży napływ migracyjny ludzi o korzystnym statusie ekonomicznym – potencjalnych podatników i klientów lokalnych firm (wysokie dodatnie saldo migracji); Odmłodzenie społeczności lokalnej (wysoki przyrost naturalny), korzystne perspektywy demograficzne gminy; Korzystne zmiany w strukturze wykształcenia i zawodowej, zwiększona podaż zasobów pracy o wysokich i zróżnicowanych kwalifikacjach;	Szybki i stały przyrost liczby ludności w latach 2007-2014 Stosunkowo wysoki odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym - względnie wysoki poziom wskaźnika perspektywności populacji gminy	Szybki i stały przyrost liczby ludności w latach 2007-2014 Rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	Słabość więzi społecznych; Niski poziom identyfikacji z tradycjami i specyfiką gminy; Elementy izolacji społecznej w nowych osiedlach mieszkaniowych; Realizacja popytu konsumpcyjnego poza miejscem zamieszkania w przypadku dominacji funkcji mieszkaniowych, zwłaszcza w nowych osiedlach;
		Wielka skala zjawiska niesformalizowanego stałego zamieszkiwania na terenie gminy Duży wzrost liczby mieszkańców w stosunkowo słabiej rozwiniętych częściach gminy i na rozproszonym obszarze - konieczność	Konieczność objęcia usługami z zakresu infrastruktury społecznej oraz technicznej znacznie większej liczby odbiorców niż wynika to z oficjalnej liczby mieszkańców; Istotny „ubytek” dochodów budżetu gminy z tytułu udziału w podatkach od osób fizycznych przy istotnym wzroście kosztów obsługi infrastrukturalnej w zakresie usług społecznych (publicznych);

		zapewnienia dostępu do kapitałochłonnej infrastruktury edukacyjnej, drogowej i wod-kan	
Problemy społeczne			
SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe
Systemowe działania w oparciu o przyjęte dokumenty programowe, np Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy Nieporęt	Aktywność władz samorządowych i innych instytucji w rozwiązywaniu problemów społecznych Aktywna rola Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieporęcie	Niedobór środków finansowych na szybką i kompleksową realizację programów społecznych;	Niedobór środków budżetowych gminy i niestabilność finansowania programów centralnych;Ogólnie względnie niska aktywność organizacji pozarządowych;
Malejąca i niska stopa bezrobocia;Poprawa poziomu wykształcenia i dostosowania do rynku pracy;Wyspecjalizowana kadra pracowników w zakresie pomocy i świadczeń dla bezrobotnych	Stałe zmniejszanie się skali bezrobocia; Pozytywne oddziaływanie potencjału aglomeracji warszawskiej na gminny rynek pracy	Zmienność skali i zasięgu problemu bezrobocia w poszczególnych miejscowościach - wyraźny podział na część wschodnią i północno-zachodnią gminy Zbyt mało miejsc pracy na terenie gminy (duże firmy zlokalizowane tylko w pld części gminy)	Utrzymywanie się enklaw bezrobocia długotrwałego oraz „dziedziczenia” bezrobocia i marginalizacji społecznejWzględnie niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych – niedostosowany do rynku pracy, zmienność sytuacji na rynku pracy (zawody techniczne vs. wykształcenie ogólne);Słabość organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy w wyjściu z bezrobocia;
Koordinacja i współpraca międzyinstytucjonalna (samorząd, administracja rządowa, organizacje kościelne, pozarządowe itp.);Wsparcie samorządu dla wolontariatu i organizacji zajmujących się dziećmi, młodzieżą i rodzinami;Poszukiwanie pozabudżetowych źródeł środków finansowych;	Ograniczona skala problemów w zakresie opieki nad dziećmi, młodzieżą i rodzinami	Problem opieki nad dziećmi, młodzieżą i rodzinami zmarginalizowanymi i zagrożonymi marginalizacją Zbyt mała liczba żłobków, zbyt mała liczba miejsc w przedszkolach Brak domu dziennej opieki w gminie - dla seniorów Brak mieszkań socjalnych	Niedostatek funduszy na wsparcie grup zagrożonych marginalizacjąNiedobory kadrowe w systemie pomocy społecznejNiedostatek zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmiDeficyt miejsc w placówkach opieki, wsparcia i resocjalizacjiNiedostatek alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży w szczególności inicjatyw środowisk lokalnych;
Dostępność bazy lokalowej i kadrowej;Stabilność źródeł finansowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywaniu problemów uzależnień;Działalność instytucji pozarządowych oraz kościelnych;Międzyinstytucjonalna koordynacja działalności i wymiana doświadczeń;	Aktywność w przeciwdziałaniu uzależnieniom - ograniczona skala problemu	Zagrożenie patologiami społecznymi Zagrożenia z tytułu uzależnień w środowisku młodzieżowym W sezonie letnim bardzo duży ruch turystyczny (weekendowy) generujący wzrost zagrożeń dla lokalnej społeczności	Bezpośrednia dostępność negatywnych wzorców zachowań;Niedostatki w dostępności placówek leczniczych;Dziedziczenie uzależnień w tym wyuczonej bezradności;Brak systemowego wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Działalność organizacji pozarządowych;Aktywność służb samorządowych oraz	Ograniczona skala bezdomności	Zagrożenia substandardowymi warunkami życia i bezdomnością	Duża mobilność osób z grupy zmarginalizowanej społecznie i ekonomicznie – trudności w określeniu skali

administracji i służb rządowych; • Dostosowanie oferty wsparcia do potrzeb osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością;			i lokalizacji zjawiska; • Brak indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności, profilaktyki oraz standaryzacji usług i odpowiedniej infrastruktury;• Polaryzacja warunków bytowych ludności;
• Aktywność jednostek pomocy społecznej;• Stabilizacja liczebności świadczeniobiorców;• Dostępność miejsc w domach pomocy społecznej;	Stabilizacja liczebności osób wymagających wsparcia Właściwa identyfikacja obszarów problemowych gminy przez GOPS w Nieporęcie	Problemy wynikające z procesów starzenia się ludności Brak dziennego ośrodka wsparcia dla dzieci, świetlica socjoterapeutyczna Niewystarczająca liczba psychologów i terapeutów dla rodzin z problemami	• Zwiększanie się bezwzględnej liczby osób w wieku poprodukcyjnym wymagających wsparcia przy względnie niekorzystnej sytuacji materialnej i osłabieniu więzi rodzinnych osób starszych;• Brak określonych form i standardów usług wspierających tę grupę mieszkańców;• Brak wyspecjalizowanej kadry oraz wolontariatu;• Brak wzorów form zachowania aktywności zawodowej lub społecznej – w tym samopomocowej;• Niedostatek środków technicznych poprawiających standard/komfort życia osób starszych;
• Wzrost liczby i różnorodności organizacji udzielających wsparcia;• Współpraca międzyinstytucjonalna organizacji wspierających;	Poprawa dostępności wsparcia osób niepełnosprawnych Infrastruktura publiczna w większości przystosowana do potrzeb niepełnosprawnych	Problemy osób niepełnosprawnych Wciąż istniejące niedobory w zakresie odpowiedniej infrastruktury dla osób niepełnosprawnych (pomimo wielu inwestycji w tym zakresie w latach 2000-2015). Brak zakładów pracy chronionej oraz miejsc aktywizacji niepełnosprawnych.	• Ograniczona liczba organizacji wspierających;• Brak popularyzacji środowiskowej postaw akceptacji, pomocy osobom niepełnosprawnym;• Bariery techniczne uczestnictwa w życiu zawodowym i społecznym;• Nierówny dostęp osób niepełnosprawnych do wsparcia, niedostateczne rozpoznanie potrzeb w ww. dziedzinie
• Wyspecjalizowana kadra gminnych pracowników pomocy społecznej, w tym w zakresie pracy socjalnej z rodziną	Funkcjonująca baza instytucjonalna szczebla powiatowego i gminnego w zakresie pomocy społecznej;	Problem kadr w służbach wsparcia społecznego/usługach opiekuńczych	• Niedobory zatrudnienia: przeciążenie zadaniami;• Braki wyspecjalizowanej kadry;• Brak indywidualnego i kompleksowego podejścia;
• Atrakcyjna oferta spędzania czasu dla osób starszych (liczne kluby seniorów)• Gmina pozyskała bardzo dużo środków finansowych z PROW (LGD) na małe obiekty w sołectwach (świetlice, remizy OSP itp.)	Sprawnie funkcjonujący Ośrodek Sportu i Rekreacji Gminy Nieporęt Aquapark Fala Kompleks boisk sportowych w Józefowie - „Moje Boisko – Orlik 2012” Funkcjonowanie tzw. dzikiej plaży - bardzo dobrze oceniane przez mieszkańców i turystów.	Zbyt mała liczba atrakcyjnych boisk sportowych oraz lokalnych stref rekreacji - nieodpowiednie zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży Niedostateczny poziom aktywizacji „zasobów społecznych” gminy Niedostateczny zakres usług gminnego ośrodka kultury w Nieporęcie - obecne działania, pomimo dużej aktywności, są rozproszone i nieskoordynowane	• Niedostateczne wsparcie materialne i organizacyjne inicjatyw mieszkańców w zakresie wypoczynku, rekreacji, inicjatyw kulturalnych, oświatowych, samopomocowych, sąsiedzkich, utrzymania ładu i bezpieczeństwa publicznego;• Niedostateczna oferta sportowa i kulturalna dla mieszkańców obszarów słabiej zurbanizowanych, położonych na peryferiach gminy.• Niewystarczająca infrastruktura sportowa wokół szkół gminnych.• Brak boiska pełnowymiarowego w gminie.

		(co powoduje, że jakość i dostępność oferty kulturalnej jest ograniczona)	

3. Infrastruktura techniczna

SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe
Transport i komunikacja wewnętrzna			
Niska intensywność ruchu drogowego na ciągach ulic z dominacją zabudowy jedno- i dwurodzinnej;	Ogólnie dobrze rozwinięta sieć dróg/ulic gminnych	Istotne braki w sieci dróg/ulic gminnych i obiektów drogowych, zwłaszcza w ciągach dojazdowych do Legionowa i Warszawy;	Braki w zakresie sieci ulic łączących rozwijające się części gminy;Brak kluczowych obiektów drogowych – zwłaszcza bezkolizyjnych przejazdów przez DK61, DW631
		Istotne braki i ogólnie zły stan ciągów pieszych w gminie	Budowa i remont chodników na większości ulic gminy;
		Braki w wewnętrznych i zewnętrznych pasażerskich powiązaniach komunikacyjnych środkami komunikacji zbiorowej	Niewystarczający standard usług komunikacji zbiorowej (drogowej i szynowej): częstotliwość kursowania, bezpieczeństwo podróżowania, czas podróży;
		Dominacja małointensywnej zabudowy mieszkaniowej w gminie	Konieczność utrzymywania rozległej sieci ulic gminnych o małej intensywności ruchu;
		Niedostateczny poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego w gminie, zwłaszcza w ciągach dróg dojazdowych do DK61, DW631	Braki w zakresie urządzeń organizacji i zabezpieczenia ruchu drogowego (sygnalizacja świetlna, bezpieczne przejścia dla pieszych, bariery i ekrany ochronne itp.);Nieekologiczne oświetlenie gminne - ponad 95% punktów świetlnych to lampy sodowe. Brak oświetlenia typu LED.
Zaopatrzenie w wodę			
Powszechność instalacji wodociągowej w mieszkaniachDobry stan techniczny większości sieci wodociągowej (ok. 80% długości sieci wybudowano w latach 1995-2014: BDRGUS)Brak połączenia z siecią wodociągową Warszawy co zapewnia niezależne i na niższym poziomie kształtowanie się cen za dostarczoną wodę.	Wysoki stopień upowszechnienia instalacji wodociągowej w mieszkaniach. Względnie wysoki poziom rozwoju sieci wodociągowej.	Sieć wodociągowa nie jest rozwinięta w sposób zapewniający efektywny obieg wody (brak tzw. spinek łączących pojedyncze odcinki sieci w różnych miejscowościach) Zbyt mała wydajność istniejących Stacji Uzdatniania Wody (konieczność budowy 3 stacji poboru wody w gminie).	Możliwe trudności z zaopatrywaniem w wodę potencjalnych dużych odbiorców.

Kanalizacja			
Pomimo pozytywnych zmian w latach 2007-2014 wciąż zbyt niski poziom skanalizowania i zwodociagowania gminyPotencjalnie dobry dostęp do sieci kanalizacyjnej dużych dostawców ścieków;Wyprzedzający względem sieci kanalizacyjnej rozwój sieci wodociągowej.		Lokalne braki w dostępie do sieci kanalizacyjnej Duży problem wynikający z braku przyłączy kanalizacyjnych - w skali gminy wiele budynków zlokalizowanych wzdłuż kolektorów nie zostało podłączone do sieci (obniża to efektywność funkcjonowania systemu wod-kan), w wielu sołectwach nawet 50% budynków nie jest podłączone do sieci Duże rozdrobnienie sieci osadniczej powodujące, że koszty skanalizowania wszystkich sołectw są bardzo wysokie.	Opóźnienia rozwoju sieci kanalizacyjnej względem instalacji wodociągowychOgólnie liczna grupa mieszkań i ludności bez dostępu do sieci kanalizacyjnej – zagrożenia dla środowiska;Zagrożenia zanieczyszczeniem gruntu i wód gruntowych, dyskomfort aerosanitarny, obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej terenu dla celów mieszkaniowych i produkcyjno-usługowych;Zwiększone koszty usług komunalnych.Wciąż zbyt niski poziom skanalizowania gminy.
Oczyszczanie ścieków			
Względnie wysoki poziom obsługi ludności przez oczyszczalnię ścieków	Dostępność oczyszczalni ścieków;	Niedobory w rozmiarach oczyszczania ścieków	Duża grupa mieszkań i ludności odprowadzająca ścieki nieoczyszczane: 2014r.-BDRGUS);
Zaopatrzenie w gaz			
Niewielki poziom „niskiej emisji” gazów i pyłów z instalacji grzewczych poza sezonem grzewczym (większość ludności w mieszkaniach z instalacją gazową, w tym z dostępem do gazu sieciowego)	Bardzo wysoki stopień dostępności instalacji gazowych w mieszkaniach, w tym bardzo dobrze rozwinięta sieć gazowa		
Stałe odpady komunalne			
Odpady stałe zbierane w monitorowanym systemie gminnym, wywożone do instalacji poza terenem gminy;Na terenie gminy funkcjonuje PSZOK;Selektywna zbiórka odpadów na wysokim poziomie (ok. 92 % mieszkańców segreguje odpady);Bliskość instalacji przetwarzających odpady zlokalizowanych w WarszawieKorzystne perspektywy utylizacji odpadów stałych w związku z podjętymi	Rozwiązany problem zbierania i odbierania odpadów stałych;Brak instalacji do przetwarzania odpadów.		Niewystarczająca liczba PSZOK na terenie gminyZbyt mała edukacja ekologiczna w zakresie; prawidłowej segregacji odpadów.

inwestycjami w tym zakresie w ościennych gminach. • Duży odsetek osób segregujących odpady - 92 %.			
Elektroenergetyka			
		Konieczność modernizacji części urządzeń i sieci przesyłowej; Duże trudności w dostępie do sieci elektroenergetycznej Liczne przerwy w dostawach energii elektrycznej Linie energetyczne o napięciu 15 kV są praktycznie w całości liniami napowietrznymi przez co narażone są na dużą awaryjność. Ponadto, duża ilość przyłączy przyczynia się także do zwiększonej awaryjności sieci. Pogarsza się standard dostarczanej mocy (wzrost spadków napięć i awarii).	• Niedostosowanie urządzeń i sieci elektroenergetycznej do intensyfikacji wykorzystania przestrzeni gminy – w tym konieczność likwidacji napowietrznych linii elektroenergetycznych;• Brak odpowiedniego zabezpieczenia gminy w sieć przesyłową 110 KV• Linie są maksymalnie wykorzystane, stąd też Zakład Energetyczny odmawia przyłączenia nowych odbiorców o mocy zapotrzebowanej powyżej 500 kW. Jest to często przyczyną rezygnacji nowych z lokalizowania swojej działalności na terenie Gminy, co skutkuje spadkiem tempa rozwoju gospodarki lokalnej.
Telekomunikacja			
Wysokie pokrycie obszaru gminy siecią telefonii przewodowej i bezprzewodowej – obszar aglomeracji warszawskiej	Stosunkowo dobrze zaspokojone potrzeby w zakresie telefonii przewodowej, oraz bezprzewodowej starej i nowej generacji Gmina bierze udział w projekcie "Internet dla Mazowsza" pod patronatem Marszałka Województwa	Slaba infrastruktura teleinformatyczna (brak równomiernego dostępu do usług, problem z odbiorem radiowym, problem z siecią telefonii komórkowej, Brak sieci światłowodowej w gminie	

4. Infrastruktura społeczna i sytuacja mieszkaniowa

SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe
Oświata i wychowanie			
• Oddane do użytku nowe obiekty oświaty i wychowania – kontekst współczesnych standardów i oczekiwań;	Zaawansowany proces modernizacji bazy materialnej systemu oświaty i wychowania;	Konieczne remonty i modernizacje części istniejącej bazy materialnej oświaty i wychowania;	• Konieczność kontynuowania programu remontów i modernizacji istniejących obiektów - dostosowanie standardu świadczonych usług edukacyjno-

			wychowawczych do wymogów współczesności • Niedoskonałości systemu oświatowego: wysokie dopłaty z budżetu gminy, zbyt mało zajęć dodatkowych dla dzieci uzdolnionych,• nierównomierna liczba dzieci w miejscowościach, brak liceum/szkół ponadgimnazjalnych, niewystarczająca liczba miejsc przedszkolnych,
• Podnoszenie poziomu kwalifikacji kadr oświaty i wychowania w kontekście dostępności wiodących ośrodków naukowych Stolicy	Wysokokwalifikowana kadra systemu oświaty i wychowania	Konieczna rozbudowa istniejącej bazy materialnej oświaty i wychowania w kontekście dużego napływu migracyjnego oraz przyrostu naturalnego;	• Konieczność podjęcia nowych inwestycji w zakresie bazy szkolnej i przedszkolnej;
Ochrona zdrowia, pomoc społeczna			
• Bezpośrednie sąsiedztwo (Warszawa) wyspecjalizowanych placówek służby zdrowia świadczących usługi w pełnym zakresie;• Dostępność lokalnych podstawowych refundowanych usług medycznych oraz bogata oferta podstawowych usług o charakterze komercyjnym.	Dostępność usług medycznych w ramach istniejącej lokalnej podstawowej bazy materialnej i kadrowej oraz usług specjalistycznych w Stolicy Dobra współpraca GOPS z Ośrodkami Zdrowia, Kościołami, Policją i szkołami. Na terenie Gminy funkcjonują dwa ośrodki zdrowia - wszystkie w Nieporęcie.	Brak specjalistycznych usług zdrowotnych Dość trudne warunki lokalowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.	• Brak stabilności i względnie niski standard refundowanych usług medycznych;
Kultura, sport, wypoczynek			
• Aktywna działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Nieporęcie (wraz z filiami w Zegrzu Południowym i Kątach Węgierskich)	Istniejące podstawy bazy materialnej oraz kadry; Sprawnie funkcjonujący ośrodek kultury w Nieporęcie wraz z filiami w: □ Filia Gminnego Ośrodka Kultury w	Niedostatki bazy materialnej w kontekście rozwoju działalności kulturalnej oraz sportowo-rekreacyjnej; Brak gminnego centrum sportu -	• Niedostateczna baza dla rozwoju kultury oraz działalności sportowo-rekreacyjnej o nowej skali dostępności i oddziaływania;• Zasadnicze braki w zakresie małych obiektów służących wypoczynkowi i rekreacji zwłaszcza dzieci i

	Kątach Węgerskich ☐ Filia Gminnego Ośrodka Kultury w Stanisławowie Drugim ☐ Filia Gminnego Ośrodka Kultury w Beniaminowie ☐ Filia Gminnego Ośrodka Kultury w Zegrzu Południowym ☐ Filia Gminnego Ośrodka Kultury w Wólce Radzywińskiej Sprawnie funkcjonujący Ośrodek Sportu i Rekreacji Gminy Nieporęt Aquapark Fala	obecne działania, pomimo dużej aktywności, są rozproszone i nieskoordynowane (co powoduje, że jakość i dostępność oferty sportowej jest ograniczona)	młodzieży (mini-boiska, place zabaw, ścieżki rowerowe itp). Zbyt mała liczba atrakcyjnych boisk sportowych oraz lokalnych stref rekreacji - odpowiednie zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży
Sytuacja mieszkaniowa			
Względnie korzystna struktura zabudowy – dominacja budynków niskich i małychWzględnie korzystna struktura własności budynków i mieszkańKorzystna struktura wieku zasobów,Ogólnie korzystna struktura jakości zasobów:Bardzo dobry ogólny stopień wyposażenia mieszkań w instalacje	Ogólnie dobry stan zasobów mieszkaniowych	Mała intensywność zabudowy, enklawy starej zabudowy substandardowej i braki sieciach: wodociągowej, c.o. a miejscowo i w sieci kanalizacyjnej; Enklawy substandardowych warunków mieszkaniowych, zjawiska polaryzacji warunków mieszkaniowych ludności	Konieczność podjęcia inwestycji w zakresie likwidacji komunalnych substandardów mieszkaniowych;Brak mieszkań socjalnych - konieczne są inwestycje na rzecz rozwiązywania problemów mieszkaniowych najsłabszych ekonomicznie grup mieszkańców;
Turystyka			
Korzystne dla rozwoju turystyki weekendowej, pobytów agroturystycznych, rekreacji ruchowej (biegi, piesze wycieczki, jazda na rowerze, jazda konna) walory środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.Dobrze rozbudowana baza hotelowo-motelowaDość dobrze rozwinięty system ścieżek rowerowych o charakterze turystycznym	Unikalne walory turystyczne związane z Jeziorem Zegrzyńskim i jego otoczeniem Bardzo wysoka lesistość gminy (41,8%)	Brak gospodarstw agroturystycznych (w gminie funkcjonują tylko dwa gospodarstwa agroturystyczne).	Brak infrastruktury turystycznej niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania turystyki pieszej i rowerowej - miejsca do odpoczynku, wiaty, sanitariaty, miejsca do bezpiecznego rozpalenia ogniska, kosze na śmieci).Chaos przestrzenny wokół J. ZegrzyńskiegoBrak dobrej jakości infrastruktury drogowej wokół J. Zegrzyńskiego – np. w Rynii.Problem nasilającej się turystyki sportów motorowych na J. Zegrzyńskim – co odstrasza wielu potencjalnych turystów i wpływa negatywnie na ekosystem zbiornika.

5. Potencjał gospodarczy rynek pracy

Potencjał gospodarczy			
SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe

Względnie duża liczba atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, Wysoki udział przedsiębiorstw wykorzystujących innowacje oraz prowadzących działalność w branżach proekspansyjnych i w ramach tzw. inteligentnych specjalizacji Mazowsza	Względnie wysoki poziom nasycenia podmiotami gospodarczymi; W odniesieniu do liczby mieszkańców wyższy poziom nasycenia podmiotami gospodarczymi niż w innych tego typu ośrodkach z obszaru aglomeracji; Wyodrębniona strefa „przemysłowa” gminy w Stanisławowie Pierwszym – jest tu kilka dużych zakładów przemysłowych.	Brak odpowiedniego wykorzystania potencjału badawczo-rozwojowego firm produkcyjno-usługowych zlokalizowanych na terenie gminy Brak systemu wsparcia działalności innowacyjnej w gminie	• Duży udział ludności nowo przybyłej pracującej poza gminą – szczególnie tych z nowych osiedli mieszkaniowych;• ogólnie duży udział osób dojeżdżających do pracy poza teren gminy;
• Dominacja podmiotów działających w sferze usług rynkowych w tym w handlu i naprawach, przy istotnym udziale firm ze sfery otoczenia biznesu a także działalności przemysłowej i budowlanej• Południowa część gminy jest usługowym zapleczem stolicy (warsztaty samochodowe, usługi budowlane, usługi specjalistyczne).	Względnie zróżnicowany branżowo profil bazy ekonomicznej gminy Duży udział firm z branży hotelarskiej i gastronomicznej w kształtowaniu potencjału gospodarczego gminy	W swoim zróżnicowaniu dość monofunkcyjny profil gospodarczy gminy (dominują średnie i duże podmioty świadczące usługi dla rynku warszawskiego i na eksport)	• Wynikający ze specyfiki branżowej oraz wielkości firm wciąż zbyt niski udział podmiotów ze sfery B+R i niski poziom innowacyjności firm;• Brak specjalizacji o randze regionalnej, lokalnych więzi kooperacyjnych i wzajemnego wsparcia lokalnych firm („klastry”, „grona” „lokalne systemy produkcyjne” itp.)
		Niepełne wykorzystanie walorów położenia geograficznego, w tym sąsiedztwa Warszawy	• Mimo lokalizacji wielu nowych inwestycji z branży hotelarskiej wokół J. Zegrzyńskiego wciąż zbyt słaba baza konferencyjno-hotelowa oraz rekreacyjno-wypoczynkowa do obsługi popytu na tego typu usługi generowanego zwłaszcza w Warszawie (predyspozycje kosztów, odległości, dostępności komunikacyjnej, środowiskowe-lasy);
• Dominacja małych podmiotów gospodarczych 83% ogółu stanowią zakłady osób fizycznych: 2014r. BDLGUS)• Względnie korzystny poziom wskaźnika zatrudnienia i aktywności zawodowej (54% i 63%);	Względnie wysoki poziom aktywności ekonomicznej ludności, w tym przedsiębiorczości indywidualnej	Zdecydowana przewaga ludności utrzymującej się z pracy najemnej (ok. 75%)	• Warunki glebowe są mało korzystne dla produkcji rolnej - na terenie Gminy występują gleby słabej jakości, głównie V i VI klasy bonitacyjnej. Tylko fragmentarycznie występują gleby klasy IIIa i IIIb.• Większość funkcjonujących na terenie Gminy gospodarstw rolnych, to gospodarstwa małe do 5 ha.
Rynek pracy			
SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe
• Gwałtowny spadek liczby bezrobotnych w okresie 2006-2014;• Wzrost popytu na pracę;• Podaż miejsc pracy dla osób z wykształceniem zawodowym i technicznym;	Zanikający problem bezrobocia. Wysoki potencjał w tworzeniu nowych miejsc pracy w dynamicznie rozwijającej się branży hotelarsko-gastronomicznej.	Duży obszar niepewności w zakresie obserwowanego spadku stopy bezrobocia	• Niepewność co do przyczyn spadku bezrobocia i trwałości tego procesu (wyjazdy zarobkowe zagranicę, trwałe wzrosty gospodarcze, krótkotrwały efekt wzrostu jako kompensacja wejścia w struktury UE);• Konieczność modernizacji i restrukturyzacji

			(innowacyjność i konkurencyjność) lokalnej bazy gospodarczej dla zachowania trwałego rozwoju;
		Enklawy bezrobocia utrwalonego z elementami dziedziczenia ról społecznych;	Konieczność stałej modernizacji systemu oświaty i wychowania oraz szkoleń zawodowych w celu rozwoju zasobów ludzkich (restrukturyzacja i podnoszenie poziomu kwalifikacji) Konieczność adresowanych działań w celu likwidacji skutków długotrwałego bezrobocia;

6. Zarządzanie i finanse

Zarządzanie i finanse			
SILNE STRONY		SŁABE STRONY	
Zagadnienia szczegółowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia podstawowe	Zagadnienia szczegółowe
Szybko rosnący potencjał finansowy gminy (wzrost względnych i bezwzględnych rozmiarów dochodów i wydatków budżetowych); Wzrost udziału dochodów ze źródeł zewnętrznych, w tym środków polityki strukturalnej UE;	Korzystna sytuacja finansowa budżetu gminy - ogólnie stabilny poziom dochodów ogółem (rosnący rok do roku, stabilna relacja przyrostu dochodów względem przyrostu wydatków bieżących, rosnący udział wydatków inwestycyjnych) Porównawczo wyższy poziom dochodów i wydatków per capita niż w innych gminach metropolii warszawskiej; Względnie dobra baza podatkowa CIT wynikająca z lokalizacji wielu podmiotów branży turystycznej w sąsiedztwie J. Zegrzyńskiego.	Sytuacja finansowa budżetu gminy nieadekwatna do potencjalnych możliwości rozwoju - co spowodowane jest m.in. poprzez utratę potencjalnych dochodów z tytułu podatków PIT i CIT (osoby niezameldowane, nie rozliczające się w gminie, firmy posiadające siedziby/centralne poza gminą, a w niej działające itp.). Ponadto duży sezonowy ruch turystyczny nie w pełni przekłada się na odpowiedni wzrost potencjału dochodowego gminy, co spowodowane jest niepełnym zagospodarowaniem turystycznym (tj. hotelowo-gastronomicznym) obszaru wokół J. Zegrzyńskiego).	
Dynamiczny, bezwzględnie i względnie, przyrost wydatków inwestycyjnych; Aktywna polityka kredytowa gminy –	Aktywność inwestycyjna gminy - wartość wydatków inwestycyjnych gminy systematycznie rośnie rdr.		Rozwinięte dojazdy mieszkańców gminy do pracy w Warszawie i aglomeracji - dzięki temu wyższe niż w średnio na Mazowszu dochody mieszkańców;

wzrost udziału inwestycji finansowanych kredytami długoterminowymi;			• Duży udział wśród faktycznych mieszkańców gminy osób niezameldowanych;

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG oraz BDL GUS.

5. Wizja rozwoju (cel generalny)

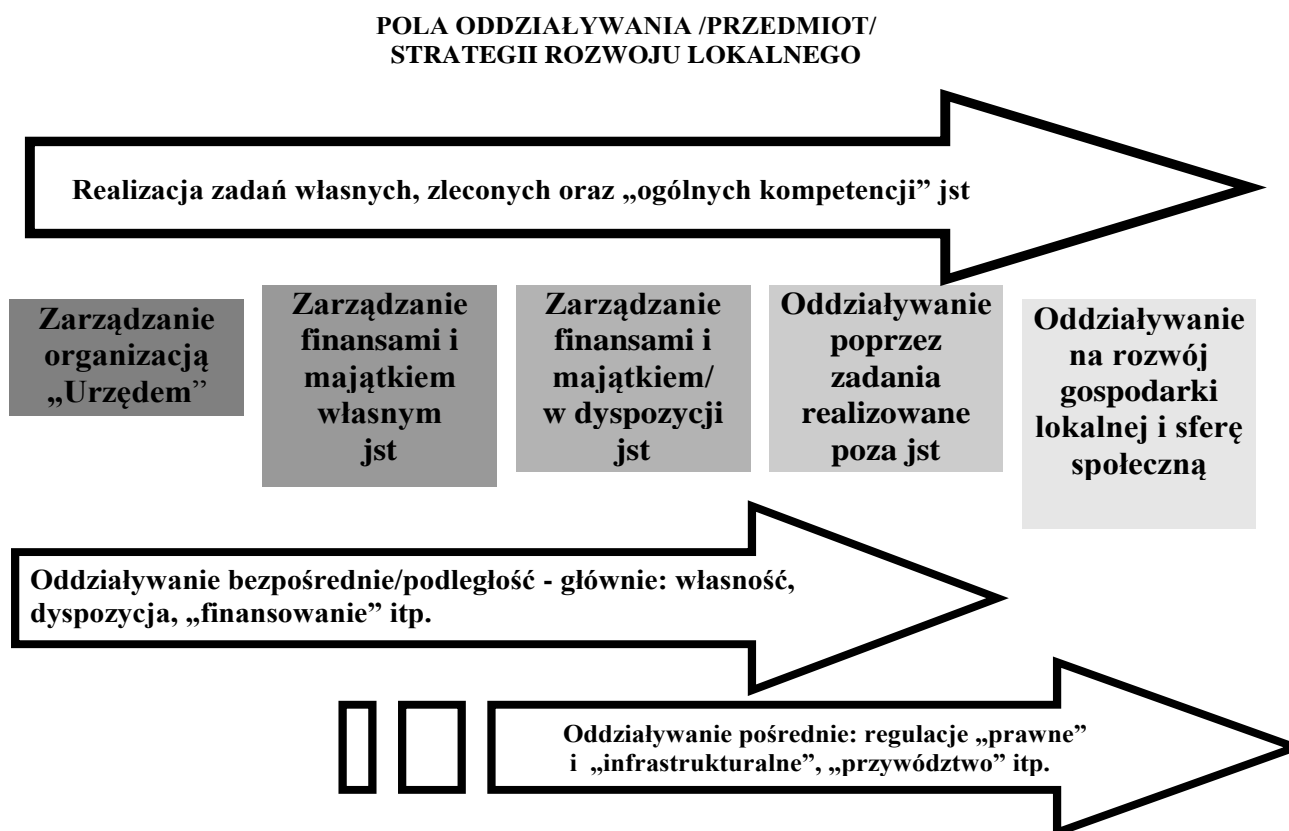
Zarządzanie strategiczne polega na podejmowaniu decyzji w sprawie przyszłych kierunków działania oraz na implementacji tych decyzji. W zarządzaniu strategicznym można wyróżnić dwie główne fazy: planowania strategicznego oraz implementacji strategii.

Planowanie strategiczne obejmuje następujące etapy:

- Definiowanie filozofii (wizji) i misji organizacji;
- Ustalanie długo- i krótkoterminowych celów, odpowiednio do przyjętej misji;
- Wybór strategii, na podstawie określonych kryteriów efektywności, stosownie do założonych celów organizacji.

Z kolei implementacja strategii obejmuje:

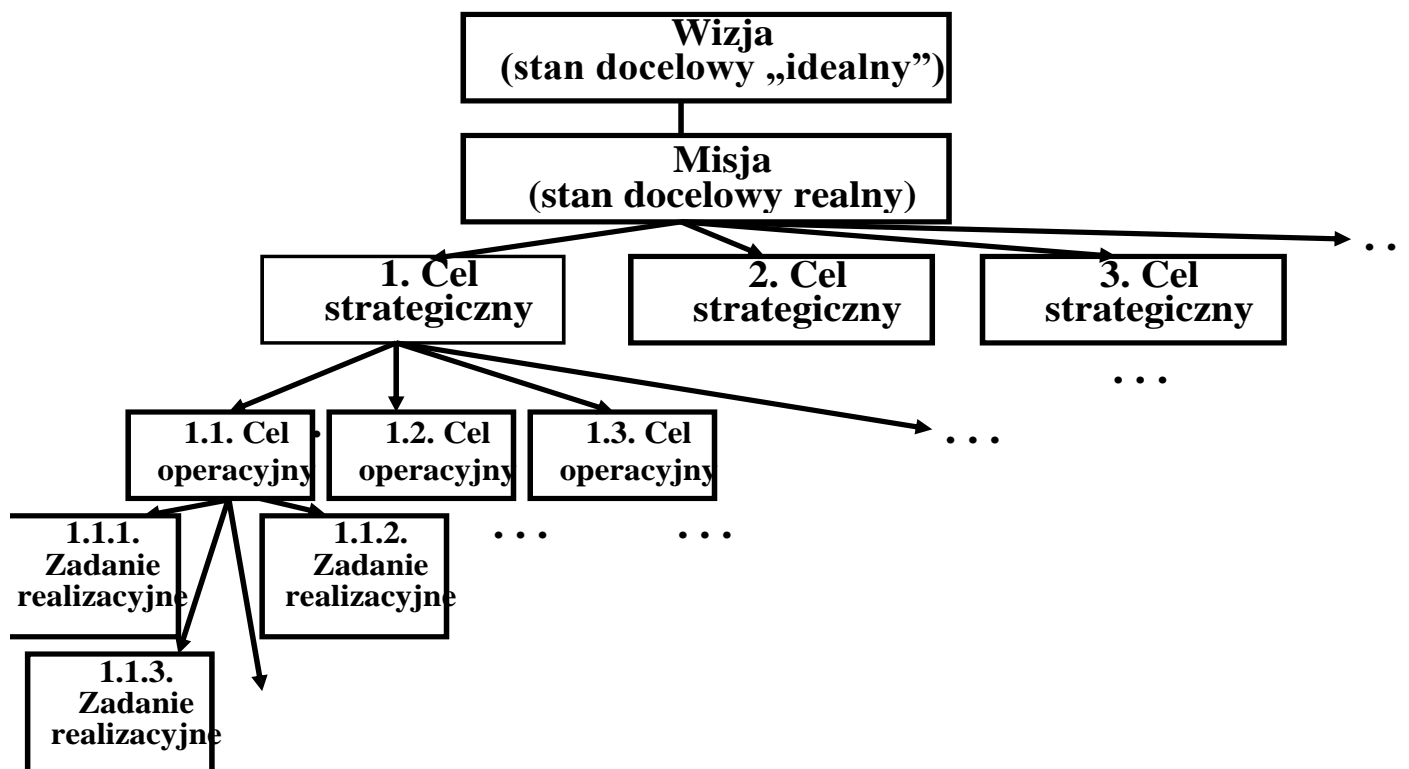
- Utrzymanie lub wprowadzenie niezbędnych funkcji/działań organizacji, aby przyjęta strategia została skutecznie zrealizowana
- Monitoring efektywności wdrażania poszczególnych etapów strategii.

Poniżej zaprezentowany został ramowy układ logiczny strategii rozwoju Gminy Nieporęt, uwzględniający hierarchię poszczególnych celów i wizji.

- Wizja rozwoju gminy;
- Misja rozwoju gminy;
- Główne cele strategiczne/priorytetowe/priorytety rozwoju;
- Częstkowe/szczegółowe/operacyjne cele rozwoju oraz zadania realizacyjne.

Źródło: Opracowanie własne

Docelowa wizja (stan docelowy idealny) rozwoju Gminy Nieporęt:

**„GMINA NIEPORĘT - IDEALNE MIEJSCE
DLA CIEBIE, TWOJEJ RODZINY I BIZNESU”**

Docelowa misja (*stan docelowy realny*) rozwoju Gminy Nieporęt do roku 2025:

GMINA RACJONALNIE SKOMUNIKOWANA Z OTOCZENIEM

GMINA BEZPIECZNA, SZCZYŁĄCA SIĘ WYSOKIEJ JAKOŚCI SYSTEMEM OŚWIATOWYM I OCHRONY ZDROWIA

GMINA DBAJĄCA O ŚRODOWISKO NATURALNE

GMINA REGIONALNYM OŚRODKIEM BADAWCZO-ROZWOJOWYM W ZAKRESIE SPORTÓW I RATOWNICTWA WODNEGO

GMINA OTWARTA NA INWESTORÓW

INSTYTUCJE PUBLICZNE PRZYJAZNE MIESZKAŃCOM I PRZEDSIĘBIORCOM

GMINA WYKORZYSTUJĄCA ROZWIĄZANIA INNOWACYJNE

GMINA ZACHOWUJĄCA DZIEDZICTWO KULTUROWE

W toku prac nad "Strategią" wytypowano 6 Strategicznych Kierunków Działań (SKD) do realizacji w perspektywie do 2025 r.:

- PRIORYTETOWY KIERUNEK 1: WZMOCNIENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I PRZESTRZENNO-GOSPODARCZEJ GMINY NIEPORĘT W RAMACH WARSZAWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO (WOF), W TYM GŁÓWNIE POPRAWA SKOMUNIKOWANIA GMINY Z WARSZAWĄ, LEGIONOWEM I RADZYMINEM.
- PRIORYTETOWY KIERUNEK 2: ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM GMINY WYSOKIEGO POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO, PEŁNEGO DOSTĘPU DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH ORAZ USŁUG OCHRONY ZDROWIA.
- PRIORYTETOWY KIERUNEK 3: PRZEJŚCIE NA GOSPODARKE NISKOEMISYJNĄ ORAZ DALSZA LIKWIDACJA WCIAŻ ISTNIEJĄCEJ LUKI INFRASTRUKTURALNEJ, W TYM GŁÓWNIE W ZAKRESIE WYPOSAŻENIA W SIĘĆ WODNO-KANALIZACYJNĄ I ŚWIATŁOWODOWĄ.
- PRIORYTETOWY KIERUNEK 4: SKUTECZNE WYKORZYSTANIE UNIKALNEGO W SKALI MAZOWSZA POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO I ŚRODOWISKOWEGO GMINY W OTOCZENIU JEZIORA ZEGRZYŃSKIEGO - UTWORZENIE REGIONALNEGO OŚRODKA BADAWCZO-ROZWOJOWEGO Z ZAKRESIE SPORTÓW I RATOWNICTWA WODNEGO POPRZEC BUDOWĘ CENTRUM KSZTAŁCENIA I BADAŃ ROZWOJOWYCH RATOWNICTWA WODNEGO W OBSZARZE KOMPLEKSU REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWEGO NIEPORĘT-PILAWA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ I SPORTOWO-REKREACYJNĄ.

-
- **PRIORYTETOWY KIERUNEK 5: SKUTECZNE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY, W TYM WZMOCNIENIE PROCESÓW INNOWACYJNYCH I WSPÓŁPRACY NA LINII SAMORZĄD-PRZEDSIĘBIORCY.**
 - **PRIORYTETOWY KIERUNEK 6: WSPARCIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY.**
-

- **PRIORYTETOWY KIERUNEK 1: WZMOCNIENIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I PRZESTRZENNO-GOSPODARCZEJ GMINY NIEPORĘT W RAMACH WARSZAWSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO (WOF), W TYM GŁÓWNIEM POPRAWA SKOMUNIKOWANIA GMINY Z WARSZAWĄ, LEGIONOWEM, I RADZYMINEM**

Krajowa Polityka Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020 stawia zupełnie nowe wyzwania w zakresie kształtowania polityki rozwoju poszczególnych regionów. Jedną z kluczowych zmian jest podejście funkcjonalne do obszarów metropolitalnych. Warszawski Obszar Funkcjonalny (WOF) jest największym w Polsce skupiskiem gmin wokół wielkiego miasta wojewódzkiego. Gmina Nieporęt będąc częścią WOF musi uwzględnić w swojej strategii szanse i wyzwania wynikające z bliskości Warszawy i jej otoczenia funkcjonalnego. W tym zakresie niezbędne jest prowadzenie działań służących dalszej integracji obszaru gminy w wymiarach:

- **komunikacyjnym** - rozwój różnorodnych form transportu w kierunku Legionowa i Warszawy, budowa połączenia kolejowego w kierunku Warszawy (Szybka Kolej Miejska SKM przechodząca przez teren gminy), budowa systemu komunikacyjnych dróg rowerowych doprowadzających ruch do najważniejszych węzłów przesiadkowych, budowa parkingów typu Park and Ride, wyznaczanie nowych linii autobusowych, współpraca z Zarządem Transportu Miejskiego w zakresie wspólnego biletu;
- **społecznym** - wykorzystanie ogromnego potencjału społecznego aglomeracji warszawskiej, w tym: współpraca z instytucjami miejskimi oraz z warszawskimi organizacjami społecznymi w obszarze kultury, sportu, rekreacji, korzystanie z

doświadczeń Warszawy i innych gmin, budowa wspólnej (komplementarnej) oferty sportowej i kulturalnej, wykorzystanie platform cyfrowych do wspólnego zarządzania usługami społecznymi (np. e-zdrowie, e-kultura, e-rekreacja).

- **gospodarczym** - budowa zintegrowanego systemu informacji gospodarczej (w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych ZIT), budowa systemu kojarzenia podmiotów gospodarczych w ramach całego WOF, skuteczne wykorzystanie przez gminne przedsiębiorstwa potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego Warszawy, wykorzystanie międzynarodowego potencjału aglomeracji z budowie gminnej oferty terenów inwestycyjnych, wykorzystanie bliskości portu lotniczego w Modlinie w kształtowaniu atrakcyjności inwestycyjnej gminy.
 - **turystycznym** - wykorzystanie potencjału środowiskowego gminy dla rozwoju turystyki weekendowej dla mieszkańców całej aglomeracji, zintegrowana promocja turystyczna gminy w ramach WOF (skuteczne dojście z ofertą turystyczną), promowanie gminy w ramach systemu informacji turystycznej Warszawy.
- **PRIORYTETOWY KIERUNEK 2: ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM GMINY WYSOKIEGO POCZUCIA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO, PEŁNEGO DOSTĘPU DO WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUG OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH ORAZ USŁUG OCHRONY ZDROWIA.**

Istotnym wyzwaniem stojącym przed gminą, zwłaszcza w kontekście rosnącej roli turystyki w gospodarce gminy, jest problem niskiego poziomu bezpieczeństwa publicznego w rejonie J. Zegrzyńskiego. W najbliższym czasie gmina oraz poszczególni zarządcy terenów prywatnych powinni nawiązać znacznie szerszą współpracę z Policją, która powinna bazować na przyjętym przez strony programie poprawy bezpieczeństwa rejonu J. Zegrzyńskiego. Ponadto ważnym kierunkiem działania powinna być instalacja systemu monitoringu wizyjnego, w tym głównie w rejonach największego ruchu turystycznego.

Dzięki działaniom samorządu gminnego wszystkie placówki oświatowe powinny być w pełni przystosowane do potrzeb uczniów. W najbliższych latach gmina powinna kontynuować prace modernizacyjne w placówkach oświatowych oraz prowadzić zakup i instalację wyposażenia cyfrowego i wyposażenia służącego wspomaganie procesu edukacyjnego, Każda z gminnych szkół powinna być również wyposażona w salę gimnastyczną. Szczególnie istotną kwestią jest kontynuacja i rozszerzenie działań ukierunkowanych na rozwój umiejętności dzieci, w tym również dzieci szczególnie uzdolnionych. Ponadto rozszerzeniu powinna ulec oferta zajęć pozalekcyjnych, która powinna zostać dostosowana do oczekiwań dzieci i młodzieży.

Dzięki programowym działaniom samorządu gminnego wszyscy mieszkańcy gminy powinni mieć zapewniony dostateczny dostęp do wysokiej jakości podstawowych usług opieki zdrowotnej oraz dostęp do najważniejszych usług specjalistycznych. W najbliższych latach gmina powinna wdrożyć odpowiednie działania ukierunkowane na zapewnienie dostępu do odpowiedniej liczby zakontraktowanych specjalistów w najważniejszych dziedzinach opieki zdrowotnej. Działania w zakresie ochrony zdrowia powinny również skupić się na wyposażeniu Centrum Medycznego Nieporęt w najnowocześniejsze e-usługi, dzięki którym pacjenci będą mogli korzystać z zasobów informatycznych jednostki za pomocą komputera i urządzeń przenośnych, zaś większość e-usług będzie wdrożona na poziomie transakcji (4 poziom).

- **PRIORYTETOWY KIERUNEK 3: PRZEJŚCIE NA GOSPODARKE NISKOEMISYJNĄ ORAZ DALSZĄ LIKWIDACJĄ WCIAŻ ISTNIEJĄCEJ LUKI INFRASTRUKTURALNEJ, W TYM GŁÓWNIEM W ZAKRESIE WYPOSAŻENIA W SIĘĆ WODNO-KANALIZACYJNĄ I ŚWIATŁOWODOWĄ.**

Nowy okres programowania UE 2014-2020 stwarza ogromne możliwości dla wsparcia działań zmierzających do redukcji emisji CO₂. W perspektywie do 2025 r. gmina powinna wyposażyć wszystkie obiekty publiczne w urządzenia wykorzystujące Odnawialne Źródła Energii oraz zakończyć proces ich termomodernizacji (w tym wymiany starych źródeł ciepła). Ponadto działania gminy powinny skupić się również na inwestycjach prośrodowiskowych w ramach budynków prywatnych (mieszkalnych i produkcyjno-usługowych). W celu skutecznego wykorzystania środków finansowych na ten cel należy:

- prowadzić wszechstronną politykę informacyjną o możliwościach i uwarunkowaniach pozyskania dotacji na ocieplenie budynków prywatnych i instalację urządzeń do wykorzystania OZE;
- uruchomić w Urzędzie Gminy stały punkt informacji o OZE i programach wsparcia;
- zorganizować w miarę potrzeb i możliwości jeden lub kilka wspólnych projektów polegających na instalacji urządzeń OZE w budynkach indywidualnych (gmina jako lider i organizator).

Najważniejsze kierunki wsparcia w wykorzystaniu OZE w Gminie Nieporęt do 2025 r.:

- **termomodernizacja budynków publicznych** wraz z wymianą przestarzałych systemów grzewczych)

- wymiana **oświetlenia gminnego** na energooszczędne
- rozwój **farm fotowoltaicznych** i produkcja energii elektrycznej na własny użytek (dotyczy istniejących i nowych obiektów oraz organizacji farm fotowoltaicznych)

Pomimo aktywnej polityki inwestycyjnej gminy w latach 2004-2015 poziom skanalizowania gminy wciąż odbiega od średniej w województwie mazowieckim. Problem ten stanowi uciążliwość nie tylko dla mieszkańców, lecz również dla obecnych i potencjalnych podmiotów gospodarczych. W perspektywie do 2025 gmina powinna być skanalizowana w 90%. Ponadto do 2025 roku gmina powinna rozwiązać większość problemów wynikających z istotnych braków systemu melioracji. Gmina powinna korzystać z wszelkich dostępnych środków pomocowych, w tym: Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020, środków w ramach instrumentów WFOŚiGW oraz w miarę możliwości (po spełnieniu kryterium koncentracji sieci) z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. W celu przyspieszenia rozbudowy systemu wod-kan gmina powinna również rozważyć model inwestycji w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego w ramach tzw. projektów hybrydowych, które mogą uzyskać dofinansowanie UE.

- **PRIORYTETOWY KIERUNEK 4: SKUTECZNE WYKORZYSTANIE UNIKALNEGO W SKALI MAZOWSZA POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO I ŚRODOWISKOWEGO GMINY W OTOCZENIU JEZIORA ZEGRZYŃSKIEGO - UTWORZENIE REGIONALNEGO OŚRODKA BADAWCZO-ROZWOJOWEGO Z ZAKRESIE SPORTÓW I RATOWNICTWA WODNEGO POPRZEZ BUDOWĘ CENTRUM KSZTAŁCENIA I BADAŃ ROZWOJOWYCH RATOWNICTWA WODNEGO W OBSZARZE KOMPLEKSU REKREACYJNO-WYPOCZYNKOWEGO NIEPORĘT-PILAWA WRAZ Z ZAGOSPODAROWANIEM TERENU W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ I SPORTOWO-REKREACYJNĄ.**

Potencjał turystyczno-rekreacyjny gminy związany z walorami Jeziora Zegrzyńskiego oraz kompleksów leśnych nie jest w pełni wykorzystany. Obecna oferta turystyczna w gminie jest rozproszona, działania są nieskoordynowane i prowadzone na ogół z inicjatywy prywatnej bez

udziału i koordynacji samorządu gminnego. W celu skuteczniejszego wykorzystania potencjału turystycznego gminy w perspektywie najbliższych 10 lat należy:

- stworzyć rozpoznawalną w ramach aglomeracji **markę turystyczną** Gminy Nieporęt w oparciu o walory J. Zegrzyńskiego;
- zbudować (ponadregionalne) **Centrum Kształcenia i Badań Rozwojowych Ratownictwa Wodnego w obszarze Kompleksu Rekreacyjno-Wypoczynkowego Nieporęt-Pilawa** wraz z zagospodarowaniem Portu Nieporęt w infrastrukturę techniczną i sportowo-rekreacyjną;
- stworzyć odpowiednie **infrastrukturalne warunki** dla rozwoju turystyki jednodniowej i weekendowej - w tym budowa systemu ścieżek rowerowych, atrakcyjne oznakowanie szlaków turystycznych, wsparcie dla budowy zaplecza hotelarskiego i gastronomicznego;
- stworzyć jednolity **system informacji turystycznej** gminy łatwo dostępny dla mieszkańców aglomeracji, turystów krajowych i zagranicznych;
- **promować ofertę** turystyczną gminy w ramach WOF, w tym na platformach cyfrowych i przy wykorzystaniu portali społecznościowych (np. Facebook, Twitter);
- nawiązać współpracę z **warszawskimi organizacjami turystycznymi** w celu włączenia oferty gminnej do warszawskiego systemu miejskiego (organizacja wycieczek turystycznych i historycznych po gminie, organizacja „gier miejskich”).

- **PRIORYTETOWY KIERUNEK 5: SKUTECZNE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY, W TYM WZMOCNIENIE PROCESÓW INNOWACYJNYCH I WSPÓŁPRACY NA LINII SAMORZĄD-PRZEDSIĘBIORCY.**

Nowa polityka UE do roku 2020 uruchamia szereg możliwości wsparcia badawczo-rozwojowego i innowacyjnego przedsiębiorstw z terenu gminy. W celu skutecznego wykorzystania środków finansowych UE gmina powinna:

- stworzyć **stałą platformę współpracy** z przedsiębiorcami - organizacja cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami, ocena i analiza ich potrzeb rozwojowych, budowa wspólnej strategii w zakresie pozyskania zewnętrznych środków finansowych;
- prowadzić **wszechstronną politykę informacyjną** dotyczącą możliwości pozyskania środków na badania, rozwój i innowacje - w tym organizacja okresowych spotkań informacyjnych/seminariów/szkoleń;
- aktywnie włączyć się w budowę **aglomeracyjnego systemu informacji gospodarczej** i inwestycyjnej w ramach ZIT WOF;

- propagować ideę wykorzystania **Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)** wśród gminnych przedsiębiorców - możliwość pozyskania znacznych środków finansowych z RPOWM 2014-2020 oraz WFOŚIGW.
- uruchomić i stymulować **współpracę na linii przedsiębiorcy gminni - środowiska naukowe** (przy wykorzystaniu potencjału badawczo-rozwojowego uczelni warszawskich).
- wsparcie dla tworzenia **Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB)** na terenie gminy.

▪ **PRIORYTETOWY KIERUNEK 6: WSPARCIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY.**

W ostatnich latach na terenie gminy osiedliło się wielu nowych mieszkańców, najczęściej nie związanych wcześniej z gminą i jej mieszkańcami. Warsztaty strategiczne przeprowadzone w maju 2015 r. wskazały, że jednym z głównych problemów społecznych gminy jest brak integracji mieszkańców. Skutkiem tego jest anonimowość społeczna, brak inicjatyw lokalnych, niemożność wspólnego rozwiązania prostych problemów w poszczególnych osiedlach i sołectwach. W wielu osiedlach tworzą się nawet swoiste "zamknięte enklawy" tworzone przez nowych mieszkańców pragnących zachować pełną anonimowość wśród lokalnej społeczności. W celu rozwiązania powyższego problemu postuluje się następujące działania ze strony urzędu gminy:

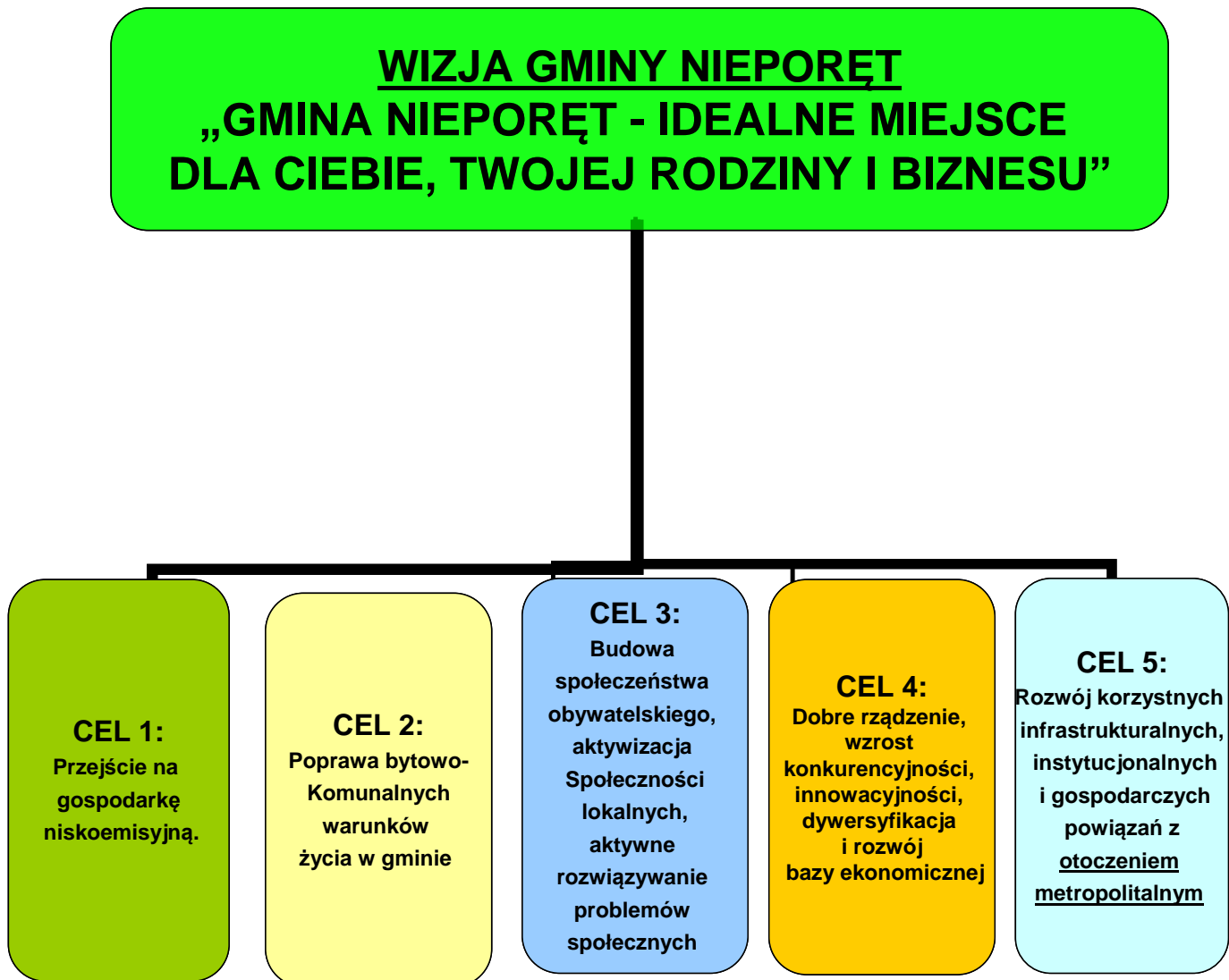
- wsparcie inicjatyw oddolnych mieszkańców - w tym udostępnianie miejsc do wspólnej integracji;
- tworzenie centrów społeczno-kulturalnych w ramach sołectw - miejsc spotkań mieszkańców i organizacji imprez plenerowych;
- wzmocnienie roli sołtysa w kształtowaniu aktywności społecznej mieszkańców;
- tworzenie świetlic wiejskich - jako miejsc do integracji i aktywności społecznej;
- wsparcie techniczne i finansowe małych - osiedlowych i sołeckich - imprez sportowych i kulturalnych;
- wykorzystanie funduszy UE, w tym PROW, na integrację mieszkańców;
- dalszy rozwój Lokalnej Grupy Działania - w tym głównie realizacja małych projektów inwestycyjnych i społecznych na potrzeby poszczególnych sołectw.

Powyższe **Priorytetowe Kierunki** działania powinny stanowić najważniejsze wyzwania dla gminy w perspektywie najbliższych 10 lat, do 2025 r. Działania z nich wynikające znalazły odzwierciedlenie w **celach strategicznych i operacyjnych** Strategii, które zostały zaprezentowane w kolejnym rozdziale.

6. Cele strategiczne i operacyjne (obszary priorytetowe strategii)

Na potrzeby realizacji „Strategii” opracowano 5 celów strategicznych i odpowiadające im cele operacyjne. Celom Operacyjnym przypisano szczegółowe Programy Operacyjne, w ramach których zaprogramowano konkretne zadania realizacyjne. Dla zachowania przejrzystości układu celów „Strategii” oddzielono układ logiczny celów strategicznych i operacyjnych od konkretnych zadań realizacyjnych. Poniżej przedstawiono ramowy schemat celów strategicznych w odniesieniu do wypracowanej wizji rozwoju Gminy Nieporęt:

Wykres 13: Wizja i cele strategiczne

CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY NIEPORĘT				
CEL1: Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	CEL 2: Poprawa bytowo-komunalnych <u>warunków życia</u> w gminie	CEL 3: Budowa <u>społeczeństwa obywatelskiego</u>, aktywizacja społeczności lokalnych, aktywne rozwiązywanie problemów społecznych	CEL 4: Dobre rządzenie, wzrost konkurencyjności, <u>innowacyjności</u>, dywersyfikacja i rozwój bazy ekonomicznej	CEL 5: Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z <u>otoczeniem metropolitalnym</u>
CELE OPERACYJNE				
Cel 1.1: Efektywne wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w obiektach publicznych i prywatnych, w tym produkcja energii w skojarzeniu.	Cel 2.1: Infrastruktura techniczna dopasowana do potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców	Cel 3.1 Aktywna postawa społeczna mieszkańców gminy	Cel 4.1: Gmina atrakcyjna dla inwestorów zewnętrznych	Cel 5.1 Radykalne usprawnienie komunikacji indywidualnej i publicznej w kierunku Warszawy
Cel 1.2: Wyposażenie wszystkich obiektów publicznych w gminie w urządzenia służące pozyskaniu OZE.	Cel 2.2: Dostępna i nowoczesna baza sportowo-rekreacyjna	Cel 3.2: Wykorzystanie i wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych	Cel 4.2: Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy	Cel 5.2. Integracja społeczna, gospodarcza i przestrzenna obszaru gminy w układzie aglomeracyjnym i w ramach Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF)
Cel 1.3: Kompleksowa termomodernizacja wszystkich obiektów publicznych w gminie.	Cel 2.3: Dobrze rozwinięta i nowoczesna baza dla rozwoju działalności kulturalnej	Cel 3.3: Trwałe ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego grup zagrożonych patologiami i bezrobociem	Cel 4.3: Sprawny i konkurencyjny sektor turystyczny gminy, baza infrastrukturalna turystyki przystosowana do potrzeb rynku	Cel 5.3. Tworzenie i wzmocnianie instytucjonalnych powiązań dotyczących rozwiązywania ponadlokalnych i lokalnych problemów funkcjonowania na obszarze metropolitalnym

Cel 1.4: Skuteczne pozyskiwanie środków na zakup i instalację urządzeń służących pozyskaniu OZE, w tym: kolektorów słonecznych, pomp ciepła, fotowoltaiki itp,	Cel 2.4: Dobrze wyposażona i odpowiadająca oczekiwaniom mieszkańców baza systemu oświaty i wychowania oraz pomocy społecznej	Cel 3.4: Dzieci i młodzież aktywna ruchowo i społecznie	Cel 4.4: Gminny rynek pracy dostosowany do potrzeb lokalnej i regionalnej gospodarki	Cel 5.4 Zintegrowana w układzie metropolitalnym promocja gminy w bezpośrednim i dalszym otoczeniu (region, kraj)
Cel 1.5: Skuteczne wdrożenie i realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy	Cel 2.5: Środowisko naturalne zabezpieczone dla potrzeb przyszłych pokoleń	Cel 3.5: Wysoka jakość oświaty w gminie	Cel 4.5: Wysoka konkurencyjność i innowacyjność gminnych MSP	
Cel 1.6: promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców, zmiana świadomości ekologicznej mieszkańców,	Cel 2.6: Bezpieczna gmina	Cel 3.6 Rozwój kapitału ludzkiego mieszkańców	Cel 4.6: Dobre rządzenie gminą	
Cel 1.7: Ścisła współpraca gminami sąsiednimi (wokół J. Zegrzyńskiego) w zakresie działań promocyjnych i szkoleniowych dotyczących edukacji ekologicznej i promocji OZE.	Cel 2.7: Uregulowana i odpowiadająca potrzeb mieszkańców sytuacja mieszkaniowa	Cel 3.7 Osoby starsze aktywne i przydatne społeczeństwu gminy	Cel 4.7 Gmina aktywnie korzystająca ze środków Unii Europejskiej	

Cel 1.8: Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne (np. typu LED).	Cel 2.8: Informatyzacja gminy			
Cel 1.9: Uruchomienie w Urzędzie Gminy stałego biura/punktu informacyjnego dla mieszkańców i przedsiębiorców dotyczącego OZE, polityki ekologicznej i możliwości pozyskania środków na inwestycje prośrodowiskowe.	Cel 2.9: Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna w gminie			

Źródło: Opracowanie własne

WSKAŹNIKI WERYFIKACJI CELÓW STRATEGII				
CEL1: Przejście na gospodarkę niskoemisyjną	CEL 2: Poprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie	CEL 3: Budowa społeczeństwa obywatelskiego, aktywizacja społeczności lokalnych, aktywne rozwiązywanie problemów społecznych	CEL 4: Dobre rządzenie, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja i rozwój bazy ekonomicznej	CEL 5: Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z <u>otoczeniem metropolitalnym</u>
CELE OPERACYJNE				

- Cel 1.1: - moc zainstalowana energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w obiektach publicznych (KW/rok)- moc zainstalowana energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w obiektach prywatnych (KW/rok)- Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku instalacji urządzeń służących pozyskaniu OZE (GJ/rok)- liczba obiektów publicznych korzystających z OZE (szt/rok)- liczba obiektów prywatnych korzystających z OZE (szt/rok)- wartość środków pozabudżetowych pozyskanych na OZE (pln/rok)	- Cel 2.1: - % skanalizowania gminy (%)- % zwodociągowania gminy (%)- ilość ścieków odprowadzanych w dam3- długość czynnej sieci elektroenergetycznej, gazowej i telefonicznej w gminie (km)- liczba użytkowników sieci telefonii komórkowej- liczba energooszczędnych punktów świetlnych (szt/rok)- liczba wypadków drogowych z udziałem pieszych- % awaryjności sieci elektroenergetycznej- długość zmodernizowanych i wybudowanych dróg gminnych (km/rok)- udział dróg o nawierzchni twardej (twardej ulepszonej) w długości dróg ogółem- nakłady na utrzymanie dróg (zł/rok)- liczba nowych miejsc parkingowych (szt/rok)- długość nowych ścieżek rowerowych (km)- długość zmodernizowanych chodników (km/rok)	- Cel 3.1: - liczba mieszkańców uczestniczących w projektach integracji społecznej (os/rok)- liczba nowych projektów z zakresu aktywizacji społecznej mieszkańców (szt/rok)- liczba mieszkańców uczestniczących w cyklicznych projektach/wydarzeniach związanych z integracją społeczną (os./rok)- liczba organizacji pozarządowych włączonych w procesy integracji społecznej (szt/rok)- liczba dzieci/młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, zabaw itp.	- Cel 4.1: - liczba nowych inwestorów lokujących kapitał w gminie (szt/rok)- powierzchnia terenów inwestycyjnych (m2)- powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych (m2)- wartość zainwestowanego kapitału (zł/rok)- przyrost wpływów z tytułu podatków od osób prawnych i opłat lokalnych (środki transportowe itp.) (zł/rok)	- Cel 5.1 średni czas dojazdu w minutach do centrum Warszawy, - długość wybudowanych dróg rowerowych o charakterze komunikacyjnych (km/rok)- długość wybudowanych dróg rowerowych o charakterze turystycznym (km/rok)- liczba zdarzeń drogowych i wypadków na drogach dojazdowych w kierunku Warszawy (szt/rok)
Cel 1.2: - Liczba obiektów publicznych objętych inwestycjami OZE- moc zainstalowana energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w obiektach	- Cel 2.2: - powierzchnia nowych obiektów sportu i rekreacji (m2/rok)- liczba uczniów przypadająca na 1 salę gimnastyczną w roku- liczba dzieci i młodzieży	- Cel 3.2: - liczba inicjatyw społecznych zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców (szt/rok)- liczba nowych organizacji	- Cel 4.2: - stopa bezrobocia- udział zatrudnionych w sektorze przemysłowym w liczbie zatrudnionych ogółem- udział zatrudnionych w sektorze	- Cel 5.2. - liczba wspólnych projektów społecznych i gospodarczych realizowanych w ramach instrumentu ZIT WOF (szt/rok)- liczba wspólnych projektów

publicznych (KW/rok) – moc zainstalowana energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w obiektach prywatnych (KW/rok)	korzystająca z obiektów gminnej infrastruktury sportowej	pozarządowych (szt/rok) – liczba projektów społecznych realizowanych przez organizacje pozarządowe (szt/rok)– liczba uczestników projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe (os/rok)– liczba dobrych praktyk oraz przygotowanych kampanii informacyjnych w zakresie współpracy Urzędu Gminy i jednostek podległych z partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi (szt/rok) wyniki raportów monitoringowych i ewaluacyjnych dotyczące współpracy Urzędem Gminy i instytucji dialogu społecznego i obywatelskiego	usług rynkowych w liczbie zatrudnionych ogółem – udział zatrudnionych w sektorze usług nierynkowych w liczbie zatrudnionych ogółem– wpływy z podatku CIT w przeliczeniu na mieszkańca	społecznych i gospodarczych realizowanych w partnerstwie z gminami aglomeracji (poza ZIT WOF) (szt/rok) – liczba beneficjentów ostatecznych z terenu gminy uczestniczących w projektach ZIT WOF– liczba umów partnerskich zawartych pomiędzy gminą i instytucjami/organizacjami z terenu gminy zawarta z podmiotami publicznymi i prywatnymi z terenu WOF (szt/rok)– liczba platform cyfrowych utworzonych w celu integracji gminnej oferty usług publicznych z ofertą gmin WOF 9szt/rok)– liczba przedsiębiorców gminnych objętych wsparciem w ramach instrumentu CIG WOF (szt/rok)
Cel 1.3: – Liczba obiektów publicznych objętych inwestycjami– Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku instalacji urządzeń służących pozyskaniu OZE (GJ/rok)	– Cel 2.3: – powierzchnia zmodernizowanych obiektów kultury (m2/rok)– liczba nowych imprez i projektów kulturalnych w gminie (szt/rok)– księgozbiór bibliotek na 1000 ludności– wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	– Cel 3.3: – liczba osób wymagających szczególnego wsparcia: młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym, osób przebywających w zakładach poprawczych, członków społeczności romskiej w gminie oraz osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy i objętych wsparciem zawodowym (os/rok)– liczba osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które zakładają działalność gospodarczą (os/rok)– liczba miejsc pracy stworzonych	– Cel 4.3: – liczba nowych obiektów na użytek turysty (szt)– -długość zagospodarowanych tras turystycznych (km/rok)– liczba nowych ofert dotyczących turystyki w gminie (szt/rok)– liczba dostępnych miejsc noclegowych (szt/rok)– liczba nowych materiałów promocyjnych na temat gminy (szt)– liczba miejsc noclegowych w agroturystyce (szt/rok)– liczba nowych miejsc pracy w agroturystyce (szt/rok)	– Cel 5.3. – liczba spotkań, wydarzeń, konferencji, komitetów konsultacyjnych i sterujących, w których biorą udział przedstawiciele gminy (szt/rok)– liczba wydarzeń/spotkań zainicjowana przez władze gminy i mających na celu integrację obszaru aglomeracji (szt/rok)

Cel 1.4: - wartość środków pozyskanych na inwestycje OZE	Cel 2.4: - liczba uczniów przypadających na 1 oddział szkolny - liczba dzieci i młodzieży korzystająca z nowoutworzonych ogólnodostępnych świetlic (os./rok) - powierzchnia zaadaptowanych budynków/pomieszczeń na cele wychowawcze, świetlicowe - liczba uczniów przypadająca na 1 komputer w szkołach gminnych (os/komputer) - liczba osób korzystająca z dziennego domu opieki liczba osób korzystająca z różnych form wsparcia GOPS	przez pracodawców dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (szt/rok) - liczba osób zagrożonych wykluczeniem objętych systemem staży i wolontariatu (os/rok) - liczba osób bezrobotnych (os/rok) - liczba wdrożonych instrumentów ukierunkowanych na wczesną identyfikację indywidualnych potrzeb osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz planowanie rozwoju zawodowego (szt/rok) - liczba utworzonych i wspartych podmiotów aktywizujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym Cel 3.4: - liczba dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych (os/rok) - liczba projektów „miękkich” realizowanych dla dzieci i młodzieży, w tym współfinansowanych z UE (szt/rok)	- liczba imprez i wydarzeń kulturalnych związanych z dziedzictwem, historią i tradycjami gminy (szt) Cel 4.4: - liczba zatrudnionych absolwentów kierunków technicznych (os./rok) - stopa bezrobocia - udział zatrudnionych w sektorze przemysłowym w liczbie zatrudnionych ogółem - udział zatrudnionych w sektorze usług rynkowych w liczbie zatrudnionych ogółem - udział zatrudnionych w sektorze usług nierynkowych w liczbie zatrudnionych ogółem - liczba staży, praktyk zawodowych, szkoleń oraz subsydiowanych form zatrudnienia dla absolwentów	Cel 5.4 - liczba artykułów/cytowań/udostępnień informacji dotyczących gminy, jej walorach i wydarzeń odbywających się w niej - liczba promowanych wydarzeń gminnych w sieci promocji WOF (szt/rok) - poziom rozpoznawalności atutów gminy (wyniki badań ankietowych)

			szkół (szt/rok) – liczba firm założona przez osoby poniżej 30 roku życia (szt/rok) – liczba młodych osób zatrudniona w firmach na zasadzie wolontariatu (os/rok)	
Cel 1.5: – Liczba obiektów publicznych i prywatnych objętych inwestycjami – Ilość zaoszczędzonej energii pierwotnej w wyniku instalacji urządzeń służących pozyskaniu OZE (GJ/rok)	Cel 2.5: – powierzchnia zrewitalizowanych terenów zieleni i parków na terenie gminy (m2/rok) – % odpadów objętych systemem segregacji (%) – ilość odpadów komunalnych – powierzchnia składowania odpadów – liczba dzikich wysypisk odpadów – ilość odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów ogółem – ilość odpadów poddanych utylizacji w ilości odpadów ogółem – liczba nowych lokalnych oczyszczalni ścieków na terenie wsi (szt) – zmniejszenie ładunku BTZ5 i NNH4 w ściekach gminnych (kg/rok) – liczba mieszkańców przeszkolonych w zakresie edukacji i świadomości ekologicznej (os./rok)	Cel 3.5: – liczba programów pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych (zwłaszcza w zakresie nauk matematycznych, przyrodniczych i technicznych) którzy pochodzą z rodzin najuboższych (szt/rok) – liczba projektów współpracy szkół i placówek oświatowych w gminie, które prowadzą kształcenie zawodowe, z przedsiębiorcami i instytucjami rynku pracy (szt/rok) – liczba absolwentów kierunków technicznych (os/rok) – średnia punktacja z testów szóstoklasistów – średnia punktacja z testów gimnazjalnych – liczba zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkoły oraz % uczniów korzystających z tych zajęć z liczbie uczniów ogółem – udział uczniów uczestniczących w konkursach i olimpiadach przedmiotowych w liczbie uczniów ogółem	Cel 4.5: – liczba przedsiębiorstw w sektorze prywatnym – podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON na 10000 ludności – wartość środków pozyskanych na rozwój innowacji w gminnych przedsiębiorstwach – wartość funduszy typu <i>start-up</i> na rozpoczęcie działalności innowacyjnej (zł/rok) – liczba szkoleń prowadzonych dla MSP (szt./rok) – liczba projektów MSP (z)realizowanych w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój (szt/rok) liczba przedsiębiorstw rodzinnych	

Cel 1.6: - liczba osób biorących udział w szkoleniach o OZE	Cel 2.6: - spadek liczby rannych i zabitych w wypadkach drogowych (os/rok) - spadek liczby przestępstw i wykroczeń (szt/rok) - zwiększona wykrywalność przestępstw (%/rok) liczba pożarów	Cel 3.6: - liczba (z)realizowanych projektów aktywizacji społeczności w ramach programu PO WER oraz PO ROW (szt/rok) - liczba mieszkańców uczestniczących w projektach społecznych (os/rok)	Cel 4.6: - wartość inwestycji gminnych przypadająca na 1 mieszkańca (zł/os) - wartość pozyskanych przez gminę środków pozabudżetowych (zł/rok) - wartość kredytów, pożyczek i obligacji we wpływach budżetowych (zł/rok) - liczba zadań własnych gminy objętych systemem ewaluacji (szt/rok) - liczba projektów gminnych dofinansowanych ze źródeł pozabudżetowych (szt/rok) - udział wydatków bieżących jednostek budżetowych na wynagrodzenia i zakup materiałów w wydatkach budżetu - wysokość dochodów i wydatków budżetu gminy przypadająca na 1 mieszkańca - liczba certyfikatów i wyróżnień - liczba pracowników administracji uczestniczących w szkoleniach - liczba porozumień pomiędzy gminą i innymi jst w kraju i zagranicą - liczba opracowanych i wdrażanych planów racjonalizacji wydatków bieżących - liczba wdrożonych usprawnień zarządczych w urzędzie gminy	
Cel 1.7:	Cel 2.7:	Cel 3.7:	Cel 4.7	

- liczba projektów partnerskich w zakresie wykorzystania OZE	- liczba oddanych mieszkań, w tym mieszkań socjalnych (szt/rok)- powierzchnia zaadaptowanych budynków na cele mieszkaniowe (m2/rok)- powierzchnia odnowionych zasobów mieszkaniowych (m2/rok)- udział mieszkań wyposażonych w niezbędną infrastrukturę sanitarno-ciepłowniczą z liczbie mieszkań ogółem (wodociąg, gaz, CO, kanalizacja)- średnia p.u. mieszkań przypadająca na 1 mieszkańca- wartość środków UE pozyskanych na modernizację i remonty zasobów mieszkaniowych (zł/rok)	- liczba osób w wieku powyżej 50 lat uczestnicząca w projektach aktywizacji społecznej, szkoleniach (os/rok)	- wartość pozyskanych dotacji UE (zł/rok)- liczba podpisanych umów o dofinansowanie (szt/rok)	
Cel 1.8: - liczba wymienionych punktów świetlnych	Cel 2.8: - liczba mieszkańców korzystających z Internetu (os/rok)- liczba projektów szkoleniowych z zakresu edukacji informatycznej- długość wybudowanej sieci światłowodowejudział gospodarstw domowych wyposażonych w komputery osobiste z dostępem do Internetu			

Cel 1.9: - liczba udzielonych porad/odslon strony/aktualizacji	- Cel 2.9: - trakcyjność przestrzeni publicznej (% wskazać mieszkańców w okresowych badaniach ankietowych) - liczba korzystających z gminnego systemu informacji turystycznej (osoby/rok)			

Źródło: Opracowanie własne

NAJWAŻNIEJSZE MIERZALNE WYZWANIA STOJĄCE PRZED GMINĄ W PERSPEKTYWIE DO 2025 ROKU:

- ⇒ W 2025 roku Gmina Nieporęt powinna być w **100% zwodociągowania i 70% skanalizowana** (na obszarach, w których jest to technicznie możliwe, max. 10% mieszkańców będzie korzystać ze szczelnych osadników). Istniejące i rozbudowane stacje uzdatniania wody powinny zabezpieczać potrzeby całej gminnej sieci wodociągowej.
- ⇒ Do 2025 roku wszystkie drogi zaliczane do kategorii dróg gminnych **powinny posiadać nawierzchnię utwardzoną** i być w co najmniej dobrym stanie technicznym. W pierwszej kolejności utwardzone winny być drogi na terenach o największej urbanizacji, po uprzedniej realizacji infrastruktury technicznej.
- ⇒ Do 2025 zostanie doprowadzony **transport szynowy z Warszawy** do Zegrza Południowego i Nieporętu (Szybka Kolej Miejska).
- ⇒ Do 2025 roku powinno być zaawansowane tworzenie nowego, czytelnego **układu podstawowego** (komunikacyjnego) dostosowanego do potrzeb dalszej urbanizacji Gminy.
- ⇒ W ramach realizacji **długofalowego programu działań w zakresie rozwoju komunikacji** do 2025 roku wszelkie działania winny zostać skierowane na:
 - podniesienie standardu drogi krajowej nr 62 oraz głównych dróg wojewódzkich (631, 632 i 633) jako ulic stanowiących oś komunikacyjną a jednocześnie wizytówkę Gminy poprzez ich modernizację oraz przebudowę.
 - przebudowę nawierzchni gruntowych wraz z realizacją chodników oraz ścieżek rowerowych (alternatywnie ciągów pieszo – rowerowych) we wszystkich sołectwach,
- ⇒ Do 2030 wszyscy mieszkańcy gminy powinni mieć zapewniony dostateczny dostęp **do wysokiej jakości podstawowych usług opieki zdrowotnej** oraz dostęp do najważniejszych usług specjalistycznych. W zakresie Centrum Medycznego Nieporęt do 2030 powinni zakontraktowani specjaliści w najważniejszych dziedzinach opieki zdrowotnej. Ponadto do 2025 roku Centrum Medyczne Nieporęt powinno być w pełni wyposażone w najnowocześniejsze e-usługi, dzięki którym pacjenci będą mogli korzystać z zasobów informatycznych jednostki za pomocą komputera i urządzeń przenośnych, zaś większość e-usług będzie wdrożona na poziomie transakcji (4 poziom).
- ⇒ Do 2025 roku powinny być rozwiązane wszystkie najważniejsze **problemy systemu edukacji i wychowania**. Do 2025 roku **wszystkie placówki oświatowe** w gminie będą w pełni przystosowane do potrzeb uczniów - w tym celu wykonane będą odpowiednie prace modernizacyjne, rozbudowy oraz zakup i instalacja wyposażenia cyfrowego i wyposażenia

służącego wspomaganie procesu edukacyjnego, Każda z gminnych szkół będzie wyposażona w salę gimnastyczną. Do 2025 r. wszystkie zainteresowane dzieci powinny mieć swobodny dostęp do opieki świetlicowej (również dla dzieci powyżej IV klasy SP), zajęć pozalekcyjnych, zajęć dodatkowych kształtujących dodatkowe umiejętności dzieci, zajęć typu SKS, dodatkowych zajęć kształtujących umiejętność obsługi komputera. Do 2025 roku gmina powinna wdrożyć program wsparcia dzieci o specjalnych uzdolnieniach. Do 2025 roku powstanie żłobek gminny.

- ⇒ Do 2025 roku każdy mieszkaniec gminy powinien mieć możliwość korzystania z **ogólnodostępnych obiektów sportu i rekreacji w pobliżu swojego miejsca zamieszkania**. Dotyczy to w szczególności obiektów na potrzeby dzieci i młodzieży szkolnej. Ponadto każdy mieszkaniec będzie dobrze poinformowany o ofercie sportowo-rekreacyjnej gminy (np. za pośrednictwem aplikacji mobilnych i portali społecznościowych).
- ⇒ Do 2025 roku oddane do użytku zostanie profesjonalne **Centrum Kształcenia i Badań Rozwojowych Ratownictwa Wodnego w obszarze Kompleksu Rekreacyjno-Wypoczynkowego Nieporęt-Pilawa** wraz z zagospodarowanym terenem w infrastrukturę techniczną i sportowo-rekreacyjną oraz portową.
- ⇒ Do 2025 roku **społeczność gminy powinna być zintegrowana** z znacznie większym stopniem niż dotychczas. Do tego czasu nie powinno być wyraźnie dziś widocznego podziału na „Nas – starych mieszkańców” i „Ich – nowych mieszkańców”. Organizowane będą nie tylko cykliczne imprezy/eventy/wydarzenia o charakterze ogólnogminnym, lecz przede wszystkim małe spotkania sąsiedzkie. W tym celu gmina powinna stworzyć odpowiednie warunki dla integracji w sołectwach tworząc wydzielone i odpowiednio wyposażone przestrzenie publiczne. Do 2025 roku w poszczególnych sołectwach powinni pracować animatorzy integracji społecznej (w miarę konieczności finansowani ze środków UG lub GOK i/lub środków zewnętrznych), powinna być również przeformułowana rola sołtysów w kierunku osób w znacznie większym niż dotychczas stopniu organizujących integrację mieszkańców.
- ⇒ Do 2025 roku **gminna oferta usług kulturalnych powinna zostać dostosowana do potrzeb wszystkich mieszkańców**. Organizowane będą zajęcia/imprezy dla wszystkich grup wiekowych, w tym seniorów którzy w 2025 roku prawdopodobnie stanowić będą najliczniejszą grupę mieszkańców gminy. Ponadto do 2025 roku oferta GOK powinna „wyjść” poza mury obecnego budynku oraz jego filii i dotrzeć do mieszkańców poszczególnych sołectw – np. poprzez organizację małych imprez kulturalnych/pokazów/wystaw/odczytów/spotkań z ciekawymi ludźmi itp.

-
- ⇒ Do 2025 roku gminny system pomocy społecznej powinien zostać dostosowany do oczekiwań wszystkich interesariuszy. W szczególności **oferta GOPS** powinna być tak skonstruowana, aby w sposób aktywny wspierać osoby z problemami, w tym niepełnosprawnych, osoby starsze, osoby uzależnione, bezrobotni – efektem powinno być ich faktyczne włączenie społeczne, nie zaś tylko wypłata/udzielenie określonych świadczeń. Ponadto formuła funkcjonowania GOPS powinna być stopniowo zmieniana w kierunku organizacji inicjującej i organizującej niezbędną pomoc w określonych środowiskach, nie zaś organizacji biernie oczekującej na zgłoszenia osób z problemami.
 - ⇒ Do 2025 roku gmina powinna stworzyć odpowiednie lokalowe i organizacyjne warunki dla **efektywnego zagospodarowania potencjału osób starszych**, którzy według szacunkowych prognoz będą stanowili bardzo wysoki odsetek mieszkańców gminy. Do 2025 roku powstanie dom dziennego pobytu dla osób starszych.
 - ⇒ Do 2025 roku powinien być całkowicie rozwiązany problem z **chaosem i nieporządkiem w przestrzeni publicznej**, zwłaszcza w otoczeniu J. Zegrzyńskiego. Dotyczy to nie tylko kwestii sprzątnięcia i sprawnego usuwania odpadów i śmieci, lecz również likwidacji/znacznego ograniczenia nielegalnych reklam/banerów/bilboardów szpecących krajobraz gminy.
 - ⇒ Do 2025 roku gmina powinna doprowadzić do racjonalnego wykorzystania **potencjału turystycznego otoczenia J. Zegrzyńskiego**. W szczególności dotyczy to uporządkowania infrastruktury okołoturystycznej, odpowiedniego oznakowania i budowy bazy wypoczynkowej w miejscach, gdzie brak jest jakiegokolwiek infrastruktury służącej wypoczynkowi turystów i mieszkańców. Do 2025 roku liczba turystów odwiedzających teren gminy nie powinna wzrosnąć znacząco w stosunku do stanu obecnego. Powinna się jednak poprawić jakość i zakres i oferty okołoturystycznej. Ponadto do 2025 roku gmina nawiąże ścisłą i partnerską współpracę z gminami sąsiednimi w zakresie budowy wspólnej i nie zagrażającej środowisku oferty wykorzystania potencjału turystycznego J. Zegrzyńskiego (konieczność wypracowania wspólnej międzygminnej strategii w tym zakresie, przy aktywnym udziale i konsultacji dyrekcji LGD Zalew Zegrzyński). Ponadto do 2025 roku zostanie powstrzymana nadmierna presja urbanizacyjna na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z J. Zegrzyńskim. Do 2025 roku powinien zostać utworzony systemu wypożyczania rowerów przy J. Zegrzyńskim i przy granicy z Warszawą (połączenie z warszawskim systemem Veturilo).
 - ⇒ Do 2025 roku **miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego** gminy powinny zakładać ochronę **unikalnych walorów przyrodniczych i turystycznych gminy**, tj. np.

ograniczanie powierzchni zabudowy, uwzględnienie wymagań: ochrony zieleni, zadrzewień i zakrzaczeń (w szczególności na obszarach cennych przyrodniczo - wydmach, misach deflacyjnych i innych lokalnych obniżeniach itp.) oraz ochrony systemu gruntowo-wodnego, wynikających z obowiązujących przepisów. W celu utrzymania obecnego charakteru miejscowości należy dążyć do ograniczania wyłączenia gruntów leśnych z produkcji jedynie w niezbędnym zakresie inwestycji i zgodnie z decyzjami na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

- ⇒ Do 2025 roku **co najmniej 30% gospodarstw domowych i 50% obiektów publicznych w gminie będzie wykorzystywać urządzenia służące pozyskaniu OZE**, zaś wszystkie obiekty publiczne będą energooszczędne według najnowszych możliwych standardów.
- ⇒ Do 2025 roku Gmina Nieporęt powinna zostać integralną częścią **Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF)**. Integracja powinna dotyczyć wzmocnienia najważniejszych powiązań funkcjonalnych, w tym:
- transportowych (dogodny dojazd systemem dróg i dróg rowerowych do Warszawy i gmin sąsiednich, integracja systemu komunikacji publicznej, ponadto do 2025 roku na terenie gminy powinny powstać wszystkie odcinki dróg rowerowych planowane w tzw. Master Planie ZIT z 2015 roku),
 - gospodarczych (pełna integracja oferty gospodarczej i inwestycyjnej gminy z systemem promocji gospodarczej WOF, wypracowanie stałego modelu współpracy z potencjalnymi partnerami gospodarczymi gminy przy wykorzystaniu planowanego Centrum Informacji Gospodarczej (CIG) WOF, uruchomienie stałego stanowiska promocji oferty gospodarczej i turystycznej gminy przy wykorzystaniu CIG WOF),
 - społecznych (poprzez aktywny udział gminy we wspólnych projektach skierowanych do mieszkańców WOF, w tym głównie dzieci i młodzieży oraz seniorów),
 - administracyjnych (poprzez integrację systemu informacji gminy z aplikacjami wspólnymi dla gmin WOF, np. WOF EXPO, WOF PROMO-INFO, e-archiwum itp.),
 - przestrzenno-środowiskowych (uruchomienie stałej współpracy gmin WOF w zakresie planowania przestrzennego i ochrony cennych przyrodniczo terenów, stała współpraca przy planowaniu dużych międzygminnych projektów infrastrukturalnych).
- ⇒ Do 2025 roku mieszkańcy i **przedsiębiorcy z terenu gminy** powinni mieć swobodny dostęp do wszelkich informacji publicznych/rejestrów wytworzonych w Urzędzie Gminy i jednostkach gminnych, powszechna będzie również możliwość **załatwiania spraw urzędowych drogą elektroniczną**. Ponadto do 2025 roku Urząd Gminy wdroży system

kontroli jakości świadczonych usług publicznych, dzięki czemu co najmniej 90% interesantów będzie zadowolonych z poziomu, zakresu i jakości obsługi.

- ⇒ Do 2025 roku co najmniej 30% przedsiębiorstw zarejestrowanych w gminie pozyska środki na **rozwój innowacji i nowych technologii**, zaś co najmniej 50% pozyska środki na działania skutkujące zmniejszeniem emisji CO₂, w tym urządzenia OZE.
- ⇒ Do 2030 cały teren gminy zostanie objęty **siecią światłowodową**.
- ⇒ Do 2030 roku zostanie rozwiązany problem **bezpieczeństwa publicznego** w rejonie J. Zegrzyńskiego dzięki efektywniejszej współpracy gminy oraz poszczególnych zarządców terenów prywatnych z Policją oraz dzięki instalacji systemu monitoringu wizyjnego w rejonach największego ruchu turystycznego.

7. Programy operacyjne

W ramach wypracowanych 6 Programów Operacyjnych wyznaczono konkretne zadania realizacyjne. Wyznaczone programy operacyjne wpisują się horyzontalnie w wypracowane cele strategiczne oraz cele operacyjne. Każdy program operacyjny jest zatem zbieżny z więcej niż 1 celem strategicznym.

PROGRAMY OPERACYJNE STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEPORĘT					
PROGRAM ROZWOJU I MODERNIZACJI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	PROGRAM ROZWOJU I MODERNIZACJI SYSTEMU DRÓG ORAZ SYSTEMU KOMUNIKACYJNEGO GMINY	PROGRAMY AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	PROGRAM ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ	PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU GOSPODARCZEGO I INNOWACJI	PROGRAM TWORZENIA ŁADU PRZESTRZENNEGO WEWNĄTRZ GMINY I W JEJ OTOCZENIU METROPOLITALNY M
<i>Zadania realizacyjne</i>					
Sieć kanalizacyjna Budowa kanalizacji sanitarnej oraz remont i wymiana sieci istniejącej systemu kanalizacji sanitarnej	– Kompleksowy remont i budowa głównych dróg w Gminie Nieporęt– Poprawa dostępności komunikacyjnej zewnętrznej (w tym budowa połączenia kolejowego SKM z Legionowem i Warszawą) m.in budowa połączenia kolejowego do Legionowa i Warszawy (SKM) z Zegrza Południowego i Nieporętu	– Program szkoleń dla mieszkańców i przedsiębiorców - dostosowanie umiejętności do potrzeb rynku pracy/Gmina/ułatwianie wejścia na rynek pracy młodym osobom niepozostającym w zatrudnieniu (15–24 lata), poprzez objęcie ich różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej,– wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród młodzieży, m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo-szkoleniowego dla osób zakładających	– <u>Określenie docelowych perspektyw rozwojowych wielkości gminy – chłonności terenów w kontekście zachowania walorów środowiska przyrodniczego otoczenia J. Zegrzyńskiego</u>– Budowa Centrum Kształcenia i Badań Rozwojowych Ratownictwa Wodnego w obszarze Kompleksu Rekreacyjno-Wypoczynkowego Nieporęt-Pilawa– Kompleksowe zagospodarowanie okolicy publicznej	– Zmiany organizacyjne pracy administracji samorządowej – kompleksowa, zintegrowana obsługa podmiotów gospodarczych/inwestorów – biuro obsługi inwestorów	– Opracowanie całościowej koncepcji architektoniczno-urbanistycznej gminy

		działalność gospodarczą, – tworzenie zachęt dla pracodawców (w tym w szczególności małych i średnich przedsiębiorców) do zatrudniania młodych osób niepozostających w zatrudnieniu,– wspieranie wolontariatu jako etapu przejściowego prowadzącego do podjęcia zatrudnienia oraz umożliwiającego zdobycie doświadczeń zawodowych,	gminy (drogi rowerowe, oznakowanie, wydzielone strefy rekreacji i wypoczynku, infrastruktura techniczna wokół J.Zegrzyńskiego odpowiednia dla obsługi ruchu turystycznego.) – stworzenie odpowiednich infrastrukturalnych warunków dla rozwoju turystyki jednodniowej i weekendowej - w tym budowa systemu ścieżek rowerowych, atrakcyjne oznakowanie szlaków turystycznych,– wsparcie dla budowy zaplecza hotelarskiego i gastronomicznego;– stworzenie jednolitego systemu informacji turystycznej gminy łatwo dostępnego dla mieszkańców aglomeracji, turystów krajowych i zagranicznych;		
– Opracowanie koncepcji odwodnienia gminy– Rozbudowa systemu odwodnienia Gminy Nieporęt– Budowa rozdzielczej	– remonty i modernizacje dróg gminnych,– budowa nowych dróg gminnych,– wyznaczenie miejsc parkingowych dla	– Utworzenie Centrum Integracji Społecznej,– Utworzenie Klubu Integracji Społecznej (bezdomni, uzależnieni, bezrobotni,	– rozbudowa, modernizacja i remonty bazy oświaty i wychowania oraz budowy infrastruktury sportowej wokół szkół	– Przygotowanie i upowszechnienie oferty inwestycyjnej gminy, w tym terenów pod inwestycje mieszkaniowe oraz	Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń publiczna w gminie – uporządkowanie przestrzeni publicznej oraz poprawa stanu

kanalizacji deszczowej	samochodów osobowych i ciężarowych na obszarze gminy, – gruntowna modernizacja ciągów pieszych, ścieżek rowerowych, parkingów, – budowa nowych ścieżek rowerowych, – budowa urządzeń bezpieczeństwa ruchu na najważniejszych drogach gminnych, – wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne (np. typu LED). – budowa bezkolizyjnych przejazdów w ciągu drogi 61	niepełnosprawni, zwalniani z zakładów karnych, uchodźcy itp.) /Gmina/2015-22 – Osoby starsze aktywne i przydatne społeczeństwu gminy – objęcie osób w wieku 50–67 lat niepozostających w zatrudnieniu różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej (obejmującymi m.in. pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe, staże, szkolenia, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz subsydiowanie zatrudnienia), – rozwój instrumentów ukierunkowanych na podnoszenie oraz aktualizację kompetencji i kwalifikacji zawodowych osób w wieku 50–67 lat i starszych, które nie pozostają w zatrudnieniu, zgodnie z potrzebami rynku pracy (m.in. znajomość języków	(bieżnie, sale gimnastyczne), kompleksowe wyposażenie bazy dydaktycznej, w tym instalacja sprzętu komputerowego z oprogramowaniem oraz instalacja urządzeń służących pozyskaniu OZE, – tworzenie ogólnodostępnych świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży, – wsparcie dla procesów adaptacji pomieszczeń i budynków na cele wychowawcze i ogólnospołeczne, – ciągła komputeryzacja i informatyzacja szkół gminnych, – budowa i wdrożenie elektronicznych systemów dostępu do informacji oświatowej – budowa dziennego domu opieki, – budowa świetlicy socjoterapeutycznej, – wszechstronne i aktywne działanie GOPS, w tym przy udziale środków UE.	produkcyjno-usługowe	tkanki architektoniczno-urbanistycznej, – wzmocnienie funkcji centrum gminy – koncentracja obiektów: usług, gastronomii, kultury, wypoczynku-rekreacji, administracji, – stopniowe porządkowanie istniejącej zabudowy centrum gminy – elementy stref funkcjonalno-przestrzennych, – dbałość o czystość gminy, zwłaszcza w otoczeniu J. Zegrzyńskiego, – ochrona cennych przyrodniczo obszarów gminy (w szczególności lasy), poprawa stanu środowiska mieszkalnego, – tworzenie systemu informacji turystycznej w gminie.

		obcych, umiejętność obsługi komputera i urządzeń biurowych), – wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób w wieku 50–67 lat, – promocja mobilności przestrzennej i zawodowej osób w wieku 50–67 lat, niepozostających w zatrudnieniu, – wsparcie uniwersytetu 3 wieku.			
Sieć wodociągowa – Kompleksowa budowa sieci wodociągowej (w tym magistralnej), budowa trzeciej SUW , – Budowa tzw. "spinek" w ciągach magistrali wodociągowej	– Modernizacja i wykonanie chodników oraz ścieżek rowerowych wzdłuż głównych ulic gminy – w szczególności połączenia do szkół, obiektów publicznych/Gmina – Budowa systemu komunikacyjnych dróg rowerowych w ramach ZIT WOF	– System mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych w tym z tytułu wieku i sytuacji rodzinnej – Budowa domu dziennej opieki /Powiat/Gmina	Ochrona zdrowia – Wsparcie rozwoju usług specjalistycznych w istniejących zakładach opieki zdrowotnej – Poprawa dostępu do świadczeń zdrowotnych - lepszy dostęp do lekarzy specjalistów	– Organizacja cyklicznych spotkań, targów, prezentacji oferty firm działających w gminie	– Aktualizacja Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Nieporęt
OZE Kompleksowa instalacja urządzeń służących wykorzystaniu Odnawialnych Źródeł	– Modernizacja gminnego systemu drogowego - usprawnienie komunikacji lokalnej i jej separacja od	Utworzenie Centrum Aktywizacji Zawodowej • Program wsparcia aktywności zawodowej i rozwijanie lokalnego	Sport, wypoczynek, rekreacja – Dalsza budowa małych obiektów sportowo-rekreacyjnych w	– Wprowadzenie elementów marketingu terytorialnego (sprzedaż „produktu” lokalnego) – ułatwianie startu	– projekt Promocji Gminy w ramach Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego – integracja oferty

Energii (OZE) w budynkach gminnych i prywatnych (przy wykorzystaniu środków UE, WFOŚiGW), w tym: – instalacja urządzeń fotowoltaicznych– instalacja kolektorów słonecznych– energia w skojarzeniu/kogeneracja– pompy ciepła– instalacja urządzeń do wykorzystania energii wiatru i inne– opracowanie i aktualizacja kompleksowego audytu energetycznego gminy (bilans pozyskanej i zużytej energii)– efektywne wykorzystanie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) w obiektach publicznych i prywatnych, w tym produkcja energii w skojarzeniu, w tym:– wyposażenie wszystkich obiektów publicznych w gminie w urządzenia służące pozyskaniu OZE,– termomodernizacja wszystkich obiektów	okresowego ruchu turystycznego	ryнку pracy • Program aktywizacji osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, osób po 50 roku życia oraz długotrwale bezrobotnych• Program wsparcia osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą (samozatrudnienie)– aktywizacja społeczności lokalnych wokół działań skierowanych na osiągnięcie wspólnych celów – budowa więzi społeczności lokalnej,– inspirowanie i wspieranie inicjatyw obywatelskich, grup mieszkańców i różnych docelowych grup społecznych,– wsparcie działalności nowo utworzonych oraz już istniejących centrów w zakresie pomocy doradczo-szkoleniowej dla organizacji pozarządowych,– tworzenie i wspieranie porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych,	poszczególnych sołectwach – Budowa systemu ścieżek rowerowych o charakterze turystyczno-rekreacyjnym (przy wykorzystaniu potencjału J. Zegrzyńskiego)/Gmina/Gmina Serock– Tworzenie centrów miejscowości - miejsc spotkań i wypoczynku mieszkańców Turystyka Sprawny i konkurencyjny sektor turystyczny gminy, baza infrastrukturalna turystyki przystosowana do potrzeb rynku: – opracowanie i wdrożenie gminnej strategii rozwoju turystyki we współpracy z gminami sąsiednimi,– budowa/odbudowa małej infrastruktury turystycznej, w szczególności miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras rowerowych,– odnowa obiektów i szlaków dziedzictwa kulturowego,	absolwentom szkół – podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców,– poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem infrastruktury okołoturystycznej,– poprawa podstawowych usług komunalnych obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój społeczno-gospodarczy,– skuteczne przygotowanie i realizacja Planów Odnowy Miejscowości na obszarze gminy,– promocja i szkolenia w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Obszarów Wiejskich– kontynuacja i rozszerzanie zakresu programu Leader oraz tworzenia Lokalnych Grup Działania (LGD).	gospodarczej i inwestycyjnej gminy z systemem promocji gospodarczej WOF, wypracowanie stałego modelu współpracy z potencjalnymi partnerami gospodarczymi gminy przy wykorzystaniu planowanego Centrum Informacji Gospodarczej (CIG) WOF, uruchomienie stałego stanowiska promocji oferty gospodarczej i turystycznej gminy przy wykorzystaniu CIG (WOF), – aktywny udział gminy we wspólnych projektach skierowanych do mieszkańców WOF, w tym głównie dzieci i młodzieży oraz seniorów),– integracja systemu informacji gminy z aplikacjami wspólnymi dla gmin WOF, np. WOF EXPO, WOF PROMO-INFO, e-archiwum itp.),– wykorzystanie ogromnego potencjału społecznego aglomeracji

publicznych w gminie, – skuteczne pozyskiwanie środków na zakup i instalację urządzeń służących pozyskaniu OZE, w tym: kolektorów słonecznych, pomp ciepła, fotowoltaiki itp,– skuteczne wdrożenie i realizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy– promocja idei wykorzystania OZE wśród mieszkańców, zmiana świadomości ekologicznej mieszkańców,– ścisła współpraca z gminami sąsiednimi i LGD w zakresie działań promocyjnych i szkoleniowych dotyczących edukacji ekologicznej i promocji OZE,– wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne (np. typu LED),– uruchomienie w Urzędzie Gminy stałego biura/punktu informacyjnego dla	– tworzenie i wdrażanie programów ukierunkowanych na rozwój dialogu społecznego,– aktywizacja i integracja dzieci i młodzieży szkolnej wokół zajęć pozalekcyjnych, zabaw i imprez,– utworzenie Centrum Integracji Społecznej,– tworzenie Klubów Integracji Społecznej. Wykorzystanie i wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych: – inicjowanie i wspieranie przez gminę wszelkich inicjatyw społecznych zmierzających do poprawy warunków życia mieszkańców gminy,– promocja dobrych praktyk oraz przygotowanie i realizacja kampanii informacyjnych w zakresie współpracy Urzędu Gminy i jednostek podległych z partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi,– upowszechnianie	wzbogacających atrakcyjność gminy, – powstanie infrastruktury wzbogacającej ofertę turystyki aktywnej i specjalistycznej, a w szczególności infrastruktury gwarantującej wzrost zatrudnienia i dochodów społeczności lokalnej,– stworzenie spójnej ogólnogminnej oferty turystycznej, generującej pozytywny wizerunek gminy na rynku turystycznym (turystyka aktywna, turystyka przyrodnicza, turystyka kulturalna),– wzmocnienie systemu promowania produktów turystycznych poza granicą gminy zwiększających zainteresowanie podmiotów gospodarczych inwestycjami w infrastrukturę turystyczną, – organizacja i rozszerzanie zakresu imprez i wydarzeń kulturalnych związanych z dziedzictwem, historią i	warszawskiej, w tym: współpraca z instytucjami miejskimi oraz z warszawskimi organizacjami społecznymi w obszarze kultury, sportu, rekreacji, korzystanie z doświadczeń Warszawy i innych gmin, budowa wspólnej (komplementarnej) oferty sportowej i kulturalnej, wykorzystanie platform cyfrowych do wspólnego zarządzania usługami społecznymi (np. e-zdrowie, e-kultura, e-rekreacja), – budowa zintegrowanego systemu informacji gospodarczej (w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych ZIT), budowa systemu kojarzenia podmiotów gospodarczych w ramach całego WOF, skuteczne wykorzystanie przez gminne przedsiębiorstwa potencjału badawczo-rozwojowego i

mieszkańców i przedsiębiorców dotyczące OZE, polityki ekologicznej i możliwości pozyskania środków na inwestycje środowiskowe.		współpracy w zakresie uzgadniania polityki publicznej pomiędzy Urzędem Gminy i partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi, - wypracowanie i upowszechnianie standardów działania trzeciego sektora, zapewniających wysoką jakość realizacji zadań publicznych oraz uzgadniania polityk publicznych we współpracy z Urzędem Gminy i jego jednostkami podległymi,- usprawnienie funkcjonowania organizacji partnerów społecznych Gminy, m.in. poprzez tworzenie programów rozwoju organizacji, poprawę efektywności procesów zarządczych i komunikacyjnych, tworzenie i wdrażanie programów podnoszących kwalifikacje eksperckie,- monitorowanie i ewaluacja współpracy pomiędzy Urzędem	tradycjami, - rozszerzenie elektronicznej bazy informacji turystycznej oraz stron WWW promujących gminę,- aktualizacja i tworzenie folderów i innych publikacji informacyjnych na temat gminy. Dzieci i młodzież aktywna ruchowo i społecznie: - aktywizacja i integracja dzieci i młodzieży szkolnej wokół zajęć pozalekcyjnych, zabaw, konkursów i imprez,- realizacja projektów „miękkich” dla dzieci i młodzieży, w tym współfinansowanych z UE,- lepsze wyposażenie świetlic i ich remont		innowacyjnego Warszawy, wykorzystanie międzynarodowego potencjału aglomeracji z budowie gminnej oferty terenów inwestycyjnych, - umiejętne wykorzystanie potencjału środowiskowego gminy dla rozwoju turystyki weekendowej dla mieszkańców całej aglomeracji, zintegrowana promocja turystyczna gminy w ramach WOF (skuteczne dojsie z ofertą turystyczną), promowanie gminy w ramach systemu informacji turystycznej Warszawy. Zintegrowana w układzie metropolitalnym promocja gminy w bezpośrednim i dalszym otoczeniu (region, kraj) - aktywny udział gminy w promocji obszaru WOF i aglomeracji warszawskiej,- udział w kongresach, targach, konferencjach i innych wydarzeniach

		Gminy i instytucjami dialogu społecznego i obywatelskiego, - wzmocnienie kompetencji kadr Urzędu Gminy i jednostek podległych z zakresu współpracy z partnerami społecznymi i organizacjami pozarządowymi w gminie.			podczas, których możliwe jest zaprezentowanie oferty społecznej, turystycznej i gospodarczej gminy, - promocja walorów gminy w mediach społecznościowych, prasie specjalistycznej, w sieciach klastrowych itp.,- wprowadzenie elementów zarządzania marketingowego, marketing terytorialny.
Ciepłownictwo - Wymiana pieców grzewczych w gospodarstwach domowych- Kontrola procesów spalania – punkty monitoringu stanu zanieczyszczenia powietrza i stały program informacyjny /WFOŚiGW/ RPOWM/Gmina/Prow 2014-2020	- Budowa szybkiej trasy kolejowej na potrzeby SKM	- Centrum Kryzysowe- utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej,- poradnictwo psychologiczne; bezpłatne obdukcje lekarskie, schronisko dla ofiar przemocy, mieszkanie kryzysowe, hostel dla dzieci, placówka wsparcia dziennego dla dzieci i rodzin, poradnia rodzinna/	Administracja - Poprawa warunków lokalowych Urzędu Gminy- Cyfryzacja Urzędu Gminy i placówek publicznych- usprawnienie procesu stanowienia prawa miejscowego oraz aktów administracyjnych,- modernizacja zarządzania finansowego: stopniowe wdrożenie systemu wieloletniego planowania budżetowego w ujęciu zadaniowym, zgodnie z planami na poziomie centralnym,- doskonalenie metodologii i umiejętności w zakresie przygotowywania wieloletniego planowania budżetowego oraz planowania strategicznego,	- Stworzenie „Wirtualnego biura” jako instytucji przyciągającej innowacyjne przedsiębiorstwa sektora MSP oraz zachęcającej do przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Nieporęt.	- Skuteczne wykorzystanie potencjału środowiskowego gminy- Organizacja wydarzeń/imprez/spotkań poświęconych unikalnym walorom środowiska przyrodniczego gminy (np. organizacja jarmarków runa leśnego, mini targowisk z owocami leśnymi, konkursy i imprezy dla dzieci i młodzieży.- Ochrona cennych przyrodniczo obszarów gminy (w szczególności lasy - stanowiące prawie połowę powierzchni

			– opracowanie i wdrożenie systemu ewaluacji zadań publicznych gminy opartego na wskaźnikach,– wdrażanie usprawnień zarządczych w urzędzie gminy, w tym w zakresie zarządzania jakością, jak również w wybranych aspektach funkcjonowania organizacji, np. komunikacja wewnętrzna, zarządzanie ryzykiem,– podnoszenie kwalifikacji kadr urzędu gminy i jednostek podległych– opracowanie standardów kompetencyjnych dla pracowników Urzędu Gminy i jednostek podległych,– obniżenie kosztów funkcjonowania administracji publicznej– opracowanie i wdrożenie programów racjonalizacji wydatków bieżących w wybranych obszarach działań gminy.		gminy), poprawa stanu środowiska mieszkalnego– Ogólna zmiana wizerunku (fizjonomii) gminy: estetyka, czystość.– Kompleksowe uporządkowanie terenów przyległych do J. Zegrzyńskiego.– Zieleń i środowisko– Poprawa stanu zieleni gminnej w tym terenów leśnych;– Ograniczanie uciążliwości wynikających z nadmiernego ruchu drogowego oraz lokalnych komunalno-bytowych zanieczyszczeń powietrza.– Ochrona cennych przyrodniczo obszarów gminy– Wykorzystanie unikalnych walorów środowiskowych gminy (wysoka lesistość)– Rozwój ogólnogminnych terenów zieleni, wypoczynku i rekreacji
– Budowa ujęć	– Poprawa systemu	– Miejsce Zatrzymań po	Inne obiekty infr.	Wsparcie powstania	Gmina aktywnie

geotermalnych, wykorzystanie energii ciepłej z ziemi i powietrza	komunikacji gminnej, przedłużenie biegu istniejących linii, budowa nowych przystanków komunikacji gminnej	interwencjach; Niebieski Pokój Przesłuchań dla dzieci,	społecznej – Budowa dziennego domu opieki – Budowa ośrodka wsparcia dla dzieci – Budowa świetlicy socjoterapeutycznej – Modernizacja i termomodernizacja gminnych obiektów edukacyjnych – Wymiana wyposażenia dydaktyczno-edukacyjnego, w tym cyfryzacja – Instalacja urządzeń służących wykorzystaniu OZE na obiektach infrastruktury społecznej	Instytucji Otoczenia Biznesu (IOB) w gminie Wzrost konkurencyjności gospodarczej gminy: – ułatwianie startu absolwentom szkół – podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców, – poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem infrastruktury okołoturystycznej, – poprawa podstawowych usług komunalnych obejmujących elementy infrastruktury technicznej, warunkujących rozwój społeczno-gospodarczy, – skuteczne przygotowanie i realizacja Planów Odnowy Miejscowości na obszarze gminy, – promocja i szkolenia w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Obszarów Wiejskich – kontynuacja i rozszerzanie zakresu programu Leader oraz tworzenia Lokalnych Grup Działania (LGD).	korzystająca ze środków Unii Europejskiej – organizowanie szkoleń przybliżających problematykę integracji europejskiej dla poszczególnych środowisk, – wsparcie i rozwój instytucji doradczych w zakresie dotacji UE dla przedsiębiorców, – zwiększenie udziału partnerów społecznych Gminy w realizacji projektów finansowanych z UE, – promocja i informacja w zakresie możliwości pozyskania środków na zakup i instalację urządzeń służących pozyskaniu OZE.
Gospodarka	– Budowa systemu	– Dalsza realizacja			

mieszkaniowa – Wymiana eternitowych pokryć dachów WFOŚiGW/Gmina/Pry w	– bezpiecznych przejść dla pieszych (m.in. wysepki)– Kompleksowa instalacja urządzeń bezpieczeństwa ruchu na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich	programu rozwoju bazy rekreacji i wypoczynku dla dzieci i młodzieży			
– odnowa istniejącego zasobu komunalnego i mieszkań socjalnych– tworzenie zasobu lokali komunalnych (budowa, zakup mieszkań, wynajem),– promowanie różnorodnych form budownictwa mieszkaniowego,– pozyskanie środków UE na modernizację i remonty zasobów mieszkaniowych,– realizacja przy współfinansowaniu UE projektów w zakresie budownictwa mieszkaniowego pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 7 (2) Rozporządzenia Rady (WE) nr 1080/2006.	– Kompleksowa wymiana i modernizacja gminnego systemu oświetlenia drogowego (instalacja punktów świetlnych w technologii LED)	– Innowacyjny program kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	– Dalsza cyfryzacja szkół gminnych– Wdrożenie systemu e-dostępu do usług publicznych	– Budowa stałej platformy współpracy gminy z przedsiębiorcami– Inicjowanie współpracy ze środowiskiem naukowym	
Sieci teleinformatyczne – Budowa sieci		– Program zajęć dydaktyczno-	Dobrze rozwinięta i nowoczesna baza dla		

bezprzewodowego dostępu do internetu/Gmina – Budowa sieci światłowodowej przy wykorzystaniu środków UE		wyrównawczych i specjalistycznych dla uczniów z problemami w nauce oraz uczniów niepełnosprawnych wraz z programami o charakterze prewencyjnym	rozwoju działalności kulturalnej: – rozwój obecnej oferty kulturalnej we wszystkich sołectwach, nie tylko wokół GOK,– rozbudowa, remont i modernizacja gminnych obiektów kultury (poza GOK z jego filiami - np. świetlic),– rozwój instytucji realizujących cele kulturalne, w tym biblioteki,– poprawa wyposażenia instytucji kultury,– promocja działań związanych z kulturą,– organizacja imprez kulturalnych o charakterze ogólnogminnym,– lepsza współpraca gminy na szczeblu krajowym i międzynarodowym w zakresie organizacji kultury,– opracowanie i wdrożenie gminnej strategii usług kulturalnych.		

Gospodarka odpadami – Monitoring nielegalnych miejsc składowania odpadów (miejsc do tego nieprzeznaczonych) tzw. „dzikich wysypisk”;– Kontrola i uszczelnianie systemu gospodarowania odpadami;– Prowadzenie w szerokim zakresie promocji i edukacji prawidłowego postępowania z odpadami;– Akcje dyscyplinująco-kontrolne w sprawie niewłaściwego postępowania z odpadami.		– Trwałe ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego grup zagrożonych patologiami i bezrobociem:– opracowanie i realizacja gminnego programu aktywizacji zawodowej, skierowanego do określonych grup docelowych wymagających szczególnego wsparcia: młodzieży zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz osób niepełnosprawnych,– rozwój instrumentów ukierunkowanych na wczesną identyfikację indywidualnych potrzeb osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz planowanie rozwoju zawodowego (w tym m.in. zainicjowanie zastosowania Indywidualnych Planów Działania)– ułatwianie wejścia na gminny rynek pracy osobom z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostającym w zatrudnieniu, poprzez objęcie ich różnorodnymi formami wsparcia oraz programami aktywizacji zawodowej (obejmującymi m.in. pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe, staże,		– uzbrajanie terenów przeznaczonych pod inwestycje produkcyjne i usługowe, w tym projekty infrastrukturalne dotyczące kompleksowego zagospodarowania terenów inwestycyjnych typu „greenfield” i „brownfield”,– poprawa dostępności komunikacyjnej terenów inwestycyjnych,– włączenie banków w system wsparcia młodych osób rozpoczynających życie zawodowe,– zabezpieczenie atrakcyjnych terenów pod inwestycje w planie zagospodarowania przestrzennego,– wprowadzenie systemu ulg podatkowych dla inwestorów,– stworzenie warunków do powołania i działalności organizacji zrzeszającej przedsiębiorców z terenu gminy w celu wspólnych działań	

		szkolenia, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy oraz subsydiowanie zatrudnienia), – wspieranie rozwoju przedsiębiorczości wśród osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostających w zatrudnieniu, m.in. poprzez udzielenie wsparcia doradczo-szkoleniowego dla osób zakładających działalność gospodarczą oraz przyznawanie środków przeznaczonych na rozwój przedsiębiorczości, w tym w formie spółdzielczej,– zachęcanie pracodawców (w tym w szczególności małych i średnich przedsiębiorców) do zatrudniania osób z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, niepozostających w zatrudnieniu, m.in. poprzez tworzenie systemu szkoleń dostosowanego ściśle do potrzeb pracodawców oraz upowszechnianie trójstronnych umów szkoleniowych,– wsparcie i promocję wolontariatu jako formy integracji osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym,		lobbyingowych, szkoleń, wymiany doświadczeń kojarzenia ofert gospodarczych, reprezentowania środowiska na zewnątrz, – promocja potencjału gospodarczego gminy,– dostosowanie profilu kształcenia dla potrzeb potencjalnych inwestorów,– zmniejszenie czasochłonności procedur,– zwiększenie możliwości inwestycyjnych gminy poprzez racjonalizację wydatków,	

		– poprawa dostępu do informacji o usługach świadczonych przez instytucje rynku pracy i Urząd Gminy, skierowanych do osób bezrobotnych i poszukujących pracy,– wsparcie tworzenia i działalności podmiotów aktywizujących osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;– tworzenie, wdrażanie i promocja idei godzenia życia zawodowego i rodzinnego oraz mobilności geograficznej i zawodowej,– wsparcie instytucji i organizacji działających na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Bezpieczeństwo publiczne – Budowa systemu gminnego monitoringu– Tworzenie wspólnych programów zwalczania przestępczości. Urząd Gminy/ Policja– Poprawa bezpieczeństwa i organizacji ruchu drogowego;– Poprawa bezpieczeństwa w zakresie zagrożenia przestępstwami		

		– Poprawa bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych.			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Nieporęt

8. Źródła finansowania

Przewidywane źródła finansowania zadań realizacyjnych „Strategii”

Przewidywanymi potencjalnymi źródłami finansowania zadań zapisanych w niniejszej „Strategii” będą:

- 1) środki własne budżetu Gminy Nieporęt,
- 2) środki pochodzące z dotacji celowych będących w dyspozycji odpowiednich Ministrów,
- 3) środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego EFRR w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (max. 85% kosztów kwalifikowanych zadania),
- 4) środki z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020,
- 5) środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (EFS),
- 6) środki z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG),
- 7) środki z Norweskiego Mechanizmu Finansowego,
- 8) budżety powiatowych i wojewódzkich funduszy celowych, w tym np. Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 9) inne środki finansowe, włączając środki osób fizycznych i osób prawnych.

9. Zgodność ze strategicznymi dokumentami

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025 jest wyrazem dążenia lokalnej społeczności gminy nie tylko do osiągnięcia założonej wizji rozwoju i celów strategicznych lecz również celów rozwoju zapisanych w dokumentach strategicznych na szczeblu krajowym i regionalnym. Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025 wpisuje się w obowiązujące dokumenty rozwoju strategicznego państwa, województwa mazowieckiego oraz powiatu

legionowskiego. „Strategia” na poziomie krajowym wykazuje zgodność z Narodową Strategią Spójności na lata 2014-2020 oraz Strategią Rozwoju Kraju 2020.

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025 wpisuje się również merytorycznie w wiele zadań i priorytetów rozwoju regionu i powiatu. Strategia jest zgodna m.in. z:

1. Projektem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020.
2. Programem Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020 (program zaakceptowany przez Komisję Europejską w 2014r.).
3. Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego (aktualizacja z 2014 r.),
4. Programem ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r. (Uchwała Nr 104/12),
5. Strategią Rozwoju Powiatu Legionowskiego.

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025 pozostaje również w zgodzie z założeniami polityk horyzontalnych Unii Europejskiej, tj.:

- ✓ polityką ochrony środowiska,
- ✓ polityką społeczeństwa informacyjnego,
- ✓ polityką równego traktowanie kobiet i mężczyzn.

Poniżej opisano szczegółowe odniesienia „Strategii” względem podstawowych dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

11.1 Zgodność na poziomie krajowym

11.1.1 Strategia Rozwoju Kraju 2020

Kierunki działań wyznaczone w "Strategii" wpisują się bezpośrednio w następujące cele operacyjne SRK 2020:

- **Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem**
 - *I.2.3. Zwiększenie wykorzystania środków pozabudżetowych*
- **Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela**
 - *I.3.2. Rozwój kapitału społecznego*
 - *I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela*
- **Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki**
 - *II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki*

- *II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie*
- *II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej*
- **Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki**
 - *II.3.1. Wzrost popytu na wyniki badań naukowych*
 - *II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych- Zgodnie z zapisami SRK 2020: " Jednostki samorządu terytorialnego staną się ważnymi partnerami w procesie formułowania i realizacji polityki innowacyjnej. Zasadnicze znaczenie w tym zakresie zyskają Regionalne Strategie Innowacyjności, które są podstawowym instrumentem określania inteligentnej specjalizacji województw. Stworzone zostaną warunki umożliwiające władzom samorządowym podjęcie roli lidera integrującego lokalne środowiska akademickie, naukowe i gospodarcze, a także koordynowanie działań podmiotów funkcjonujących w regionalnych systemach wsparcia innowacji."*
- **Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego**
 - *II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej*
 - *II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego*
- **Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych**
- **Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko**
 - *II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami*
 - *II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej*
 - *II.6.4. Poprawa stanu środowiska*
 - *II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych*
- **Cel III.1. Integracja społeczna**
 - *III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym*
 - *III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych*
- **Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych**
 - *III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych*
 - *III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych*
- **Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych**

Zaplanowane w "Strategii" cele operacyjne oraz odpowiadające im działania w bezpośredni sposób wpisują się również w strategiczny cel polityki regionalnej Polski tj:

Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Ponadto osiągnięcie odpowiedniego poziomu rozwoju Gminy Nieporęt w otoczeniu aglomeracji warszawskiej odpowiada następującym celom krajowej polityki regionalnej do 2020 roku:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),

Cel ten dotyczy jak najlepszego wykorzystania potencjału terytoriów cechujących się największą zdolnością do kreowania wzrostu gospodarczego (Warszawy i pozostałych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi - w tym WOF i Gmina Nieporęt)

Kierunki działań polityki regionalnej w ramach celu 1 obejmują:

1.1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych:

1.1.1. Warszawy - stolicy państwa,

W kontekście Gminy Nieporęt i jej celów rozwojowych najistotniejsze zapisy dotyczą *"integracji wewnętrznej przestrzeni obszaru metropolitalnego przez wprowadzenie odpowiednich regulacji prawnych i organizacyjnych w zakresie integracji dostarczania różnych usług publicznych oraz rozbudowę i wprowadzenie usprawnień z zakresu multimodalnego transportu zbiorowego (obejmujących różne środki transportu i elementy infrastruktury takie jak metro, kolej, tramwaj, inny transport publiczny, lotniska, systemy kierowania ruchem, obiekty „parkuj i jedź”),"*

2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,

3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

W ramach Celu 1 zapisy "Strategii" wkomponowują się w następujące kierunki działań KSRR:

- Tworzenie warunków dla integracji funkcjonalnej z miastami - **włączenie obszarów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe**
- Rozwijanie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich
- Zwiększanie wykorzystania zasobów ludzkich – zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej (w tym wahadłowej)
- Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego
- Tworzenie warunków do zwiększania inwestycji pozarolniczych
- Rozwój lokalny dla poprawy jakości życia, atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej

W ramach Celu 2 zapisy "Strategii" wkomponowują się w następujące kierunki działań KSRR:

- Zapóźnione obszary wiejskie –restrukturyzacja społeczna i gospodarcza i przestrzenna
- **Poprawianie dostępu do usług publicznych i ich jakości**
- Zwiększanie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usługi
- Przeciwdziałanie wykluczeniu z procesów rozwojowych obszarów skrajnie peryferyjnych
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego,
- **integracja społeczna**

11.2 Zgodność na poziomie regionalnym i lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025 jest w pełni zgodna z kierunkami rozwoju, celami i zadaniami zawartymi w następujących dokumentach programowych Województwa Mazowieckiego i powiatu legionowskiego:

- Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r.
- Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020
- Strategią Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Warszawy do roku 2030
- Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (2015 r.)
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
- Strategią Rozwoju Powiatu Legionowskiego.

Jednym z warunków rozwoju województwa jest dalsze zwiększenie jego atrakcyjności zamieszkania i atrakcyjności inwestycyjnej – w szczególności obszarów metropolitalnych, skutkującej zarówno napływem inwestorów zewnętrznych, jak i rozwojem przedsiębiorczości lokalnej i ponadlokalnej. Gmina Nieporęt, jak wspomniano w części diagnostycznej przedmiotowej „Strategii”, przynależy do obszaru bezpośredniego oddziaływania m.st. Warszawy.

11.2.1 Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 r.⁴

W ramach Celu strategicznego **"Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii"** wymienić należy następujące działania spójne ze Strategią Rozwoju Gminy Nieporęt:

- *Wykorzystanie i wzmocnienie specjalizacji regionalnych;*
- *Rozwój i uzupełnianie funkcji metropolitalnych – Warszawa jako ośrodek stołeczny;*
- *Wspieranie rozwoju miast regionalnych i subregionalnych;*
- *Restrukturyzacja miast tracących funkcje gospodarcze;*
- *Wzmacnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich;*
- *Zwiększanie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług.*

W ramach celu strategicznego **"Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu oraz kształtowanie ładu przestrzennego"** wymienić należy następujące działania, będą spójne ze Strategią Rozwoju Gminy Nieporęt:

- *Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu;*
- *Zwiększenie spójności wewnątrzregionalnej – koncentracji na najbardziej zapóźnionych podregionach;*
- *Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców;*
- *Zapobieganie nadmiernej suburbanizacji i kreowania ładu przestrzennego;*
- *Udrożnienia systemu tranzytowego.*

W ramach Celu strategicznego **"Poprawa jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki"** wymienić należy następujące działania, będą spójne ze Strategią Rozwoju Gminy Nieporęt:

- *Rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego;*
- *Aktywizacji rezerw rynku pracy oraz działania na rzecz poprawy sytuacji demograficznej;*
- *Rozwoju priorytetowych dla regionu dziedzin nauki;*
- *Wzrostu wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej;*
- *Przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna;*
- *Wyrównania szans edukacyjnych;*
- *Podnoszenia standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego.*

Uzupełnieniem powyższych celów strategicznych są dwa ramowe cele strategiczne. Pierwszy z nich **"Zapewnienie gospodarce zdywersyfikowanego zaopatrzenia w energię przy**

⁴ Załącznik do Uchwały nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 28 października 2013 r.

zrównoważonym gospodarowaniu zasobami środowiska" jest zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy Nieporęt, gdyż zakłada realizację następujących działań:

- *Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie;*
- *Wspieranie rozwoju przemysłu ekologicznego i eko-innowacji;*
- *Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska;*
- *Modernizacja i rozbudowa lokalnych sieci energetycznych oraz poprawa infrastruktury przesyłowej;*
- *Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym;*
- *Poprawa jakości wód, odzysk/uniemożliwienie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń;*
- *Produkcja energii ze źródeł odnawialnych.*

Drugi cel ramowy "**Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego oraz walorów środowiska przyrodniczego dla rozwoju gospodarczego regionu i poprawy jakości życia**" jest zgodny ze Strategią Rozwoju Gminy Nieporęt, gdyż zakłada realizację następujących działań:

- *Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu;*
- *Upowszechnienie kultury i twórczości;*
- *Wspierania rozwoju przemysłu kreatywnego;*
- *Wykorzystania dziedzictwa kulturowego w działalności gospodarczej.*

„Strategia rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025” jest również komplementarna z następującymi kierunkami działań i działania SRWM do 2025 roku:

KIERUNKI DZIAŁAŃ I DZIAŁANIA WYZNACZONE W SRWM DO 2025 ROKU	CELE KOMPLEMENTARNE W STRATEGII ROZWOJU GMINY NIEPORĘT NA LATA 2015-2025
1. Tworzenie warunków do generowania i absorpcji innowacji ▪ Podnoszenie innowacyjności przedsiębiorstw, szczególnie MŚP▪ Zwiększenie współpracy pomiędzy środowiskami biznesu i nauki oraz samorządem w procesie rozwoju innowacji	▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej▪ Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym
2. Rozwój produkcji: tworzenie warunków przyjaznych dla inwestorów i przedsiębiorców ▪ Działania na rzecz rozwoju usług okołobiznesowych dla przedsiębiorców oraz rozwój systemów poręczeń kredytowych i pożyczek, szczególnie dla przedsięwzięć innowacyjnych	▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej▪ Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym▪ Osiągnięcie ładu przestrzennego w warunkach dynamicznego rozwoju
3. Wspieranie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw produkcyjnych ▪ Wsparcie dla firm produkcyjnych inwestujących w nowe miejsca pracy, w tym tworzących i rozwijających jednostki B+R▪ Wspieranie kluczowych dla rozwoju przemysłu przedsiębiorstw oraz instytucji B+R+W	▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej▪ Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym▪ Osiągnięcie ładu przestrzennego w warunkach dynamicznego rozwoju

4. Umiedzynarodowienie gospodarcze Zwiększenie potencjału eksportowego przedsiębiorstwDostosowanie przedsiębiorstw do wymogów Unii Europejskiej	Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym
6. Wykorzystanie i wzmacnianie specjalizacji regionalnych Wspieranie lokalnych specjalizacji gospodarczychWspieranie powstawania i rozwoju klastrów oraz sieci współpracy między przedsiębiorstwami	Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnymOsiągnięcie ładu przestrzennego w warunkach dynamicznego rozwoju
8. Warszawa jako ośrodek stołeczny – rozwój i uzupełnianie funkcji metropolitalnych Wzmacnianie funkcji metropolitalnych	Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym
11. Wzmacnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich Tworzenie sieci współpracy i klastrów wiejskich rozwijających specjalizacje branżowePoprawa efektywności ekonomicznej i innowacyjności sektora rolnego, w tym poprzez rozwój rolnictwa ekologicznegoWspieranie inwestycji w infrastrukturę ułatwiającą prowadzenie działalności gospodarczejRozwój przedsiębiorczości i tworzenie pozarolniczych miejsc pracy	Przejęcie na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznejRozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnymPoprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie
12. Zwiększanie dostępu do szerokopasmowego Internetu i e-usług Poprawa dostępności teleinformatycznejWspieranie budowy społeczeństwa informacyjnego na obszarach wiejskichWspieranie informatyzacji sektora usług społecznych w celu zwiększenia ich dostępności	Przejęcie na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznejRozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnymOsiągnięcie ładu przestrzennego w warunkach dynamicznego rozwoju
13. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionu Zwiększenie konkurencyjności transportu kolejowego względem drogowego, w tym poprzez poprawę jakości infrastruktury, taboru i usługDostosowanie parametrów, standardów technicznych i przebiegu dróg do ich funkcjiIntegracja systemów transportowych i rozwój transportu kombinowanego towarówRozwój transportu szynowego, w tym budowa nowych liniiUdrożnienie warszawskiego węzła TEN-T	Przejęcie na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznejRozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnymOsiągnięcie ładu przestrzennego w warunkach dynamicznego rozwojuPoprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie
15. Rozwój form transportu przyjaznych dla środowiska i mieszkańców Usprawnienie i rozbudowa multimodalnego transportu zbiorowego oraz wspieranie proekologicznych rozwiązań w transporcie publicznymZwiększenie udziału ruchu pieszego i rowerowego w ogóle podróży	Przejęcie na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznejRozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnymOsiągnięcie ładu przestrzennego w warunkach dynamicznego rozwoju
16. Zapobieganie nadmiernej suburbanizacji i kreowanie ładu przestrzennego Tworzenie spójnej, harmonijnej oraz uporządkowanej przestrzennie i urbanistycznie sieci osadniczej	Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnymOsiągnięcie ładu przestrzennego w warunkach dynamicznego rozwoju
18. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego Kształcenie zawodowe młodzieżyKształcenie ustawiczne i podnoszenie kwalifikacji zawodowychZwiększenie potencjału dydaktycznego uczelni wyższych oraz naukowo-badawczego regionuBudowa społeczeństwa obywatelskiego i kształtowanie tożsamości regionalnejDostosowywanie systemów kształcenia i szkoleń do potrzeb rynku pracy	Budowa społeczeństwa obywatelskiego, aktywizacja społeczności lokalnych, aktywne rozwiązywanie problemów społecznychPoprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie
21. Wzrost wykorzystania zasobów ludzkich poprzez zwiększenie mobilności zawodowej i przestrzennej Wspieranie reorientacji zawodowej osób odchodzących z rolnictwaWspieranie postaw przedsiębiorczych oraz samozatrudnienia	Budowa społeczeństwa obywatelskiego, aktywizacja społeczności lokalnych, aktywne rozwiązywanie problemów społecznychPoprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie
22. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna Przeciwdziałanie bezrobociu i łagodzenie skutków bezrobociaPrzeciwdziałanie marginalizacji społecznej osób niepełnosprawnych, starszych oraz w trudnej sytuacji życiowej	Budowa społeczeństwa obywatelskiego, aktywizacja społeczności lokalnych, aktywne rozwiązywanie problemów społecznychPoprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie

25. Dywersyfikacja źródeł energii i jej efektywne wykorzystanie ▪ Rozwój i proekologiczna modernizacja instalacji do produkcji energii elektrycznej i ciepłej w regionie, w tym zwiększenie udziału energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych▪ Podnoszenie efektywności energetycznej	▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej▪ Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym
27. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiskas	▪ Poprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej
28. Modernizacja i rozbudowa lokalnych sieci energetycznych oraz poprawa infrastruktury przesyłowej	▪ Poprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej
29. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym ▪ Zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałanie osuwiskom	▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej▪ Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym
30. Poprawa jakości wód, odzysk/unieszkodliwianie odpadów, odnowa terenów skażonych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń	▪ Poprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej▪ Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym
31. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych ▪ Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii na obszarach wiejskich▪ Poprawa bezpieczeństwa zasilania w energię miast poprzez budowę i modernizację lokalnych instalacji do produkcji energii ze szczególnym uwzględnieniem technologii kogeneracji i poligeneracji oraz wykorzystania OZE	▪ Poprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej▪ Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym
32. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu	▪ Poprawa bytowo-komunalnych warunków życia w gminie▪ Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej

10.2.2 Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025 w sposób bezpośredni odpowiada zapisom zatwierdzonego w lutym 2015 r. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020. Główną osią programu jest wsparcie przedsiębiorczości, w tym rozwój innowacji oraz badań i rozwoju - jest to również jeden z głównych kierunków strategicznych działań Gminy Nieporęt. Drugim filarem RPO jest wsparcie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, co również jest strategicznym wyzwaniem gminy usankcjonowanym w niniejszej Strategii. W szczególności cele wyznaczone w niniejszej "Strategii" w bezpośredni sposób wpisują się w cel główny RPOWM oraz w cele strategiczne:

CEL GŁÓWNY: *Inteligentny, zrównoważony rozwój zwiększający spójność społeczną i terytorialną przy wykorzystaniu potencjału mazowieckiego rynku pracy.*

- Rozwój konkurencyjnej gospodarki regionu opartej na innowacyjności, przedsiębiorczości, chłonnym rynku pracy i zrównoważonych zasobach

- Przeciwdziałanie dysproporcjom regionalnym prowadzące do zwiększenia chłonności regionalnego rynku pracy poprzez wyrównywanie dostępu do zatrudnienia, włączenie społeczne i edukację
- Wsparcie działań wzmacniających zrównoważony rozwój środowiska na Mazowszu

10.2.3 Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.

13 kwietnia 2012 r. Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwalił "Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r." (Uchwała Nr 104/12). Jest to trzeci program ochrony środowiska jaki powstał dla województwa mazowieckiego. Jego celem jest określenie polityki ekologicznej dla województwa Mazowieckiego oraz realizacja polityki ekologicznej państwa. Program uwzględnia najważniejsze uwarunkowania środowiskowe wynikające z opracowań strategicznych, określa konieczne przedsięwzięcia oraz szacunkowe koszty niezbędne do ich wykonania, wskazuje realizatorów poszczególnych działań, a tym samym stanowi politykę ekologiczną województwa mazowieckiego. Strategia rozwoju Gminy Nieporęt wpisuje się w cele strategiczne programu w zakresie promocji działań zmierzających do redukcji CO₂ (przejście na gospodarkę niskoemisyjną) oraz działań zmierzających do ochrony unikalnych walorów środowiskowych otoczenia Jeziora Zegrzyńskiego oraz terenów leśnych gminy.

10.2.4 Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020

Celem dokumentu jest wyznaczenie priorytetów i kierunków działań w rozwoju turystyki na Mazowszu. Strategia określa najważniejsze wyzwania rozwoju sektora turystyki dla Mazowsza, w tym dla obszarów metropolitalnych. W zakresie obszaru OMW strategia wskazuje na konieczność rozwoju turystyki weekendowej w obrębie aglomeracji oraz konieczność zwiększenia atrakcyjności OMW pod kątem turystyki biznesowej oraz zagranicznej. Obszar Gminy Nieporęt, z racji na bliskość Warszawy, potencjał związany z J. Zegrzyńskim oraz bardzo dobrze rozwinięty sektor usług hotelarsko-gastronomicznych stanowi jeden z najważniejszych kierunków turystyki weekendowej mieszkańców Warszawy. Strategia wskazuje jednak na konieczność dalszej rozwoju bazy technicznej i infrastrukturalnego dla rozwoju turystyki, w tym weekendowej i biznesowej oraz na konieczność uporządkowania całej przestrzeni wokół J. Zegrzyńskiego. Ważnym wyzwaniem jest również integracja gminnej oferty turystycznej oraz systemu promocji gminy z ofertą Warszawy i całego Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego.

10.2.5 Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych WOF

Nowe spojrzenie na politykę rozwoju w wymiarze europejskim, krajowym i regionalnym, uwzględniające aspekt terytorialny, daje możliwość wspierania i kształtowania rozwoju różnych typów obszarów. Jednym z nich są obszary miejskie, w największym stopniu przyczyniające się do rozwoju społeczno-gospodarczego Polski i Europy, a wśród nich ośrodki metropolitalne. Metropolie wraz z otoczeniem funkcjonalnym są najważniejszym węzłem w sieci powiązań krajowych i międzynarodowych. ZIT są instrumentem umiejscowionym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020 (RPO WM 2014-2020), współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównymi kryteriami decydującymi o realizacji przedsięwzięć w formule ZIT są zintegrowany charakter oraz komplementarność.

Celem głównym WOF ZIT jest:

Rozwój i wykorzystanie potencjałów WOF poprzez integrację obszaru i budowanie jego przewag konkurencyjnych w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Cele strategiczne:

1. Zwiększenie korzyści metropolitalnych w sferze społecznej;

Odpowiadające cele "Strategii": Budowa społeczeństwa obywatelskiego, aktywizacja społeczności lokalnych, aktywne rozwiązywanie problemów społecznych

2. Wykorzystanie potencjału gospodarczego w konkurencji globalnej;

Odpowiadające cele "Strategii": Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej, Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym

3. Zintegrowanie obszaru i poprawa jakości środowiska.

Odpowiadające cele "Strategii": Rozwój korzystnych infrastrukturalnych, instytucjonalnych i gospodarczych powiązań z otoczeniem metropolitalnym, Przejście na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost konkurencyjności, innowacyjności, dywersyfikacja bazy ekonomicznej

10.2.4 Strategia Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Warszawy do roku 2030

Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt jest spójna ze Strategią Rozwoju Obszaru Metropolitalnego Warszawy do roku 2030⁵. Strategia OMW nakreśla główne wyzwania stojące przed gminami OMW w perspektywie do 2030 r. Gmina Nieporęt stanowi integralną część aglomeracji warszawskiej stąd też planowanie jej rozwoju powinno być spójne z dokumentami strategicznymi

⁵ Dokument przygotowany w ramach projektu „Programowanie obszaru metropolitalnego Warszawy” w ramach PO Pomoc Techniczna.

nie tylko szczebla krajowego i regionalnego, ale również aglomeracyjnego. Zgodnie z diagnozą strategiczną przeprowadzoną w 2015 r. dla OMW najważniejszymi problemami/wyzwaniami obszaru są: brak wewnętrznej spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej, brak koordynacji działań samorządów na rzecz poprawy atrakcyjności zamieszkania i poprawy konkurencyjności gospodarki OMW, niewydolność aglomeracyjnego systemu transportowego, głównie na linii dojazdów mieszkańców OMW do Warszawy.

Misją obszaru metropolitalnego jest:

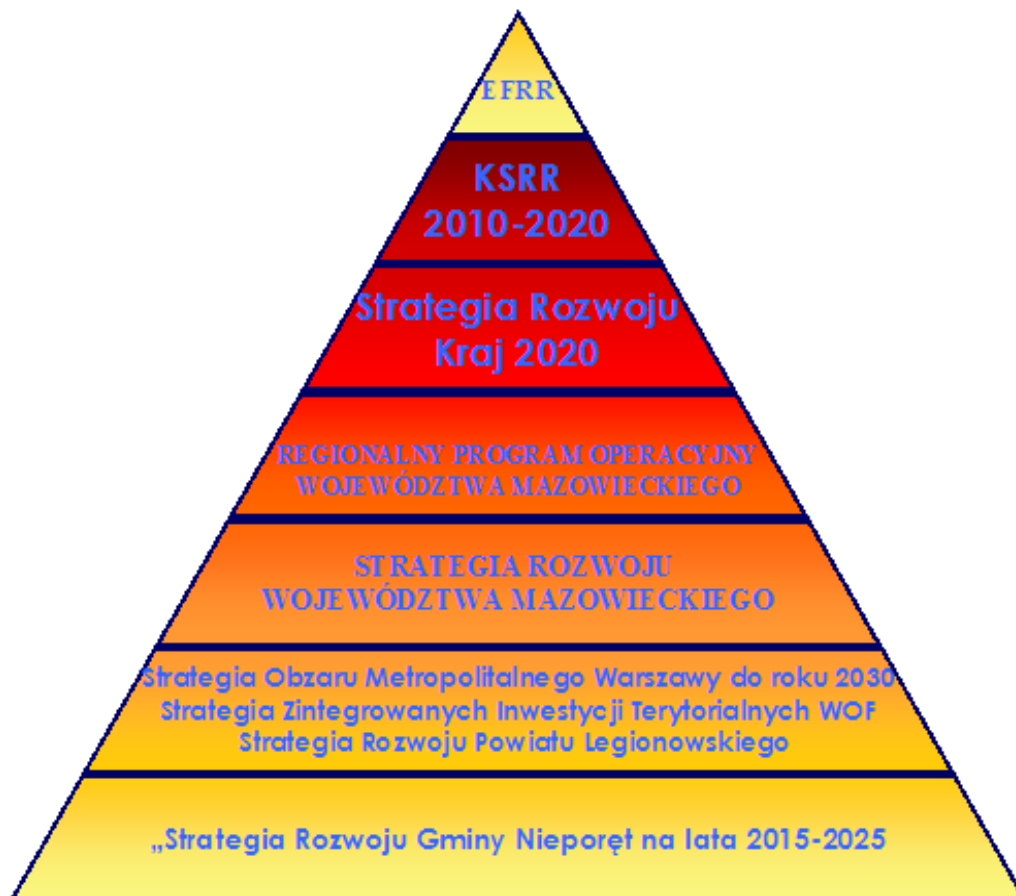
„Podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności w oczach turystów, poprzez kreowanie nowoczesnych rozwiązań funkcjonalnych i bogatej oferty kulturalno-rekreacyjnej, stworzenie sprzyjających i unikatowych warunków do efektywnej współpracy pomiędzy biznesem a nauką oraz prowadzenia działalności gospodarczej, zarówno przez inwestorów krajowych, jak i zagranicznych”

W tak rozumianą misję wpisują się wszystkie cele strategicznego oraz odpowiadające im cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025. Jednym z głównych długoterminowych efektów Strategii jest podniesienie jakości życia mieszkańców gminy oraz wypromowanie gminy jako miejsca o atrakcyjnej ofercie dla potencjalnych inwestorów krajowych i zagranicznych. Z jednej strony Gmina Nieporęt stawia na rozwój przyjaznych warunków do zamieszkania w zadbanej i przyjaznej środowisku okolicy, z drugiej ukierunkowuje się na wsparcie rozwoju terenów inwestycyjnych, głównie w południowej części gminy. Ważnym aspektem zasygnalizowanym w Strategii jest konieczność wzmocnienia integracji terenu gminy z OMW. Dotyczy to nie tylko aspektów komunikacyjnych (drogi, ścieżki rowerowe, transport szynowy, budowa węzłów), ale również społecznych i gospodarczych. Jednym z najważniejszych obszarów jest budowa wspólnej oferty gospodarczej i inwestycyjnej dla obszaru OMW i WOF, w ramach której zostaną również opisane i zidentyfikowane najważniejsze możliwości inwestowania kapitału na terenie Gminy Nieporęt.

Strategia wpisuje się również bezpośrednio we wszystkie zidentyfikowane cele strategiczne OMW, tzn:

- ***Cel 1: Inteligentna, zintegrowana sieć transportu publicznego dla całego obszaru OMW***
- ***Cel 2: Ład przestrzenny, oparty na kompleksowym planowaniu, zapewniającym komplementarność funkcji, estetykę, wykorzystanie istniejących potencjałów oraz uwzględniającym zrównoważony rozwój***
- ***Cel 3: Zintegrowana, atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego, wykorzystująca potencjał przyrodniczy, kulturalny i historyczny OMW***
- ***Cel 4: Atrakcyjne warunki do rozwijania przedsiębiorczości oraz lokowania inwestycji w ramach sieci gospodarek miejskich***

- **Cel 5: Wysoki poziom kapitału ludzkiego oraz zaangażowanie mieszkańców OMW w świadome i zrównoważone kształtowanie metropolii, oparte na idei społeczeństwa obywatelskiego**

Podsumowując należy podkreślić, iż opracowana „Strategia Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025” wpisuje się we wszystkie najważniejsze dokumenty strategiczne, zarówno na poziomie krajowym (SRK 2020) jak i regionalnym (RPO, SRWM). Poniżej przedstawiono schematyczną ramową strukturę powiązań niniejszej „Strategii” z dokumentami strategicznymi wyższych szczebli

10. System wdrażania i monitorowania

Istota systemu monitorowania i ewaluacji

Zarządzanie procesem wdrażania strategii rozwoju gminy wymaga prowadzenia monitorowania realizacji celów i zadań strategicznych oraz ewaluacji zapisów tego dokumentu. Z punktu widzenia zarządzania gminą istotą monitoringu jest gromadzenie, opracowywanie i przekazywanie informacji przydatnych w procesie koordynacji rozwoju. Stąd też przedmiotem monitoringu jest gmina, pojmowane jako spójny system społeczno - ekonomiczno - ekologiczny. Oznacza to, że rozwój będący efektem wdrażania Strategii powinien być ujmowany w następujących płaszczyznach:

- społeczność gminy,
- gospodarka gminy,
- środowisko przyrodnicze,
- infrastruktura.

Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt są cele i zadania strategiczne wytyczone w strategii. Proces monitorowania ma polegać na systematycznych obserwacjach zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów i zadań wyznaczonych w Strategii.

System monitorowania i ewaluacji oparty będzie na monitorowaniu operacyjnym i strategicznym. Na poziomie operacyjnym monitoring stanu wdrażania strategii rozwoju gminy przeprowadzany będzie na podstawie dwuletnich raportów opisujących działania podejmowane w zakresie realizacji zadań strategicznych. Raporty te przygotowywane będą przez wydziały merytoryczne Urzędu Gminy odpowiedzialne za prowadzenie działań w ramach wyznaczonych zadań strategicznych. Monitoring na poziomie operacyjnym może stać się podstawą dokonania aktualizacji strategii, jeśli na podstawie przedstawionych informacji uwidoczni się taka potrzeba. Na poziomie strategicznym ocena wdrażania strategii rozwoju gminy przeprowadzana będzie na podstawie raportu o stanie gminy przygotowywanego w cyklach czteroletnich. Ocena taka będzie stanowiła podstawę dokonania planowej aktualizacji strategii.

Monitoring operacyjny

Celem monitoringu operacyjnego będzie określenie stopnia realizacji zadań zapisanych w strategii. Monitoring taki winien być prowadzony częściej niż monitoring strategiczny. Monitoring taki nie powinien być dokonywany rzadziej niż raz na 2 lata.

Najlepszym momentem przystąpienia do analizowania stanu wdrażania strategii są ostatnie miesiące roku kalendarzowego. Jest to istotne z tego względu, że w tym to okresie kończy się procedura aktualizacji.

Oczekiwany przebieg procedury wskazano w tabeli umieszczonej poniżej.

Tabela 14 Etapy przeprowadzania monitoringu operacyjnego

LP.	DZIAŁANIE	Podmioty zaangażowane	WYNIKI I PROCEDURY	TERMIN
1.	Zarządzenie o rozpoczęciu monitoringu	Wójt Gminy	Wskazanie oczekiwanych ustaleń, podmiotów odpowiedzialnych za przeprowadzenie monitoringu, określenie harmonogramu przeprowadzenia monitoringu,	październik-listopad; w okresie co najmniej co dwa lata; zalecane jest przeprowadzanie monitoringu operacyjnego w okresach rocznych
2.	Ogłoszenie rozpoczęcia monitoringu	Zespół zadaniowy wskazany w zarządzeniu Wójta Gminy Nieporęt lub wyznaczony wydział UG	Przekazanie wydziałom merytorycznym UG oraz – w miarę potrzeby i możliwości – innym podmiotom informacji o rozpoczęciu monitoringu oraz o zakresie oczekiwanych informacji; przekazanie ankiet i formularzy	1 tydzień
3.	Opis stanu realizacji zadań strategii	Wydziały merytoryczne UG przy współpracy innych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie strategii	Opis działań podjętych w celu realizacji strategii; opis zagrożeń dla prawidłowej realizacji zadań strategii	2 tygodnie
4.	Przekazanie opisów stanu realizacji strategii zespołowi zadaniowemu	Wydziały merytoryczne UG		
5.	Ocena wyników (porównanie z planem)	Zespół zadaniowy wskazany w zarządzeniu Wójta Gminy Nieporęt lub wyznaczony wydział UG	Określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów strategii; określenie odchyłeń	2 tygodnie
6.	Identyfikacja i analiza przyczyn odchyłeń	Zespół zadaniowy wskazany w zarządzeniu Wójta Gminy Nieporęt lub wyznaczony wydział UG	Ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami oraz poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji	
7.	Planowanie korekty	Wójt Gminy na podstawie zaleceń zespołu zadaniowego wskazanego w zarządzeniu Wójta lub wyznaczonego wydziału UG	Zalecenia co do zmiany dotychczasowych metod realizacji bądź sugestie do wprowadzenia nowych; określenie i akceptacja działań korygujących	1 tydzień
8.	Przekazanie zalecanych korekt	Zespół zadaniowy wskazany w zarządzeniu Wójta Gminy Nieporęt lub wyznaczony wydział UG	Przekazanie informacji o zauważonych niedociągnięciach, problemach oraz o zalecanych sposobach rozwiązania problemów do podmiotów zainteresowanych strategią	
9.	Przedłożenie sprawozdania z monitoringu dla Rady Gminy	Wójt Gminy	Celem sprawozdania będzie powiadomienie Rady o stanie wdrażania strategii rozwoju oraz o dostrzeżonych przy jej wdrażaniu problemach	w terminie kolejnego posiedzenia Rady, chyba że Rada postanowi o innym terminie

Monitoring operacyjny nie prowadzi wprost do aktualizacji zapisów strategii. Jeżeli jednak w toku dokonywania tego monitoringu wskazana zostanie potrzeba uzupełnienia lub zmiany dokumentu, która będzie istotna z punktu widzenia osiągnięcia wizji gminy, Wójt Gminy Nieporęt, posługując się opinią zespołu zadaniowego, winien zwrócić się do Rady Gminy z projektem uchwały o dokonanie aktualizacji strategii. Należy wówczas zastosować się do trybu prac przewidzianego dla etapu aktualizowania strategii w ramach monitoringu strategicznego.

Monitoring strategiczny

W przeciwieństwie do monitoringu operacyjnego, zadaniem monitoringu strategicznego jest umożliwienie oceny realizacji strategii z punktu widzenia jej dopasowania do rzeczywistych potrzeb gminy oraz stopnia wypełniania przez nią celów strategicznych służących realizacji wizji Gminy Nieporęt zapisanej w tym dokumencie.

Jako perspektywę czasową do przeprowadzenia takiego monitoringu wskazać należy okres czteroletni. Uznać również należy, że w latach gdy monitoring taki jest przeprowadzany, zastępuje on monitoring operacyjny.

Monitoring strategiczny może stać się podstawą aktualizacji strategii. Uznać bowiem należy, że w okresie kilkuletnim pojawią się na tyle istotne zmiany w sytuacji lokalnej społeczności, że przydatnym będzie dokonanie zmian w zapisach dokumentu.

Procedurę przeprowadzania monitoringu strategicznego przedstawiono w tabeli.

Tabela 15 Etapy przeprowadzania monitoringu strategicznego

LP.	DZIAŁANIE	AKTORZY	WYNIKI I PROCEDURY	TERMIN
1.	Zarządzenie o rozpoczęciu monitoringu	Wójt Gminy Nieporęt	Wskazanie oczekiwanych ustaleń, podmiotów odpowiedzialnych za przeprowadzenie monitoringu, określenie harmonogramu przeprowadzenia monitoringu,	październik-listopad; w okresie co najmniej co cztery lata
2.	Ogłoszenie rozpoczęcia monitoringu	Wydziały merytoryczne UG przy współpracy innych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie strategii	Przekazanie wydziałom merytorycznym UG oraz – w miarę potrzeby i możliwości – innym podmiotom informacji o rozpoczęciu monitoringu oraz o zakresie oczekiwanych informacji; przekazanie ankiet i formularzy	1 tydzień
3.	Opis stanu realizacji zadań strategii	Wydziały merytoryczne UG przy współpracy innych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie strategii	Opis działań podjętych w celu realizacji strategii; opis zagrożeń dla prawidłowej realizacji zadań strategii	2 tygodnie
4.	Przekazanie opisów stanu realizacji strategii zespołowi zadaniowemu	Wydziały merytoryczne UG		
5.	Przygotowanie raportu	Wydziały merytoryczne	Określenie stopnia wykonania	4 tygodnie

	o stanie realizacji strategii oraz raportu o stanie gminy	UG przy współpracy innych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie strategii	przyjętych zapisów strategii; określenie odchyłeń, ocena stopnia rozbieżności, określenie sytuacji Gminy z punktu widzenia warunków życia w nim (z wykorzystaniem analizy statystycznej opisanej dalej)	
6.	Dyskusja nad raportami	Zespół zadaniowy	Celem dyskusji jest podjęcie decyzji co do zakresu potrzebnych prac nad aktualizacją strategii, w przypadku podjęcia decyzji o konieczności dokonania aktualizacji, należy zastosować się do punktów kolejnych, w przypadku decyzji o niedokonywaniu aktualizacji należy zakończyć monitoring w trybie przewidzianym dla monitoringu operacyjnego w punktach 5 i następnym	
7.	Prace studyjne nad zapisami strategii	Zespół zadaniowy przy wsparciu wydziałów merytorycznych UG	Analiza zapisów strategii w części dotyczącej celów pośrednich i zadań strategicznych a także zapisów zadań operacyjnych służących realizacji zadań strategicznych, wskazanie potrzebnych zmian, dyskusja nad proponowanymi zmianami	1 miesiąc
8.	Przygotowanie aktualizacji strategii	Wydziały merytoryczne UG przy współpracy innych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie strategii	Aktualizacja zapisów strategii powinna być wykonana na podstawie ustaleń zespołu zadaniowego	1 miesiąc
9.	Przyjęcie aktualizacji przez zespół zadaniowy	Zespół zadaniowy	Przyjęcie tekstu, który zostanie przedłożony pod obrady Rady Gminy	
10.	Przedłożenie aktualizacji Radzie Gminy	Wójt Gminy	Przedłożenie dokumentu pod obrady Rady Gminy	3 tygodnie przed terminem sesji Rady Gminy
11.	Przyjęcie aktualizacji przez Radę	Rada Gminy	Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji strategii rozwoju	W terminie sesji Rady Gminy

- Załącznik nr 1 do Strategii Rozwoju Gminy Nieporęt na lata 2015-2025

- KARTA MONITORINGU REALIZACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH za okres 2016-2025

Cel strategiczny				
Cel operacyjny				
Podmiot odpowiedzialny				
ZADANIE STRATEGICZNE	OSIĄGNIĘTE EFEKTY			
	Zadanie zrealizowane (krótki opis osiągniętych rezultatów z uwzględnieniem mierzalnych wskaźników weryfikacji celów operacyjnych)	Zadanie w trakcie realizacji (krótki opis dotychczasowego wykonania z podaniem terminu planowanego zakończenia)	Zadanie niezrealizowane	
			Uzasadnienie propozycji kontynuacji	Uzasadnienie propozycji zaniechania
Nazwa zadania:	Osiągnięty wskaźnik: - np. % zwodociągowania gminy:			

Nieporęt, dnia.....

Wydział/Referat.....

Kierownik Wydziału.....

Analiza wpływu strategii na sytuację gminy

Proces monitoringu strategicznego powinien uwzględniać możliwie dużo informacji na temat wpływu wdrażania danego dokumentu strategicznego na sytuację gminy i jego mieszkańców. W takich analizach należy uwzględnić następujące aspekty:

- a) powiększanie zasobów / kompetencji gminy,
- b) wspieranie wzrostu gospodarczego,
- c) przeciwdziałanie bezrobociu,
- d) przyciąganie środków zewnętrznych (publicznych i prywatnych),
- e) wzrost konkurencyjności / atrakcyjności gminy,
- f) podnoszenie dostępności do zasobów społecznie użytecznych,
- g) procesy innowacyjne.

Z uwagi na zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwoju gminy system monitoringu powinien zatem funkcjonować również w oparciu o zbiór informacji wynikających ze standardów opisu przyjętych przez Eurostat dla regionów poziomu NUTS IV (powiat) i NUTS V (gmina).

Zasadniczym celem wykonywania analiz statystycznych obrazujących sytuację gminy jest otrzymanie mierzalnych wyników progresji osiągnięcia celów strategii. Stwarza to konieczność opracowania wskaźników agregujących, na poziomie strategicznym, wyniki działań podejmowanych na rzecz rozwoju regionu w ramach opracowanej Strategii. Do oceny sytuacji gminy pomocne będzie wykorzystanie zestawu wskaźników dopasowanych do listy celów i zadań.

11. Spis map, tabel, wykresów

Tabele

Tabela 1. Powierzchnia geodezyjna użytków rolnych według kierunków wykorzystania (stan na 2014 r.)	15
Tabela 2. Leśnictwo wg form własności (stan na 2013 r.)	15
Tabela 3. Ludność w wieku przedprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym (lata 2008 – 2014)	23
Tabela 4: Ludność w wieku poprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym (lata 2008-2014)	24
Tabela 5: Wskaźnik perspektywiczności populacji Gminy Nieporęt (przewaga procentowa ludności w wieku przedprodukcyjnym nad ludnością w wieku poprodukcyjnym w latach 2008-2014)	25
Tabela 6: Sieć ścieżek rowerowych w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013	28
Tabela 7: Sieć wodociągowa w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013	30
Tabela 8: Sieć kanalizacji w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013	30
Tabela 9: Przeciętna powierzchnia użytkowa w Gminie Nieporęt w latach 2007-2013	36
Tabela 10: Wykaz placówek oświatowych w Gminie Nieporęt (stan na 30 września 2014 r.)	39
Tabela 11: Pracujący* ogółem w Gminie Nieporęt w latach 2006-2014	47
Tabela 12: Bezrobocie na terenie Gminy Nieporęt w latach 2003 - 2006	48
Tabela 13: Turystyka w gminie	53
Tabela 14 Etapy przeprowadzania monitoringu operacyjnego	133
Tabela 15 Etapy przeprowadzania monitoringu strategicznego	134

Wykresy:

Wykres 1: Liczba mieszkańców Gminy Nieporęt w latach 2006-2014*	20
Wykres 2: Wskaźnik urodzeń żywych na 1000 mieszkańców Gminy Nieporęt w latach 2006-2014	21
Wykres 3: Saldo migracji na 1000 mieszkańców w Gminie Nieporęt w latach 2006-2014	22
Wykres 4: Ludność Gminy Nieporęt wg ekonomicznych grup wieku w latach 2008-2014	23
Wykres 5 Ludność w wieku przedprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym (lata 2008 - 2014)	24
Wykres 6: Ludność w wieku poprodukcyjnym jako odsetek ludności w wieku produkcyjnym (lata 2008 – 2014)	24
Wykres 7: Wskaźnik perspektywiczności populacji Gminy Nieporęt	25
Wykres 8: Wskaźnik perspektywiczności populacji Gminy Nieporęt (relacja procentowa ludności w wieku przedprodukcyjnym do ludności w wieku poprodukcyjnym w latach 2008-2014)	26
Wykres 9: Odpady komunalne odebrane z terenu gminy Nieporęt w 2014 r. – ogólnie [Mg]	33
Wykres 10 Odpady komunalne zebrane na terenie PSZOK-u w 2014 r. [Mg]	34
Wykres 11: Pracujący ogółem w Gminie Nieporęt w latach 2006-2014	47
Wykres 12: Liczba podmiotów gospodarczych przypadających na 10000 mieszkańców Gminy Nieporęt	49
Wykres 13: Wizja i cele strategiczne	86